

Uvodnik

Iva Koršič

Teh naših petdeset let

Ko smo tu prijetno ujeti, / svobodno razpeti med
slavje in ponos, / med minule in prihodnje
dni... tako pojejo uvodni stihi, ki se bodo v so-
boto, 25. februarja, zlihi v kantato mladih in radoži-
vih glasov na proslavi zlatega jubileja goriškega Kul-
turnega centra Lojze Bratuž. Njihov avtor je naš od-
govorni urednik Jurij Paljk, ki me je spodbudil, naj
napišem nekaj utrinkov iz tega dolgega obdobja,
saj sem edina v ožjem uredniškem krogu, čeprav
kot drobceno dekletce, doživela slovesno in težko
pričakovano odprtje Katoliškega doma. Ta pa je bil
doma pri nas nenehno v središču pogovorov in mi-
sli, saj je bil naš oče neprenehoma in z vsem srcem
predan gradnji Katoliškega doma in s pikolovsko
natančnostjo, ki mu je bila lastna, je spremljal, se-
veda za božji lon in resnično za "narodov blagor",
njegovo uresničitev. Le-to pa so v nelahkih povojnih
časih omogočili le velikodušni prispevki naših lju-
di in Slovencev iz Amerike, za kar jim moramo bi-
ti sedanjim in prihodnjim rodovom neizmerno hvaležni.
Tistega daljnega februarskega dne so se uresničile
sanje, saj smo Slovenci, ki se prepoznavamo v
krščanskih vrednotah, dočakali lepo, za tiste čase ze-
lo funkcionalno dvorano v goriškem mestu, na ka-
terem smo bili upravičeno ponosni. Iz ozke, sicer
prijazne dvoranice na Placuti se je vsa kulturna
dejavnost preselila v veliko, zračno dvorano, v ka-
teri se je vedno kaj dogajalo: zvrščali so se glasbeni
koncerti, predavanja, zborovski nastopi in zelo
priljubljeni kulturni večeri ob predvajanju diapozi-
tivov. V njej so gostovali pomembni besedni in
likovni umetniki; obiskala so jo gledališča iz Slove-
nije in seveda naše SSG iz Trsta, ki je tudi v Gorici
lahko na večjem odru predstavilo svoje gledališke
umetnine. Otroci smo bili njihovih gostovanj vse-
lej zelo veseli, saj so v tistih časih prav nam na-
menjali čudovite pravljicne igrice, pa še sami smo
se šli igralce pod vodstvom raznih režijskih vodij, tu-
di zagnanega msgr. Kazimirja Humarja. Živahno je
bilo vselej tudi v mali dvorani, kjer so med drugi-
mi člani društva SKAD, ki je imelo, poleg drugih
ustanov, svoj sedež v Katoliškem domu, pripravlja-
li vrhunska srečanja z znanimi slovenskimi osebnos-
tmi iz kulturnega življenja. Ti pa so nemalokrat
imeli kar precej sitnosti na meji zaradi teh obiskov
pri nas. Malo dvorano smo si mladi nekako "pri-
svojili", v njej smo imeli pevske vaje, ki so bile tudi
priložnost za tkanje prijateljskih vezi in kresanje lju-
bezenskih iskric. Tam smo prirejali plesne tečaje,
zakuske za gostujoče skupine, preproste, a priscrne
zabave ob pustu, novem letu... Tam so bile prva le-
ta čajanke Marijine družbe ob prazniku Sv. treh
kraljev. Skratka, Katoliški dom ni bil samo resnob-
no kulturno središče, ampak bil je naš drugi dom,
kjer smo se počutili kot doma, varni, zaščiteni pred
vsakimi zunanjimi vplivi, ki bi nas zavedli na kriva
pota. Starši so bili mirni in zadovoljni, ko so vede-
li, da bo zabava v Katoliškem domu. Le-ta je bil sve-
tla oaza, zatočišče, kjer smo se srečevali, načrtovali
dejavnosti, si izmenjavali misli, predvsem pa se do-
bro imeli v družbi vrstnikov. Bili smo srečni, da smo
imeli tak skupen prostor, v katerem je bil vsakdo le-
po in prijateljsko sprejet. Časi so se od tedaj koreni-
to spremenili. Katoliški dom se je v novi posodo-
bljeni preobleki po načrtu arhitekta Davida Fagane-
la in ob neutrudnem duhovniku Marijanu
Markežiču bistveno preobrazil, a njegovo poslanstvo
je ostalo nespremenjeno. Ne vem sicer, kakšen
odnos imajo mladi danes do te naše dragocene
ustanove. A vendar kot nekoč mnogi sem zahajajo
na pevske vaje, skavtske sestanke, treninge, telovad-
bo in v glasbeno solo... v njem se sicer družijo bolj
malo, najbolj spontano na nogometnem igrišču,
kjer v zdravem okolju sproščajo življenjske energije,
in upam, da vsaj kdaj pomislijo, kakšno neizmerno
bogastvo so nam zapustili vsi tisti, ki so zaslužni za
to, da so pred petdesetimi leti slovesno odprli Kato-
liški dom, sedanjim Kulturnim center Lojze Bratuž, in
da bodo tudi sami poskrbeli, da čas ne bo nikoli za-
brisal iz spomina obrazov in imen ter da bodo ta
kulturni hram znali ohraniti in ga z ljubeznijo pre-
dati svojim potomcem.

50 TEH NAŠIH PETDESET LET Slavnostna akademija

Neposredni prenos slovenskega TV oddelka deželnega sedeža RAI

KULTURNI CENTER
LOJZE BRATUŽ
Sobota, 25. 2. 2012
ob 20.30
VSTOP Z VABILI

1962 - 2012

Razmišljanje ob postu

Je telesni post za kristjane še 'in'?

Začenja se čas, ki se imenuje po praksi, ki
pa smo jo v pokoncilski Cerkvi skoraj
dokončno opustili, če pa se je že
poslužujemo, je to precej redkeje kot nekoč.
Govorim namreč o postu, prav tistem
telesnem, ki nam pred oči priključuje zlasti kruh
in vodo. Kot se rado zgodi, pa tisto tradicijo,
ki jo kristjani opustimo, prevzamejo za svoje
namene druga gibanja. Pravila, ki jih je
Cerkev postavila že v prvih stoletjih (postili so
se kristjani že praktično od začetka), so se
skozi stoletja čedalje bolj reducirala, dokler
niso postala že skoraj nesmiselna – bodisi
zaradi precej legalističnega pogleda na post,
kakor tudi zaradi ohlapnosti pravil v zadnjih
desetletjih. Na ta način smo sicer res odkrili
tudi drugačne oblike odpovedi, smisel in
vsebino posta, vendar pa so tudi te zadeve
počasno začele podlegati nevarnosti, da
postanejo same sebi namen. Še tako dobra
vsebina se namreč brez oblike razleže in
zvodeni. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja
so telesni post začeli uporabljati tudi v
zdravstvene namene. Praksa se je izkazala kot
zelo učinkovita, zlasti proti revmatičnim

obolenjem. Danes imamo celo postne klinike,
kjer se izvajajo te postne kure. Mnoge klinike
telesni post poglobljajo še z duhovnimi
mislimi in potmi. Kdor se resno posti, čuti,
kako post ne pomeni le hujšanja,
temveč človeka privede
do drugačnega gledanja
nase, do
spremenjenega
odnosa do
življenja, kakor
tudi do vseh
drugih
življenjskih
zadev, ki so nam
postale nekaj
samoumevnega,
rutina, ki jo na hitro in
površno o (d) pravimo. Mar
ne spada danes sem tudi naš odnos do hrane
in pijače? Dobro je, da naše izročilo končno
spet odkrivamo, kakor je pomembno tudi, da
po desetletjih zgolj zunanje prakse odkrivamo
tudi globlji smisel posta. Post ima namreč za
prvotni cilj poglobitev odnosa z Bogom, sad

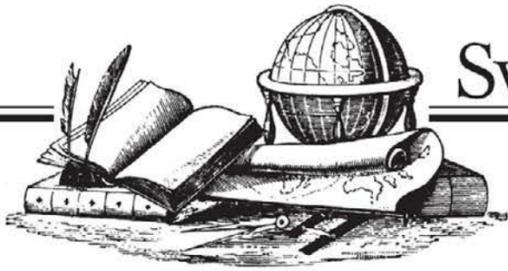
ttega pa je tudi srečanje človeka s samim seboj.
Nikdar pa naj post ne bo samemu sebi
namen, temveč ga skušajmo vedno nameniti
za nekaj dobrega, plemenitega. Zraven seveda
spada tudi molitev, ki zaradi posta lahko
postane intenzivnejša in globlja (vsakdo zna
najti pravi in globok namen). Ker pa
nas post odpira tudi za
bližnjega, naj ga

opolniliti jo še dobra
dela. Kateri pa so
tisti primerni
dnevi? Včasih
so se postili
ob sredah in
petkih. Ob
sredah zato,
ker naj bi bil
Jezus ta dan
zaprt v ječi,
ob petkih pa seveda
zato, ker je naš

Gospod na ta dan za naše
odrešenje in zveličanje trpel in umrl na križu.
Tako je nadvse primerno, da ob dnevih, ko se
postimo, premišljujemo tudi Gospodovo
trpljenje. Blagoslovljen postni čas – naj bo to
res čas milosti za vse nas.

Andrej Vončina

Rajonski svet Sveta Gora – Placuta

Negativno mnenje o novi razdelitvi rajonskih svetov

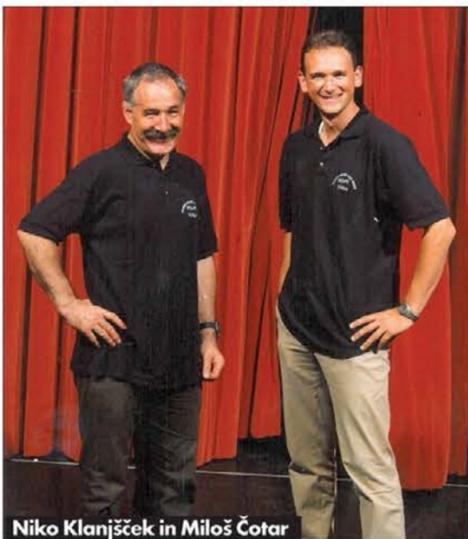
V torek, 14. februarja, je potekala seja rajonskega sveta Sveta Gora – Placuta, ki jo je predsednik Karlovin sklical predvsem za to, da se rajonski svet izreče o predlogu novega pravilnika za rajonske svete, ki ga je pripravila občinska uprava. Uvodoma so svetniki iz opozicijskih klopi leve sredine opomnili, da je minilo že eno leto od novega deželnege zakona, ki preureja število rajonskih svetov in določa, da jih bo Gorica v prihodnje lahko imela največ štiri. V tem času se je zvrstilo veliko sej, posvetovanj in srečanj; številni izvoljeni predstavniki ter člani politične, institucionalne in civilne družbe z Goriškega so povedali svoja mnenja in njihova stališča so spodbudila živahno debato. Naposled smo pred dnevi dobili v roke uradni predlog Romolijeve uprave, v katerem bomo, da naj bi bilo v prihodnje občinsko ozemlje tako razdeljeno: Ločnik in Madonnina bi skupaj sestavljala en rajon (št. 1), Podgora, Pevma-Štmaver-Oslavje, Stražice in Sveta Gora-Placuta drugega (št. 2), Sv. Rok-Sv. Ana, Štandrež in Campagnuzza tretjega (označenega s št. 4), mestno središče pa bi samo sestavljalo samostojni rajonski svet (št. 3).

Svetnik Slovenske skupnosti Miloš Čotar je najprej pripomnil, da ne gre vse zadeve omejevati na ekonomsko izračunico oz. prihranek stroškov za občinsko upravo. Ne glede na to, ali se bo to izkazalo kot resnično varčevanje ali ne, je takšen pristop

k problematiki povsem neumestno in tudi žaljivo do tistih, ki so se pet (številni tudi deset in več) let žrtvovali in delali, prav gotovo ne za to, da bi si od tega pridobili skromno sejnino. Verjame, da ima decentralizacija uprave številne pozitivne učinke, če pa bi bilo naše vodilo zgolj ekonomske narave, bi seveda s tremi ali dvema samima rajonoma prihranili še več. Še največ bi pravzaprav prihranili, če bi rajonske svete kar odpravili, je pikro pristavil svetnik SSK.

V nadaljevanju svojega pose-

“Danes – je nadaljeval Čotar – sem pa jaz na vrsti in označujem za popolnoma absurden predlog, ki predvideva neokrnjen rajonski svet centra mesta. V prvem členu omenjenega pravilnika piše, da je občinsko ozemlje razčlenjeno na rajonske svete, to je organe, ki imajo namen spodbujati k sodelovanju in posvetovanju z lokalnimi skupnostmi. Naj mi kdo razloži torej, katera posebna krajevna skupnost je prisotna v goriškem centru mesta, kakšne so njene korenine, tradicije in skupna hotenja, v katerih se prepozna, da si zasluži en rajonski svet na štiri razpoložljive!”

Niko Klanjšček in Miloš Čotar

ga je Čotar spomnil, da je na prejšnjih sejah skupaj s kolegom iz vrst SSK Nikom Klanjščkom jasno orisal stališče narodnostne stranke o tej temi in je zato ni želel ponavljati, saj je vse zabeleženo v zapisnikih sej. Stališče, ki je osnovano na zahtevi po spoštovanju temeljnih pravic narodnostnih in jezikovnih skupnosti v mestu (slovenske in furlanske), sta predsednik Karlovin in podpredsednik Gregoriz iz vrst desne sredine označila kot “absurdno”.

Sklepamo torej, da medtem ko smo na eni strani tisti, ki svoje predloge snujemo na podlagi spoštovanja mednarodnih konvencij in državnih zakonov o zaščiti manjšin ali še na zgodovinskih podatkih nekoč samostojnih občin (Ločnik, Štandrež, Podgora), se najde na drugi strani odbornik Gentile, ki svojeglavo dodeljuje administrativno samostojnost tistim, ki živijo nasproti občinske hiše. Prvi odgovor na tak predlog je že prišel, in to iz rajonskega sveta, ki ga vodi ista Gentilejeva desna sredina. Razpravi je namreč sledilo glasovanje, iz katerega je izšlo negativno mnenje o občinskem predlogu. Trije svetniki so volili za, šest pa jih je bilo proti. Redna prisotnost na sejah in strnjeno svetnikov leve sredine je bila tokrat koristna.

dajo spremiti tako, da bodo delodajalce spodbudili k zaposlovanju za nedoločen čas. Za ministrice so problematični visoki stroški, ki jih podjetjem prinašajo dolgotrajni sodni postopki ob dokazovanju zakonitosti oziroma nezakonitosti, ko podjetje delavca odpusti. Pojasnila ministrice za eno od televizijskih oddaj nakazujejo, da bo vlada spreminjala “zloglasni” 18. člen, ki ureja odpustitve zaposlenih, odpravnine in ponovno zaposlitev delavca, ki ga je podjetje odpustilo protizakonito. Člen po novem naj ne bi veljal za nove zaposlitve, čemur pa sindikati močno nasprotujejo. Reforma bo predvidoma pripravljena do marca. Kriza se bo dotaknila tudi parlamentarcev. Po novem bodo mesečno prejemali okoli 1300 evrov bruto nižjo plačo, za deset odstotkov oziroma med 350 in 700 evrov mesečno pa bodo nižja nadomestila za različne funkcije.

Slovensko stalno gledališče Trst

Sporočilo upravnega odbora SSG

Spoštovani! Glede na obilico informacij v zvezi s porazdelitvijo prispevkov na podlagi Zakona 38/2001 bi radi kot upravitelji Slovenskega stalnega gledališča dodali še svoj pogled na nastali položaj. Naj najprej celotnemu kolektivu Primorskega dnevnika izrazimo vso svojo solidarnost in podporo: dnevniku, ki je glasnik in spremljevalec raznolike manjšinske stvarnosti, morata biti zagotovljen ne le obstoj, ampak tudi možnost rasti in razvoja. V tem smislu razumemo in tudi podpiramo vsa prizadevanja, da bi prebrodili težak položaj, v katerem se le-ta nahaja. A predlog, ki je bil izrečen v

deželni posvetovalni komisiji in ki predvideva zmanjšanje prispevka Slovenskemu stalnemu gledališču, bi bil za nas posebno obremenjujoč in nesprejemljiv. Dovolite, da pojasnimo, zakaj. Člani Skupščine gledališča, ki so Dežela Furlanija Julijska krajina, Pokrajina Trst, Občina Trst, SKGZ, SSO in Društvo Slovensko gledališče, so v preteklem letu pravzaprav večkrat odobrili in naknadno potrdili vse obveze, ki sta jih predvidevala proračun in obračun za leto 2011 (decembra 2010 ter aprila, septembra in novembra 2011), v okviru katerih je bila tudi potrjena pomembna postavka prispevka v višini 600.000 evrov na podlagi z. 38/2001. Kot upra-

vitelji smo se danih smernic zelo natančno držali. Toda zgrešeno je stvari spreminjati za nazaj, ko je finančno leto že mimo in so stvari že realizirane. To bi povzročilo pasivno bilanco SSG. Ne da bi se pri tem nadalje spuščali v podrobnosti, pa moramo javnost obvestiti o dejstvu, da predvidevajo sporazumi, ki jih je gledališče sprejelo v trenutku načrtovanja poravnave dolgov, da bi Slovensko stalno gledališče v primeru neuravnovešene bilance utrpelo dodatno finančno škodo, kar bi lahko odprlo pot novi možni komisarski upravi in bi izničilo trud zadnjih let. Zavedamo se, da je nastali položaj težak, a delno reševanje položaja enega manjšinskega subjekta ne more hkrati povzročiti kriznega položaja v drugi manjšinski ustanovi. Naj izrabimo to priložnost, da se iskreno zahvalimo vsem, ki podpirajo naše gledališče in nam pri našem delu pomagajo.

Deželni svetnik Igor Gabrovec o Vespovi oddaji Porta a Porta

Prikaz psihodrame italijanskega naroda

Dan spomina je že od vsega začetka pokazal svoje pravo lice. Že s prvim filmom, ki je italijanskemu prebivalstvu vcepil mestoma čisto izmišljene elemente iz zgodovine druge svetovne vojne in prav tako krvavih poveljnih obračunavanj. Operacija je bila očitno “narodotvorno” usmerjena in je na Apeninskem polotoku povezala večji del političnih sil z levega in desnega bloka. Več desetletij ciničnega in krivičnega molka je Italija poskusila pomesti pod preprogo, ki so jo politično pogojeni zgodovinarji okrasili z zavajajočimi lažmi. Večkrat ponovljena laž postane kaj kmalu resnica. O tem nazorno govori že slavna fotografija o

italijanskih vojakih v uniformah, ki na okupirani slovenski zemlji streljajo na slovenske civiliste. Laž se je tu zapletla v nespretnost in nerodnost. Pa jo vseeno prav vsako leto ob tem času najdemo kot “te-

drug kot Italijani. Prav tako v bazovskem šohtu ležijo izmišljeni ostanki na tisoče izmišljenih žrtev. In tako dalje. Tako nastajajo miti. In tako se v gnoj pogreza zgodovinska resnica. Mi z njo, oni z nami. Tragedija skupnih grobišč in izvensodnih procesov je še kako resnična. Žrtve pa, naj bodo katerekoli narodnosti ali političnega prepričanja, dan za dnem, znova in znova umirajo pod strelji ljudi brez sramu... Bruno Vespa & C. docet. Vsa solidarnost naj gre Alessandri Kersevan, ki je v svinjsko speljani televizijski oddaji pogumno in vztrajno branila ponos zgodovinske stroke in kar ostaja objektivne resnice!

Bruno Vespa

stimonial” slovanske krvoločnosti in za potrebe priložnosti se strelci spremenijo v Slovane, nedolžne žrtve pa so kdo

zijiški oddaji pogumno in vztrajno branila ponos zgodovinske stroke in kar ostaja objektivne resnice!

Povejmo na glas

Predvsem se nasloniti nase

To, kar se dogaja z Grčijo, je več kot poučno, pa ne v tem smislu, ker naj bi bili Grčiji vsi podobni, ampak ker je mogoče opazovati, kako se večje pa tudi manjše skupnosti obnašajo v krizi. Bolje rečeno, kako naj ukrepamo v krizi sredi obstoječih pravil igre. Pustimo ob strani razloge za prekomerno zadolžitev, ki dobesedno potaplja sicer enkratno zanimivo državo na Pirenejskem polotoku, čeprav so ti razlogi še kako vredni podrobnejše in vsekakor kritične analize. Poglejmo za trenutek Evropsko unijo, ki je naša skupna država, in vmeslimo njeno obnašanje. Takoj, ko je grški parlament sprejel zelo ostre varčevalne ukrepe in smo vsi pričakovali, da bo Evropa naredila vsaj en korak za takojšnjo pomoč, so iz Bruslja trdo udarile izjave, da sprejeti ukrepi še niso dovolj, da je s pomočjo treba počakati, ne nazadnje do aprila, ko bodo v ogroženi državi izvedene volitve. In sprejeti ukrepi so zares ostri, saj v javni upravi ukinjajo na tisoče delovnih mest ter znižujejo plače in pokojnine za dvajset ali celo trideset odstotkov. Razbijanje po atenskih ulicah se zato utegne le še stopnjevati, po hladnem odzivu Evrope pa nemara toliko bolj. Lahko da bo Evropska unija, vsaj upati je, vendar hitro popravila začetni videz brezbržnosti in izkazala vsaj nekaj pomoči, kar pa ne bo spremenilo dejstva, da so na delu pravila, na katera moramo biti zelo pozorni. In to še posebej velja za vse tiste države, ki tudi niso v rožnatem položaju. V prvi vrsti je namreč jasno, da na solidarnost več kot toliko

ni mogoče računati, v kriznih časih toliko manj. Da je temu tako, je seveda neznanška škoda, ki ne prizadeva samo tiste v stiski, ampak dolgočasno tudi tiste, ki solidarnosti nočejo izkazati - tako se pač nadaljuje in utrjuje obstoječa nesolidarnost, ki zastruplja odnose na vseh ravneh ter jih dela hladne, mrzlosrčne in celo krute. Nadalje je v grškem primeru in v primeru kate-re koli skupnosti kjer koli ponovno razvidno, kako so večji in močnejši neskončno na boljšem od manjših in šibkejših. V krizah praviloma največjo ceno plačujejo prav manjši, recimo temu teritorialno in številčno šibkejši, kar velja zelo dosledno upoštevati, če ne želimo biti neprijetno presenečeni tudi v ožjih prostorih, v katerih živimo. Ni torej smotno podcenjevati obeh navedenih pravil, čeprav je mogoče močno obžalovati, da sta tako odločujoči, pametno se je v kriznih trenutkih nasloniti predvsem nase, pa najsi gre za državo oziroma takšno ali drugačno organizirano dejavnost večjih razsežnosti ali poljubno dejavnost v manjših območjih in krajih. V Montijevem stilu velja primerno omejiti svojo porabo in ohranjati proračunsko ravnotežje, to je edina resnična varnost in trdnost, in se ne spuščati v vojne z drugimi, ker so na tej ravni večji in močnejši dosti bolj oboroženi. Vsi manjši bodo v napadnem spopadanju za prisvojitve dobrin in sredstev gotovo potegnili kratko in izgubili velik del tistega, kar imajo.

Janez Povše

Žalostni podatki v Italiji

Vse več je brezposelnih

Medtem ko italijanska vlada skuša s socialnimi partnerji doseči dogovor o reformi trga dela, ki naj bi povečala priložnost zaposlovanja in odpustitve ter predvsem mladim zagotovila enakopravnejši položaj, se brezposelnost v državi povečuje. Decembra je bila stopnja brezposelnosti 8,9-odstotna, kar je največ po letu 2004. Brezposelnih je tako že 2,24 milijona

Elsa Fornero

Italijanov. Po predhodnih podatkih državnega statističnega urada Istat se je decembra v primerjavi z novembrom še posebej povečala brezposelnost moških, za 5,1%, na letni ravni pa se je povečala za kar 15,1%. Brezposelnost žensk se je na mesečni ravni znižala za 3,9%,

9,6%, za moške pa 8,4%, je razvidno iz podatkov Istata. Med mladimi, ki naj bi jim vlada pri reformi trga dela namenila največ pozornosti, se je stopnja brezposelnosti v letu dni zvišala za tri odstotne točke na 31%. Ministrica za delo Elsa Fornero poudarja, da morajo zakono-

Vlak spomina

Upanje na boljši svet

Mesec januar predstavlja ponoven začetek, novo leto, ki prinaša s sabo vrečo dobrih namer in pričakovanj, a je hkrati tudi čas namenjen spominu. 27. januar je namreč dan, ko se spominjamo vseh žrtev holokavsta. Vsako leto priraja v ta namen višja šola iz Gorice razna srečanja, že šest let pa se udeležuje projekta "Vlak spomina/Treno della memoria". Pobudnica za to je organizacija Terra del fuoco. Ta je nastala z zbiranjem skupine mladih iz Turina, ki so si želeli izboljšati svet. To je pa po njihovem mnenju mogoče le, če so ljudje, predvsem pa mladina, seznanjeni s tem, kar je bilo, z našo zgodovino. Sami pa so večkrat podčrtali dejstvo, da ne zadošča le spomin, ampak mora slediti tudi aktivno zavzemanje za boljšo prihodnost. Zaradi tega je šola tudi letos sprejela to pobudo in dovolila skupini dijakov iz četrtil razredov, da se je udeležijo. Odšli smo na Poljsko, in sicer v mesto Krakov, ki je v bližini dveh najpomembnejših nacističnih koncentracijskih taborišč, Auschwitza in Birkenava, ki smo si jih tudi ogledali.

Da bi odpotovali pripravljene in da bi spoznali druge udeležence, smo pred odhodom imeli tri srečanja. Na prvem so nam posredovali nekaj informacij glede potovanja in seznanili so nas z nekaterimi novicami; ob le-teh nam je zastal dih. Povedali so nam, da je letošnja zima najhujša v zadnjih petindvajsetih letih. Temperatura naj bi segala od -27C do, najugodnejših, -18C. Drugo srečanje je obogatila Vilma Braini s svojo zgodbo; pripovedovala nam je, kako so jo še kot deklico internirali. Mala, a energična gospa nam je vlila željo, da bi res obiskali te kraje, ki so pomenili smrt mnogih in o katerih lahko beremo v knjigah, in da bi globlje spoznali sodobno zgodovino. Na zadnjem srečanju nam je uveljavljen zgodovinar obrazložil ključne dogodke, ki so privedli do te tragedije: shoah.

3. februarja 2012
Dospel je dan. Ob 13.15 smo že nestrpnost čakali pri avtobusni postaji, čeprav je avtobus odpeljal šele ob 13.30. Goričanom

so se v Trstu pridružili še Tržačani in dijaki iz Vidma. Tedaj se je res začelo naše potovanje. Obiskali smo Rižarno pri Sv. Soboti. Dolg in ozek vhod je že vsem dal občutek tesnobe. Tržaška burja nam ni bila naklonjena, ovirala nam je voden ogled Rižarne, a vseeno ji ni bilo mogoče zatreti naših občutkov. Videli smo ostanke krematorija, ploskev, pod katero še dandanes leži pepel umrlih. Celice, v katere so tlačili kar šest nesrečnežev hkrati, ko pa ne bi zadoščale niti eni sami osebi, so res pretresljive. Zaradi neugodnega vremena se je vseh sto pet-

deset dijakov iz FJK zbralo v dvorani in se posedlo. Vsakemu so izročili kos blaga, kjer je bilo napisano ime enega izmed deportirancev, datum rojstva in smrti. Nacisti so ljudem odvzeli imena. Ljudje niso bili zanje več ljudje, temveč le številka. Prišel je trenutek odhoda. Nekdo izmed animatorjev je začel na glas prebirati ta imena. Ko si slišal ime na svojem kosu blaga, si vstal ter v tišini zapustil dvorano.

Ponovno smo se posedli na avtobus, vzeli kaj za pod zob, saj nas je čakala še dolga pot. Avtobus nas je zapeljal do Vidma, tam nas je čakal vlak, s katerim smo šli na Trbiž. Pozno zvečer smo tu ponovno stopili na vlak in končno odložili nahrbtnike v razdelke, ki so nam tisto noč bili za spalnice. Tedaj smo se umirili, a še vedno nestrpnost čakali na prihod v Krakov.

4. februarja 2012

Končno smo tu. Potovanje je bilo dolgo, saj smo dospeli komaj okoli petih popoldan. Na vlaku smo imeli možnost spoznati vrstnike iz drugih šol, ki so se prav kot mi odločili, da se udeležijo Vlaka spomina. Porazdelili smo se v hostle in...

5. februarja 2012

Ob 8.30 smo se peš odpravili do vznožja hriba Wawel, kjer nas je čakal zasebni avtobus. Odpeljal nas je do tovarne Schindler. Tu so nekateri mladi igralci iz Turina prikazali utrinek iz življenja judovskih prebivalcev geta v Krakovu. Sledila je slikovno kronološka predstavitev dogodkov v Krakovu v času totalitarnosti vlade Hitlerja na Poljskem. Nato so nam dali

slušalke in nas peljali na voden ogled geta, kjer smo si lahko ogledali njegov zadnji obstoječi zid in slikovit glavni trg. Sedaj so tam razni stoli, v spomin na vse to, kar so morali judje pritr-

busih in po enourni vožnji prispeli do Auschwitza. Najprej smo si ogledali Auschwitz I, ki je sedaj muzej. Ob vstopu je pred nami stal vhod v koncentracijsko taborišče, napis "Arbeit

ne sile, ampak iztrebljanje. Za ta namen je bilo taborišče opremljeno s štirimi krematoriji s plinskimi celicami. Vsaka plinska celica je bila zgrajena za 2500 ljudi naenkrat.

Ogled je trajal skoraj 3 ure. Nato smo se udeleženci vlaka spomina zbrali pred glavnim spomenikom, kjer je potekala osrednja komemoracija za žrtvami uničevalnega taborišča. Zvrstili so se razni krajši govori. Vseh 750 udeležencev vlaka spomina smo tedaj na glas prebrali ime žrtve taborišča, ki smo si ga predhodno "izbrali" v Auschwitzu I; na belem platnu smo pustili sled našega prstnega odtisa. Na tračnice železnice smo v tišini mrzlega popoldneva postavili svečko; njen plamen

Goriški dijaki s profesorjem Tomažem Susičem (foto JMP)

peti v tistih letih. Po ogledu smo se vrnili na prijetno topel avtobus in se še enkrat ozrli na geto. V popoldanskih urah smo se lahko prosto sprehajali po mestu do 18. ure, ko smo imeli skupno zborovanje vseh udeležencev iz FJK. Tokrat je bil naš trenutek. Vsakdo izmed nas je imel možnost, da je lahko ostalim prebral poezijo ali odlomek, ki si ga je predhodno pripravil. Ob tem smo tudi pri-

macht frei". Med nami je zavladala tišina, ki je zgovorno pričala o našem podoživljanju in počutju. Sledil je voden ogled. Vse, kar smo videli, je bilo res pretresljivo: znana Bloka 10 in 11, na stotine slik ujetnikov in sobane polne kupov njihovih osebnih predmetov.

Po ogledu smo se vrnili na avtobus, kjer smo tudi kosili. Bil je že čas, da se odpravimo proti Auschwitzu II - Birkenau. Taborišče stoji v Brzeinku (Birkenau), približno 3 kilometre od Auschwitza I. Glavni namen taborišča ni bilo izkoriščanje delov-

je bil naša poslednja misel na vse žrtve taborišča. V tišini smo se vrnili na avtobuse in se vozili spet proti Krakovu, kjer smo imeli prost večer.

7. februarja 2012

Polni novih vprašanj smo se na zborovanju na dolgo in široko pogovarjali o minulem dnevu. Ker je bila v naši skupini prisotna kar lepa skupina Slovencev, so se vprašanja in dvomi sukali tudi o zamejstvu. Vsi smo bili presenečeni, ugotovili smo namreč, da se predsodki pojavljajo na obeh straneh. Obenem so italijanski učenci tudi izrazili željo, da bi poleg nekaj popoldanskih ur imeli v šoli pouk slovensčine. Celotno zborovanje je potekalo pod vodstvom naših animatorjev: Tomaža Sussija in Štefana Čoka. Sledil je družaben, a dokaj žalosten večer, zadnji, saj smo naslednji dan morali na pot.

8. februarja 2012

Potovali smo cel dan. Na vlaku so se pogovori in razmišljanja nadaljevali in dijaki smo na tem potovanju izvedeli marsikaj o preteklosti in našli nove prijatelje, s katerimi že načrtujemo skupna zborovanja.

Aleksija Antonič, Erik Šivec in Tina Paljk

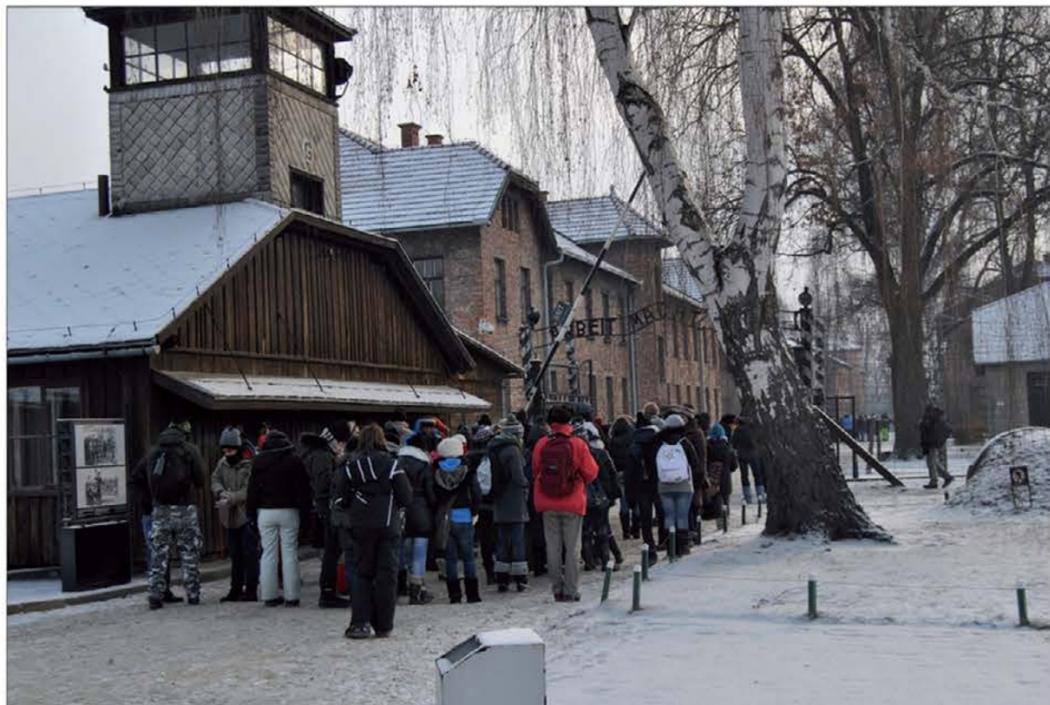
sluhnil življenjski zgodbi Vilme Braini, partizanke iz Standreža, in drugim zgodbam deportirancev.

Ob 20.30 je bila na vrsti predstava v gledališču Rotunda. Šlo je za monolog, v katerem je igralec

dobesedno recital razne prepise prvih sodb nacističnim sodelavcem oziroma tistim, ki so posredno ali neposredno pripomogli h grozljivi uresničitvi taborišč in holokavsta. Monolog je spremljala sodobna glasba. Ob koncu predstave smo se pretreseni vrnili v hostle: mudilo se nam je k počitku, saj nas je čakal zelo težek dan - ogled Auschwitza.

6. februarja 2012

V ponedeljek se je naš dan začel bistveno bolj zgodaj. Po zajtrku smo se namestili na avto-

Poslanica papeža Benedikta XVI. za 20. svetovni dan bolnikov

Bog ne zapre svojega srca nobenemu od svojih otrok

Ta zakrament nas vodi k razmišljanju o dvojni skrivnosti Olske gore, kjer se je Jezus našel v dramatičnem soočenju s potjo, ki mu jo je nakazal Oče – pot trpljenja, to je najvišje dejanje ljubezni, in jo je sprejel. V tisti uri bridkosti je posredovalec, ki nosi v sebi in nase naloži trpljenje in bridkosti sveta ter jih preobrazi v krik Boga. Postavi jih pred oči v Božje roke in jih tako resnično prinese do trenutka odrešenja (Lectio divina. Srečanje z župnijskimi duhovniki iz Rima, 18. februar 2010). Toda "Olska gora je tudi kraj, od koder se je dvignil k Očetu in je potemtakem kraj odrešenja ... Ta dvojna skrivnost Olske gore je vedno tudi 'na delu' znotraj cerkvenega zakramentalnega olja ... znamenje Božje dobrote, ki se razširja, da se nas dotakne" (Pridiga pri krizmeni maši, 1. april 2010). Pri bolniškem maziljenju je olje kot zakramentalno znamenje darovano tako rekoč "kot Božje zdravilo, ... ki nas prepriča o njegovi dobroti, nam podari moč in tolažbo, hkrati pa istočasno kaže onstran boleznin na jasno ozdravljenje, ki je vstajenje (prim. Jak 5,14)" (prav tam). Ta zakrament si danes zasluži večjo pozornost tako v teoloških razmišljanjih kakor tudi v sami pastoralni med bolniki. S pravim vrednotenjem vsebine liturgičnih molitev, ki so prilagojene različnim človeškim situacijam, povezanim z boleznijo in ne samo, ko je oseba na koncu svojega življenja (prim. Katekizem Katoliške Cerkve, 1514), bolniško

maziljenje ne sme veljati za majhen zakrament, ko ga primerjamo z drugimi. Pozornost in pastoralna skrb za bolne sta po eni strani znamenje Božje tankočutnosti do tistih, ki trpijo, po drugi strani pa prinašata duhovni blagor duhovnikom, kakor tudi vsej krščanski skupnosti, zavedajoč se, kar je storjeno najmanjšim, je storjeno Jezusu samemu (prim. Mt 25,40).

4. Glede zakramentov ozdravljanja sveti Avguštin zatrjuje: "Bog ozdravlja vse tvoje slabosti. Zatorej, ne boj se, kajti vse tvoje

slabosti bodo ozdravljene ... Dovoliti mu moraš samo to, da te ozdravi in ne smeš zavrniti njegovih rok" (Komentar psalma 102,5; PL 36, 1319–1320). Zakramenti so dragoceno orodje Božje milosti, ki pomagajo bolnikom, da se še globlje podvržejo skrivnosti Kristusove smrti in vstajenja. V povezavi s tema zakramentoma želimo poudariti pomembnost evaristije. Če jo prejmemo v času boleznin, na poseben način prispeva k tej preobrazbi. Obhajilo pridruži osebo, ki uživa Kristusovo telo in kri, Je-

novembra 2009). Poglobitev v Kristusovo velikonočno skrivnost, ki jo moremo doseči tudi s prejemanjem duhovnega obhajila, ima poseben pomen, ko je evaristija podeljena in sprejeta kot sveta popotnica (viaticum). V tem obdobju življenja nam Gospodove besede povedo še več: "Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan" (Jn 6,54). Evaristija, še zlasti kot sveta popotnica, je – po besedi sv. Ignacija Antiohijskega – "zdravilo ne-

smrtnosti, protistrup proti grehu" (Pismo Efežanom, 20: PG 5, 661); zakrament prehoda iz smrti v življenje, iz tega sveta k Očetu, ki pričakuje vsakogar v nebeškem Jeruzalemu.

5. Sporočilo te poslanice za 20. svetovni dan bolnikov "Vstani in pojdi! Tvoja vera te je rešila", se ozira v prihodnost na bližajoče se leto vere, ki se bo začelo 11. oktobra 2012, dobrodošla in dragocena priložnost za ponovno odkritje moči in lepote vere, za spoznanje njene vsebine in za njeno pričevanje v vsakodnevnem življenju (prim. Apostolsko pismo Vrata vere, 11. oktober 2011). Bolnike in trpeče želimo spodbuditi, da bi vedno našli varno pribežališče v veri, ki se hrani s poslušanjem Božje besede, z osebno molitvijo in zakramenti, medtem ko vabim duhovnike k pripravljenosti, da bi jih (zakramente) zanje radi obhajali. V posnemanju vzora Dobrega pastirja in kot voditelji črede, ki jim je zaupana, naj bi bili duhovniki polni veselja, pozorni do šibkih, preprostih in grešnikov, in jim oznanjali neskončno Božje usmiljenje s tolažilnimi besedami upanja (prim. sv. Avguštin, Pismo 95, 1: PL 33, 351–352).

Vsem, ki delajo v zdravstvu, in družinam, ki v svojih sorodniških gledajo trpeči obraz Gospoda Jezusa, še enkrat izražam zahvalo v svojem imenu in v imenu Cerkve, saj v svojem poklicnem, strokovnem delu in molku konkretno oznanjajo Kristusa, pogostokrat brez omembe njegovega imena (prim. Pridiga pri krizmeni maši, 21. april 2011). K Mariji, Materi usmiljenja in Zdravju bolnikov, dvigujemo svoj zaupajoči pogled in svojo molitve. Naj njeno materinsko sočutje, ki ga je izražala, ko je stala poleg svojega umirajočega Sina na križu, spremlja in podpira vero in upanje vsakega bolnika in trpečega na poti ozdravljenja telesnih in duhovnih ran!

Vsem zagotavljam svoj molitveni spomin in vsakemu podeljum poseben apostolski blagoslov.

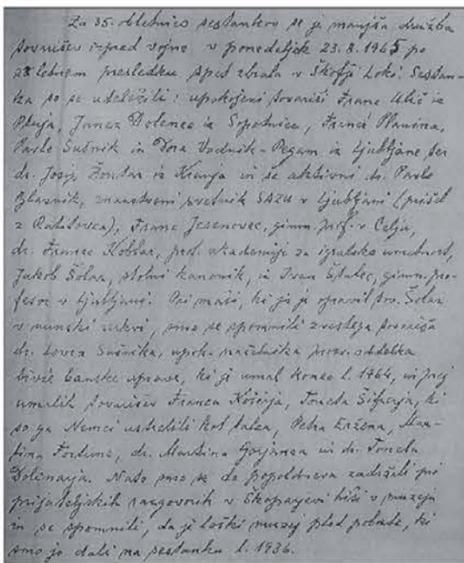
V Vatikanu, 20. novembra 2011, na praznik Kristusa Kralja vesoljstva

celo v gostilni ali prav zato, da jih drugi slišijo, spregovorili po svoje in se tako označili, pri čemer profesor Dolenc ne izpusti priložnosti, da utemelji: "tudi grobni napis na pokopališču pričajo o nemških kolonistih", katerih dediči ostajajo danjarski vaščani, kot stoji zapisano v že omenjenem Dolencem članku v Loških razgledih, 1968, na str. 75.

med spomini rajnih pri maši imenoval Terčelja, ga ni zato, ker se ga niti mašnik Šolar niti ostali zbrani niso upali (na glas) spomniti. Ne da bi ga bili pozabili.

Molče jim je v glavo trobental svoj "memento mori"! Molk kot krik!

Zapisnik zadnjega sestanka loških profesorjev leta 1965. Vir: ZAL, Enota Škofja Loka; Filip Terčelj ni omenjen med navedenimi umrli člani.

Filip Terčelj – član škofjeloškega profesorskega ceha Sestanki pred vojno, obiski, značilnosti zapisnikov

Zamolčanost Filipa Terčelja Terčelja med naštetimi pokojniki ni, imenoval ga ni niti mašnik "v mašnem spominu rajnih".

Kako bi ga? Saj ga ni smel imenovati! Kdo bi si leta 1965 drznil imenovati Terčelja?! Stolni kanonik, profesor Šolar, ne. Nikakor, že tako je štiri leta, do 1957, prestal v zaporu. Zapisnikar tudi ne. Tabu. Upala sta si sicer v spominu rajnih imenovati begunca, profesorja Dolinarja.

Zamolčanosti navkljub Terčelji ni bil nikoli izpuščen s seznama "ceha"!

Imenoval pa je Terčelja v svojem članku za Loške razglede 1968 profesor Ivan Dolenc med udeleženci šestega sestanka 1935. "Za to je bilo tiste čase potrebno imeti pogum. Profesor Dolenc ga je imel!"

Hvaležna sem gospodu A. P. Florjančiču za posredovanje rokopiesne kopije zapisnikov profesorskega ceha, 1935, 1965. Njegov opomin sprejemam in mi je v uteho: "Dolencova navedba Terčelja pa je takrat tudi prva javna objava Terčeljevega imena v Loških razgledih". Terčelj ni bil nikoli pozabljen! Niso ga izpustili, ne izločili iz

seznama, kljub enkratni udeležbi! To ima poseben pomen in težo. Recimo, sestanka 1941 pri Katrci v Rožni dolini v Ljubljani sta se v popoldnevu udeležila tudi eminentna gostinja Finžgar in Jalen, leta 1942 tudi Breznik, a za to jih niso nikoli navedli med člani "ceha", kot lahko ugotovimo v članku v Loških razgledih leta 1968, str. 76. Da! Dolenc omenjeni navajani članek za Loške razglede kot tudi zapisnika obeh sestankov 1935 in 1965 "profesorskega ceha" so nazorni "dokumenti časa, s samimi 'tovariši'" - kot so se dejansko že v predvojni, tridesetih letih profesorji ceha med sabo imenovali - in z "danjarskimi" vaščani vred, ki jih profesor Dolenc apostrofira.

Nepričakovano je obsojati natančnega in uslužnega profesorja Planina in zelo nepričakovano soditi blagega in do konca resničljivega profesorja Dolenca, ki je raje vse izgubil, kot bi zatijal. Če Planina ni v zapisniku

In če profesor Dolenc ni apostrofiral smrti Terčelja, ko je apostrofiral "danjarske" vaščane in njihov običaje, da v gostilni po "danjarsko-nemško govore", je s tem dvakratno "trobental" resnico, prvič: da so in bodo "danjarski vaščani" med sabo

celo v gostilni ali prav zato, da jih drugi slišijo, spregovorili po svoje in se tako označili, pri čemer profesor Dolenc ne izpusti priložnosti, da utemelji: "tudi grobni napis na pokopališču pričajo o nemških kolonistih", katerih dediči ostajajo danjarski vaščani, kot stoji zapisano v že omenjenem Dolencem članku v Loških razgledih, 1968, na str. 75. Drugič je profesor Dolenc s tem "trobental" namig na vzrok smrti obeh duhovnikov, Terčelja skupaj s Krašno, ki sta na dan Razglašnja Gospodovega, 6.1.1946, v cerkvi na Sorici oznanila, tako rekoč na veliki zvon obesila, da se bosta v Ljubljano podala in preko uglednih zvez pri Narodni

vldi Slovenije milosti prosila za danjarske pregnance, da bi se smeli vrniti na osemstoletne domove!

To so nema sporočila zapisnika in Dolencovega članka.

/ dalje prihodnjič Marija Pegan

Pastirsko pismo za postni čas 2012

Ljubezen v pravičnosti

7. nedelja med letom, 19. februar 2012

Dragi bratje in sestre! Evangeljska pripoved o hromem, ki so ga nosači skozi streho spustili pred Jezusa, da bi ga ozdravil in usposobil za lastno hojo in neodvisnost, je lahko tudi podoba našega zlomljenega, kriznega časa, ki jo treba marsikaj v našem družbenem življenju postaviti na bolj trdne in trajne temelje (Mr 2,1–12). Pri tej nalogi nas mora voditi vera v Jezusa Kristusa, ki nam je razodel resnično človekovo dostojanstvo in pot, po kateri ga lahko dosežemo. To je tudi osnova družbenega nauka Cerkve.

Danes je čas, da člani Cerkve na Slovenskem dejavno iščemo nove poti za takšen razvoj in napredek, ki ne bo usmerjen samo v gmotno blagostanje in potrošništvo, temveč tudi v krepitev prave demokracije, za katero je potrebno medsebojno spoštovanje, enakopravnost brez izključevanja, odkriti odnosi, nepristranska in poštena obveščnost ter za naš narod še posebno nujna sprava.

Slovenske politične sile in državne ustanove so dolžne ustvarjati pogoje za družbo, v kateri bo vsak posameznik čutil, da ima svojo vlogo in pomen, svoje dolžnosti in pravice. Za to je najprej potrebna pripravljenost za dialog med vsemi predstavniki upravičenih interesov, torej tudi dialog s katoličani. Cilj je resnično pravna in socialna država za vsakega in za vse, v kateri bodo gospodarske dejavnosti služile celotnemu napredku družbe in ne samo okoliščanju nekaterih med seboj povezanih skupin. Posebne pozornosti morajo biti deležni najšibkejši in najbolj ranljivi. V časih krize je prav skrb za te sodržavljane ena glavnih nalog vseh nas.

Delo mora spet postati vrednota, ki bo vsakemu zagotavljala pošteno plačilo in spodobno življenje in ne životarjenje, spoštovanje delavskih pravic, pa tudi solidarnost v primeru brezposelnosti, starosti ali boleznin. Spodbujati je treba tudi socialno podjetništvo.

Če je ena od ključnih pravic, ki izvira iz dela, pravica do primerne in dostojnega življenja v tretjem življenjskem obdobju, je zagotavljanje ustvarjalne prihodnosti mladih ena od ključnih dolžnosti celotne družbe. Doslej smo govorili o zahtevah socialne pravičnosti na področju gospodarstva in dela. Naša dolžnost, da si prizadevamo za pravično družbo, pa obsega tudi druga področja družbenega življenja, med katerimi so najpomembnejši vzgoja in izobraževanje ter družinsko življenje. Gre za njihovo medsebojno povezanost, saj se vzgoja mladih začne v družini, nadaljuje pa se v šoli in Cerkvi.

Papež Benedikt XVI. je v letošnji poslanici za svetovni dan miru jasno poudaril, da so državne oblasti dolžne zagotoviti, "da ne bo nikomur zaprt dostop do izobraževanja in da bodo družine lahko svobodno izbirale vzgojne ustanove, za katere menijo, da so najprimernejše za dobro njihovih otrok". Šolske ustanove pa "naj zagotovijo družinam, da bodo njihovi otroci deležni vzgoje, ki ne bo v nasprotju z njihovim prepričanjem in verskimi načeli". To vprašanje pri nas ni ustrezno urejeno. Katoliška Cerkve si bo po svojih močeh še naprej prizadevala, da bodo otroci iz vernih družin imeli dostop do vzgoje in izobraževanja, ki ne bo v nasprotju z verskimi načeli, v katerih jih vzgajajo starši. Vse verne starše obnem spodbujamo, naj s svojim delovanjem v šolskih svetih poskrbijo, da bo lahko po

besedah modrega vzgojitelja, Škofa bl. Antona Martina Slomška, vzgoja v družini, v šoli in v Cerkvi stopala "z roko v roki".

Glede na neprimerljivo in nenaodmestljivo vlogo, ki jo ima za družbo in še posebej za vzgojo mladih rodov družina, ji družbeni nauk Cerkve posveča posebno pozornost. Na to smo v preteklosti že velikokrat opozarjali. Vemo, da je danes družinsko življenje težko ohranjati v vsej njegovi polnosti in lepoti. Tega se zaveda tudi sedanji papež, ko pravi: "Živimo v svetu, v katerem sta družina in življenje samo nenehno ogrožena in razdrobljena. Delovni pogoji so pogosto neuklajeni z družinskimi nalogami, skrb za prihodnost, naglica vsakdanjega življenja, preseljevanje in iskanje primernega vzdrževanja ali celo preživetja pa otežujejo možnost, da bi otrokom zagotovili eno izmed najdragocenejših dobrin: navzočnost staršev". Navedene težave in pogosti neuspehi nikakor ne opravičujejo poskusov, da bi družinskemu življenju, zgrajenemu na zakonski zvezi med možem in ženo, odrekli njegovo prvenstveno in središčno mesto v družbi, ga celo omalovaževali in iskali druge načine skupnega življenja. Nasprotno, prizadevanja, da bo naša družba zakonsko zvezo in družino moralno, pravno in finančno podpirala ter varovala, moramo še okrepiti. Spodbujamo vas, da se v sedanjih javnih razpravah o spornem Družinskem zakoniku dejavno zavzamete za obrambo doslej veljavnega pojmovanja družine in za to storite vse, kar je v vaši moči. Če bomo to morali braniti s pomočjo referendumov, vas pozivamo, da se ga množično udeležite in glasujete proti poskusom, da bi tisti družini, ki se ji imamo vsi skupaj zahvaliti, da smo to, kar smo, postavili ob bok druge oblike skupnega življenja, ki ne morejo enakovredno opraviti vloge prave družine. To še ni vse. Posebna skrb in podpora veljata takšnemu družbenemu razvoju, ki bo staršem omogočal usklajevati zakonske in družinske ter delovne obveznosti. Finančno šibkejšim družinam je potrebno zagotoviti varno in finančno ugodno nastanitev. Že v času šolskega izobraževanja je potrebno spodbujati vzgojo za zakonsko in družinsko življenje. Hkrati se zavedamo, da v današnjih razmerah ideala krščanskega zakona in družine ni lahko uresničevati, zato pozornost namenjam tudi tistim, ki si pri življenjski odločitvi za zakonsko in družinsko življenje doživljajo razočaranje ali celo tragedijo. Pri kristjanih naj najdejo razumevanje in oporo. V moči vere in molitve je tudi iz krize ali poloma mogoče vstati in zaživet na novo.

Draga sestre in dragi bratje! Podoba vztrajnih in upajočih nosačev, ki z odprtjem strehe bolnemu prijatelju omogočijo neposreden stik z Jezusom, nas nagonarja, da tudi mi kot kristjani pristopimo k reševanju težav naše domovine, Evrope in vsega sveta. Nimamo pravice stati ob strani in gledati, kako se drugi trudijo, posebno še, če po svoji veri, iz katere izvaja družbeni nauk Cerkve, vemo, v kateri smeri je treba iskati prave rešitve. Vse smeri in vse poti niso enako dobre, mnoge so se že izkazale za pogubne. Ljubezen do bližnjega, ki nam jo naroča Gospod, vsebuje tudi družbeno odgovornost za skupno dobro naših bratov in sester. Sedaj je čas in velika potreba, da to odgovornost pokažemo. Prosimo Gospoda, da nam pri tem podeli obilje darov Svetega Duha in svoj blagoslov.

Slovenski škofje

Razmišljanje ob tečaju za zaročence

Kako bo v prihodnje z družino in našo skupnostjo?

Že vrsto let v teh februarjskih dneh - letos zelo mrzlih - potekajo srečanja za tiste, ki želijo stopiti v zakonsko skupnost.

Srečanja imajo namen osvetliti zakonsko življenje in življenje v družini z različnih vidikov. Tako se na teh srečanjih govori vse od duhovne ravni zakonskega življenja do zdravniške, vzgojne, psihološke itd.

Prav na Prešernov dan, 8. februarja 2012, je bilo prvo srečanje, in sicer zelo dobro predavanje zdravnika pediatra, ki že vrsto let nudi prihodnjim zakoncem svoje zdravniške in družinske izkušnje.

Ko tako sedim v ozadju, nehote začnem premišljati. Trideset let že vodim ta tečaj. Kako velik upad se je zgodil v tem času! Bilo je tudi

čez dvajset parov, danes jih je le pet. No, niso ti edini, ki želijo ustvariti novo družino, pa vendar je padec očiten. Tudi statistika na slovenski ravni ali italijanski govori isto. Lahko iščemo vzroke. Vedno manj ljudi se poroča, vedno več je samskih. Pri tem je treba omeniti še eno dejstvo: vedno več je mešanih zakonov.

Tako je stanje. Lahko le ugotovljamo, lahko pa se tudi sprašujemo, kam vse to vodi. Če gledamo iz tega stanja v prihodnost, vidi-

mo, da ni svetla. Še posebej z narodnega vidika. Vsi javni in kulturni delavci govorijo o pomenu ohranitve narodne biti. Včasih so jih kar polna usta besed. To velja še posebej ob prazniku slovenske kulture. Dejstvo pa je, da slovenska beseda umira. O vsem govorimo, tako malo pa o družini, o mladih, ki naj bi dali novega življenja naši skupnosti; kot da družina ni več pomembna. Družina je lahko vse in nič. In želeli bi svo-

jo narodno skupnost, želeli bi biti Slovenci, želeli bi ostati na prostoru, kjer so naši predniki v veliko težjih življenjskih okoljih preživeli tisoče let.

Eden od stebrov slovenske stvarnosti so bile in trenutno so še tudi slovenske župnije in verske skupnosti po mestu. Koliko kulturnega bogastva se je v preteklem času nabralo tako na verskem kot laičnem področju. To bo ostalo, saj je zapisano. Vendar, ali bo v prihodnje slovenska narodna

skupnost še ostala, preživela kot skupnost, kot smo jo poznali do danes? Se bo po družinah in vaseh še govorilo po slovensko, bodo še obstajale naše verske skupnosti, - župnije, naše vasi s svojo kulturo in jezikom? In kaj bo ostalo od nekoč največjega slovenskega mesta?

Razmišljam in občudujem te mlade, ki tako ponosno in dokončno stopajo v novo življenje. Cilj in pogled v prihodnost sta močnejša od vseh strahov in težav. Mnogi se pred njimi sesujejo.

Občudujem jih. In jim hočem pomagati. Iz leta v leto. S tem tečajem. Le zdrave in za življenje odprte družine dajejo vsaj malo upanja naši skupnosti. In kje naj dobijo moč? Za tiste, ki so verni, v globoki veri in spoznanju, da so v to poklicani po volji Stvarnika in da so s tem dejanjem stopili v območje Svetega in večnega.

Poslušam še vprašanja. Mislim sem, da večino tega, kar je govoril predavatelj, že vedo. Saj niso prav rosno mladi. Pa ni tako. Zahvaljujejo se. "Toliko novega smo slišali. Pa smo mislili, da veliko vemo".

Ko odhajajo, odhajajo obogateni z novimi spoznanji. Tudi s spoznanjem, da je ljubezen lahko nekaj enkratnega, sozvočje duhovnega in telesnega in da je ljubezen lahko tudi večna.

G. Tone Bedenčič,
vikar za Slovence v tržaški škofiji

V pričakovanju na cerkveno zborovanje Oglej 2

Kaj Duh govori Cerkvam?

Na cerkveno zborovanje Oglej 2, ki bo potekalo po Veliki noči, od 13. do 15. aprila, se krajevne Cerkve italijanskega severovzhoda pripravljajo že poldrugo leto.

V prvi fazi, od oktobra 2010 dalje, so se verske skupnosti srečevale in razpravljale o bogastvu in raznolikosti, upih in težavah pastoralnih izkušenj. To so delale v slogu prvih krščanskih skupnosti, o katerih govori evangelist Luka v Apostolskih delih; kot Pavel in Barnaba, ki sta veliko potovala in oznanjala vero ter nato poročala sestram in bratom o velikih stvareh, ki jih je naredil Gospod po njih. Prav pripovedovanje dogodkov iz življenja Cerkve je temeljnega pomena, da se stke občestvo, ki dobi nov misijonski zagon. Zato so škofje spodbudili vernike, naj v sinodalnem duhu iščejo sledove Duha v vsakdanjiku naših župnij ter naj si te izkušnje - izzive, težave, pričakovanja - vzajemno delijo.

V drugem delu priprave verske skupnosti nadaljujejo skupinsko razlikovanje družbeno-kulturnega in pastoralnega stanja v naših deželah ter iščejo skupne pastirske izbire, ki bi jih nato skušali skupaj izvajati. V tej fazi, ki se še ni končala, verniki razmišljajo o pastoralnih potrebah našega časa, o ob-

močjih, v katerih sodelujejo z drugimi družbenimi dejavniki. Po obisku Benedikta XVI. v Ogleju in Benetkah ter v luči zbranih pričevanj iz prve faze v zadnjih mesecih razglabljajo o sodelovanju med Cerkvami severovzhoda,

o novi evangelizaciji in skupnih spodbudah, o dialogu s kulturo našega časa in promociji skupnega dobrega. Tudi to poteka v slogu poslušnosti Božji besedi, skupinskega razlikovanja in pripovedovanja: pastoralne enote, gibanja in skupnosti razmišljajo o tem, kaj Duh govori Cerkvam, in načrtujejo pastirske smernice za učinkovitejše posredovanje evangelija in vere, za oznanjevanje Jezusa Kristusa ljudem našega časa. / DD

Kratki

Predavanja Skupnosti družin Sončnica

Skupnost družin Sončnica iz Gorice vabi na naslednje letošnje predavanje, ki bo v **četrtek, 23. februarja, ob 19.30** v Močnikovem domu ob cerkvi sv. Ivana v Gorici. Tokrat bo **Marijan Veternik** predaval na temo "Izpoved eksorcista". Veternik je rojen v Ravnah pri Šoštanju, po klasični gimnaziji je nadaljeval študij na Teološki fakulteti v Ljubljani in Mariboru, sedaj pa je župnik v Žičah in Špitaliču. Je eksorcist (izganjalec hudega duha) mariborske škofije in ima številna predavanja o hudem duhu po Sloveniji. Zlo je v našem življenju prisotno v različnih oblikah. Zdi se nam srednjeveško govoriti o hudobnem duhu in njegovem delovanju v času razvoja znanosti, tehnike in medicine, pa se vendar vedno več ljudi zateka k izganjalcem. Predavatelj bo posredoval svoje izkušnje in bo spregovoril o razlikah med psihičnimi motnjami in obsedenostjo, o delovanju zla in o tem, kako se mu upremo. **V četrtek, 1. marca**, bosta ob 19.30 **Kristina Martelanc in Adam Seli** na zadnjem predavanju govorila o pošteni komunikaciji.

Iz dnevnika goriškega nadškofa

V petek, **24. februarja**, se bo goriški nadškof msgr. Dino De Antoni ob 9.30 v Štandrežu srečal s slovenskimi duhovniki štandreške dekanije. V nedeljo, **26. t. m.**, bo ob 10.30 maševal v Romansu, kjer se bo srečal z versko skupnostjo. V soboto, **3. marca**, se bo ob 20.30 v KC Lojze Bratuž udeležil recitala Semplicemente Francesco, ki ga pripravljajo mladi iz župnije goriške stolnice.

OBČUTILA SE JE POTREBA.

FAMIGLIA CRISTIANA IN EDIZIONI SAN PAOLO
PREDSTAVLJATA:

buc

biblioteca universale cristiana

BUC je nastala, da bi zapolnila praznino, nastalo zaradi odsotnosti duhovnosti, ki jo občutimo v današnji družbi. Pomembni načrt vsebuje izbor velikih krščanskih avtorjev in njihovih najbolj pomenljivih del. Poceni, univerzalna in žepna izdaja, ki bo sestavljala kulturno bogastvo za tistega, ki bi rad poglobil krščansko misel.

PRVA KNJIGA
GIANFRANCO RAVASI
CHE COS'È L'UOMO?

OD 23. FEBRUARJA
S TEDNIKOM FAMIGLIA CRISTIANA

ZA SAMO
€ 4,90
VEČ

FAMIGLIA CRISTIANA

Vprašaj za izvod v trafiki, v župnišču,
na tel. številki 02.48027575 ali po e-mailu vpc@stpauls.it
Odkrij in rezerviraj zbirko na www.famigliacristiana.it/buc

SAN PAOLO

Kratke

Silvano Ceccotti odprt sogovornik Slovencev in zagovornik čezmejnega zdravstva

Ob nepričakovani in žalostni izgubi zdravnika in političnega delavca Silvana Ceccottija izraža Slovenska skupnost iskreno in občuteno sožalje družini in sorodnikom. Prav tako gre sožalje goriškemu krožku Demokratske stranke, v katerem je bil pokojni včlanjen in v njem aktivno sodeloval. Z njegovim odhodom je Gorica izgubila pomembno osebnost, ki si je prizadevala za skupno dobro in je zato zgled vsem občanom, še posebno pa mladim.

Slovenska skupnost se bo Silvana Ceccottija spominjala kot odprtega in daljnovidnega politika, ki je bil vedno odprt za priznanje pravic Slovencev in Furlanov v goriški občini. Pri njegovem političnem delovanju gre podčrtati prizadevanje in podporo, da bi se med občinami Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba uresničil projekt čezmejnega zdravstva, ki je danes med glavnimi točkami Evropskega združenja za čezmejno sodelovanje.

Osma pravljica urica v Feiglovi knjižnici / Nesebična velikodušnost

Kljub mrazu se je v toplini mladinske sobe Feiglove knjižnice v ponedeljek, 13. februarja, na osmi Pravljica urici zbralo štirinajst otrok, ki so lepo doživljali srečanje s pravljico zgodbo. Tokrat je bila z njimi učiteljica Irena Žerjal, doma iz Mirna, ki je našla drugi dom v Piranu oz. Portorožu, kjer sedaj živi in poučuje v vrtcu. Hčerki sta ji za rojstni dan pripravili presenečenje in ji l. 2011 izdali njeno zgodbo Plamenčki sreče v založbi Lepa beseda z ilustracijami Nine Mrdenović, njene nekdanje učenke. Ilustrirana knjiga je izšla tudi v italijanščini Le fiammelle della felicità, v prevodu pisateljice hčerke Polone Žiga, ter tudi v angleščini. Knjige so bile v mladinski sobi na razpolago za nakup. Na srečanje z otroki v Feiglovi knjižnici je Žerjalova prišla v družbi druge hčerke, Andreje Žiga, ki je, ob razobešenih velikih izvornih ilustracijah, prebrala mamino pripoved. Protagonistka le-te je dobra stara ženica, ki je stanovala ob jezeru izven vasi in opazovala, kako se sovaščani veselijo na poledeneli jezerski gladini. Ko je opazila, da se jim približuje vrtinčasti vihar, jih je želela opozoriti, a ni vedela, kako. Domislila se je in zažgala svojo leseno kočico. Ljudje so takoj opazili v nebo dvigajoči se plamen in pohiteli na pomoč. Tako so se rešili, saj je vihar nalomil ves led. Nesebični dobrosrčni ženici so se oddolžili z gradnjo nove hišice, v spomin na to pa še danes spuščajo po jezeru goreče svečke. Prav take svečke je pravljica namenila otrokom. Ob koncu pravljice s svetlim sporočilom, da moramo vselej biti velikodušni do svojega bližnjega, jim je dala lesene podstavke, ki so jih obrusili in lepo okrasili, potem pa je nanje prilepila svečke. Malčki so ponosno odhajali domov z izdelkom, pa še s kakšno knjižico, saj je namen Pravljicnih uric tudi ta, da otroci vzljubijo knjigo in branje. / IK

Vrtec Pikapolonica iz Pevme je prešerno praznoval Prešernov dan

Vzgojiteljica Katja in Alessandra sta pripravili za dan slovenske kulture otrokom veliko presenečenje. Želeli sta namreč, da malčki zares kulturno in prešerno preživijo ta dan, tako pomemben za nas vse, ki ljubimo slovenski jezik in slovensko kulturo. "Pikapolončki", ki postajajo zares veliki pohajači, so se odpravili v center mesta in obiskali Feiglovo knjižnico. Ko so dospeli, so si ogledali vse prostore knjižnice in se začudeno ozirali po polnih knjižnih policah. Za tem so se posedli na mehke blazinice in neutrudljivo ter vedno sončna knjižničarka je otroke popeljala v pravljicni svet. Vsi so zbrano spremljali pripovedovanje zgodbe. Ko je bilo pravljice konec, jim je bilo dovoljeno, da še sami prelistajo knjižice, ki so jim najbolj pri srcu. Seveda izbire ni manjkalo, saj je knjižnica bogato založena. Otroci so tako lahko spoznali, kako dragocene so knjige, kako lepo jih je tudi samo prelistati in si ogledati ilustracije, saj ti vedno znova odkrivajo najrazličnejše svetove. Na dan kulture so se začeli v vrtcu pripravljati že konec januarja, ko so imeli v gosteh že dobro vpeljavno ljubiteljsko gledališko skupino O'Klapa, ki jim je predstavila svojo zadnjo gledališko pravljico Trije dobri možje in Ljubezen, igrico s kartonastimi

lutkami. Malčki so bili pozitivno prevzeti najprej od same zgodbe, potem pa tudi od lutk in senc, ki so jih sami ustvarjali. Vsem nastopajočim so se iskreno zahvalili z velikim aplavzom. Kaj so se ob tem otroci naučili poleg osrednjega sporočila same zgodbe, da moramo vedno imeti ljubezno srce? Spoznali so, da je kultura poleg knjig, s katerimi se vsakodnevno srečujejo v vrtcu, tudi gledališče oz. tudi lutkovno gledališče, ki se ukvarja z animacijo, torej z oživiljanjem prek posrednika nečesa neživega. Vse, kar oživlja in bogati naš vsakdanjik, je vredno naše pozornosti. (SG)

Odbornica Silvana Romano pri nas na obisku

Srečanje z uredništvom in z otroki pri pravljici

Foto JMP

Predsednik Sveta slovenskih organizacij za Goriško Walter Bandelj, ki je tudi odbornik Katoliškega tiskovnega društva, je v sredo, 15. t. m., skupaj z odbornikom KTD Janezom Terpinom pov-

abil v Katoliško knjigarno goriško občinsko odbornico Silvano Romano, da bi prisotnovala pravljicni urici, ki so jo v Katoliški knjigarni priredili za otroke iz vrtca v Pevmi. Pred otroško

urico v Katoliški knjigarni pa se je odbornica Silvana Romano, ki je v Gorici zadolžena za šolstvo in družinske ter socialne zadeve, srečala v našem uredništvu s člani uredništva tednika Novi glas. Odbornica Silvana Romano, ki jo je spremljala

občinska svetnica SSK Marilka Koršič, je zaprosila našega urednika Jurija Paljka, da ji je najprej razložil zgodovino slovenskih časnikov na Goriškem in v tem kontekstu tudi nastanek Novega glasa, ki je sad združitve Novega lista in Katoliškega glasa. Odbornico Romano pa je predvsem zanimalo, kako je naš tednik vraščen v stvarnost celotnega prostora, ne samo Goriškega. Pogovor je nanesel tudi na širšo sestavo današnje goriške družbe, ki postaja v času globalizacije vse bolj zapletena, a tudi zanimiva. Vzgojiteljica Martina Šolc pa je otroke

očarala s pripovedovanjem pravljice, ob kateri se je nasmejala tudi odbornica Romano, ki je bila obiska v našem uredništvu in v Katoliški knjigarni zelo vesela.

Na goriškem pokopališču ob 75-letnici smrti Poklon Lojzetu Bratužu, svetli žrtvi

Prejšnji teden smo se na Goriškem spomnili 75-letnice smrti in 110-letnice rojstva Lojzeta Bratuža, glasbenika in rodoljuba, žrtve zločinske roke, simbola primorskega tihega upora fašističnemu terorju. V četrtek, 16. t. m., je na mestnem pokopališču potekala krajsa in občutena slovesnost ob grobu, ki ga je krasilo rdeče-modro-belo cvetje s slovensko trobojnicco. Med prisotnimi so bili deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, občinska svetnica Marilka Koršič in Silvan Primožič, pokrajinski tajnik SSK Julijan Čavdek, kulturni in prosvetni delavci, tudi nekaj mladih, ljudje, ki jim svetel Bratužev lik nekaj pomeni. Marilka Koršič je v svojem govoru na kratko orisala Bratužovo življenjsko pot in podčrtala njegovo veličino, ki je v tem, "da je vsem odpustil v prepričanju, da njegova žrtev ne bo zaman". Za vse Slovence je postal "simbol življenja, tihega upora in narodne zavesti". Lojze Bratuž se je rodil 17. februarja 1902 v Gorici, kjer je tudi živel in delal. Med italijansko zasedbo leta 1916 je okusil begunstvo v notranjosti Italije. Po vojni je opravil učiteljsko maturo, nato je poučeval v Šmartnem pri Kojskem, v Solkanu, Batujah in blizu Pescare,

kamor so ga premestili, "kot se je dogajalo drugim slovenskim učiteljem". Leta 1929 se je vrnil v rodno Gorico, ker mu je nadškof

glasbeno dejavnost je razvijal posebno v letih 1922-27. Skladal je posebno nabožne in liturgične pesmi. Na željo skladatelja in prijatelja C. A. Seghizzija je bil tudi dirigent in organist italijanskega pevskega zbora v goriški stolni cerkvi. V politiki je izjemoma nastopil leta 1921, in sicer ob državnoborskih volitvah. Njegov sin prof. Andrej, ki je umrl novembra lani, je kot politik "ve-

praznovala, saj je sovpadal z dnem, ko so Lojzeta Bratuža položili v grob". Vsi trije - Lojze, Ljubka in Andrej - "počivajo v tem grobu in vsakemu dolgujemo trajen spomin in hvaležnost", saj so "v težkih časih in hudih preizkušnjah znali ohraniti odločnost in vztrajnost v borbi za narod brez mrznje in sovraštva, čeprav je bila cela družina zaznamovana s tragedi-

jo". Kako pa je z nami, se je nato vprašala Marilka Koršič. "Danes smo svobodni, da lahko skrbimo za naš materini jezik, za slovensko pesem. Le malomarnost, površnost, lenoba, objestnost in pomanjkanje kulture botrujejo številnim narodnim izgubam. Sedaj v svobodi sami pišemo svoji skupnosti obtožbo, ker je tako udobnejše. Človeška omejenost je zares velika, kakor zna biti velika njegova odločnost in vztrajnost". Prav zato osebe kot Lojze Bratuž, "ki so znale te slednje vrline udejanjiti, naj nam bodo vedno svetel spomin in bodrilo za bodočnost!"

Sedej ponudil mesto profesorja glasbe na nadškofijski gimnaziji v malem semenišču. Policijske oblasti so mu bile za petami, dobil je opomin in l. 1929 je bil tudi zaprt. Naslednjega leta ga je nadškof imenoval za nadzornika cerkvenih pevskih zborov na Goriškem. Tako je obiskoval pevske zборе na podeželju, jih vadil in orglal. Prosvetno in zlasti

liko naredil za našo stranko, v kateri je vršil pomembne dolžnosti", saj je bil tudi občinski svetnik in odbornik. S hvaležnostjo se je govornica spomnila njega, pa tudi njegove mame, pesnice Ljubke Šorli. "Tudi obletnica njenega rojstva poteka v teh dneh. Rodila se je namreč 19. februarja 1910. Svojega rojstnega dne pa po moževi smrti ni nikoli

Po minuti molka, očenašu in zdravi Mariji so se navzoči še malo ustavili ob Bratuževem grobu na božji njivi, kjer so prišla na dan bolj ali manj znana pričevanja o "njegovih fantih", ki so mu pod oknom bolnišnice pri Rdeči hiši še zadnjič zapeli Kraguljčke, in sploh o poslednjih zemeljskih dneh Lojzeta Bratuža. / DD

Praznina v slovenskih vrstah

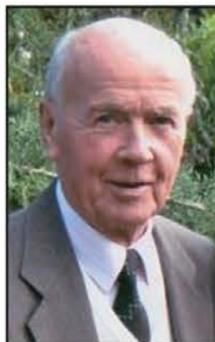
Zapustil nas je krminski rojak Franc Kenda

V nedeljo, 12. februarja 2012, je v goriški splošni bolnišnici, star 89 let, preminil Franc Kenda, slovenski rojak iz Krmina in dolgoletni aktivni član stranke Slovenska skupnost. Rodil se je 15. oktobra 1922 v Grahovem očetu Frančišku in materi Julijani Leban. Poročil se je z Marijo Stanislavo Fabčić 3. oktobra 1951. Iz njunega zakona so se rodili sin Dario ter hčeri Marina in Mirella. Franc Kenda je že takoj ob rojstvu okusil izgnanstvo, saj je bil nje-

gov oče kot železniški uslužbenec premeščen v notranjost Italije. Mladost je preživel v Bresciji. V Gorico se je vrnil med drugo svetovno vojno, ko so mu priznali status vojnega invalida in je bil zaradi zdravstvenih težav oproščen vojaškega služenja. Leta 1956 je bil sprejet v službo na davčnem uradu v Krminu. Ob delu je pomagal ženi Mariji pri vodenju trgovine z jestvinami in splošnim blagom. Pokojnik ima za sabo tudi aktivno politično udejstvovanje. Bil

je član stranke Slovenska skupnost. Junija 1980 je bil, kot predstavnik SSK, na listi Krščanske demokracije izvoljen v krminski občinski svet. 29. septembra istega leta je bil imenovan za občinskega odbornika in je prevzel skrb za industrijo in turizem. To zadolžitev je opravljal do konca mandata 3. septembra 1985. Nato je bil imenovan, kot predstavnik SSK, v upravni svet SDAG, goriške družbe za upravljanje tovarnega postajališča. V njegovem političnem udejstvovanju je posebno zanimivo nje-

govo prizadevanje za pravice Slovencev na Krminskem. V prvih letih devetdeset, ko se je pisal nov občinski statut, se je odločno postavil proti diskriminacijskim nameram do Slovencev. Objavil je veliko tiskovnih sporočil v medijih in ubral tudi pravno pot.

Zaradi zdravstvenih težav se je moral posloviti od aktivnega političnega dela. Zanimanja za slovenski narod in za njegove pravice pa ni opustil vse do zadnjega.

Julijan Čavdek

PD Štandrež in KD Stanko Vuk Miren-Orehovlje Skupna Prešernova proslava

V petek, 17. februarja, sta Kulturno društvo Stanko Vuk Miren-Orehovlje in Prosvetno društvo Štandrež priredila skupno Prešernovo proslavo, ki je bila v Gnidovčevem domu na Mirenskem Gradu. Šlo je za prvo prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku dveh društev, ki delujeta na čezmejnem področju. Program je uvedla slovenska himna, ki sta jo zapela mešana zbor iz Štandreža in Mirna pod vodstvom Mojce Sirk. Prisotne je nato nagovoril državni sekretar Ministrstva za Slovence v zamejstvu in po svetu Matjaž Logar, ki je poudaril pomembnost takih skupnih kulturnih prireditev in ovrgel očitke, da je nova slovenska vlada ukinila ministrstvo za kulturo. Povedal je, da vlada postavlja kulturo na zelo pomembno mesto,

Matej Klanjšček

Matjaž Logar

kot si to zasluži, in da je samo združila razna sorodna ministrstva, ne da bi pri tem komurkoli kaj odvzela. Gre samo za nujno racionalizacijo oz. zmanjšanju števila ministrstev. Govornik večera Damjan Paulin

na tehničnem področju. Slovenščina naj bo tudi vidna v vseh javnih prostorih, kjer živimo Slovenci. Veliko vlogo pri negovanju jezika imajo družine, šole in razne kulturne in vzgojne ustanove. Delovanje v kulturnih in drugih društev ter organizacijah je izredno pomembno za ohranjanje in vrednotenje slovenskega jezika in kulture. Po govornih je stopil na prizorišče sam Prešeren, ki ga je odlično

lija..., ki ni smela ceniti njegovih pesmi. Končno so njegove poezije izšle v zbirki. Besedilo je pripravila Elvira Brumat Medvešček, ki je program tudi povezovala. Strokovno pomoč in režijo je prevzel gledališki igralec Jože Hrovat. Med "Prešernovim" izvajanjem sta poezije našega literarnega velikana podala Mojca Dolinšek in Marko Brajnik. Večer so obogatili glasbeni in zborovski vložki. Na klavir je zaigrala Eva Dolinšek, na violino

Damjan Paulin

odigral Matej Klanjšček. *Sem dolgo upal in se bal ...* je bilo geslo večera. France Prešeren se je ob izteku življenjske poti zazrl v svoja otroška in mlada leta, se sprehotel po poti ljubezni, ki jo je velikokrat srečal, včasih jo tudi trdno držal, še večkrat pa mu je zbežala. In kot krona vsega, Ju-

pa Ana Cotič. Solista sta bila Tina Kravos in Peter Princič. Zborovski del je prispeval MePZ Štandrež pod vodstvom Mojce Sirk. Podobno prireditve bosta obe društvu pripravili v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu, v nedeljo, 26. februarja, ob 17.30.

DP

ŠTEVERJAN Prešernova proslava na Bukovju

Preplet besede, glasbe in fotografije

Kljub mrazu in močni burji, ki je ves teden neumljivo zavijala po Goriškem, se je sobotnega kulturnega večera, 11. februarja, na Bukovju v Števerjanu udeležilo veliko ljudi. Šlo je za vsakoletno Prešernovo proslavo, ki sta jo pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih kulturnih društev priredili društvi Briški grič in Skupina 75. Večer kulture, ki ga je vodila Maja Humar, so zaznamovali recitacije, odprtje fotografske razstave ter nastop tamburaškega orkestra Vipavski Tamburaši. Slavnostni govor je bil zaupan Davidu Peterinu, predstavniku mlade garniture Slovenske kulturne gospodarske zveze. Najprej so na prizorišču stopile Lara, Jasna in Jana, mlade recitatorke KD Briški grič, ki so na svojstven način predstavile veličino Franceta Prešerna. V otroško izraženih, pa vendar globokih mislih, so mlade recitatorke prikazale Prešerna kot mojstra

poezije, pa tudi kot človeka, ki se v svojem življenju ni nikoli pustil portretirati. Vse upodobitve so bile opravljene po spominu ali po pripovedovanju njegovih sorodnikov in prijateljev, so se povedale Lara, Jasna in Jana. Svojevrstna je bila recitatorska točka Roberta Cotiča, ki se je pahljivi publiku predstavil s nizom pesmi še enega velikana slovenske poezije, Simona Gregorčiča. Posebnost točke je bila v tem, da je recitator Gregorčičeve verze podal v italijanščini v malo znanih prevodih, ki jih je zbral in uredil pater Husu. Ni pa povsem jasno, ali je prevode opravil sam, ali je to bilo delo skupine prevajalcev. Zaradi kar velikega števila poslušalcev, ki ne obvladajo slovenskega jezika (le-ti prihajajo iz goriških fotografskih krogov), so se prireditelji proslave namreč odločili za nekatere dvojezične točke prireditve. Tudi slavnostni govor je bil v tej obliki. David Peterin je

v svojem posegu podčrtal, da je Prešeren orodje, orožje in simbol našega nacionalnega potrjevanja. Kultura, njegove pesmi so nekaj globljega, intimnega, kar zraste v nas samih. Gojenje jezika pa je pogoj našega obstoja, je še povedal govornik Peterin. V italijanskem delu slavnostnega govora se je obregnil ob televizijsko širjenje in dožemanje kulture, ki je kultura Manzoni, Danteja in drugih velikanih besede pahnilo na zelo nizko raven. Pred nastopom tamburaškega orkestra Vipavski tamburaši so odprli še fotografsko razstavo krožka Fotovideo Trst 80.

Avtorje in njihova dela je predstavil predsednik krožka Marko Cividari. Svoja dela so v Galeriji 75 na Bukovju razstavili: Sonja Osbič, Mirna Viola, Luka Vuga, Alenka Petaros in Gino Dal Col. Pristrčno zasnovan večer se je končal z nastopom tamburašev iz "vetrovne" Vipavske doline, ki jih vodi Neža Žgur. Mladi tamburaši, ki se uveljavljajo tudi na mednarodni sceni, so se med svojim nastopom sprehodili skozi bogato pahljačo slovenskih narodnih pesmi, ki v izvedbi brenkal zadobijo čisto svojevrstne glasbene učinke.

VIP

12. revija otroških in mladinskih pevskih zborov

Zlata grla 2012

PD Vrh Sv. Mihaela v sodelovanju z Združenjem cerkvenih pevskih zborov - Gorica razpisuje 12. revijo otroških in mladinskih pevskih zborov Zlata grla 2012. Revijski del srečanja bo v soboto, 14. aprila 2012, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici ob 18. uri, tekmovalni del pa bo v nedeljo, 15. aprila 2012, ob 16. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž. V primeru velikega števila prijavljenih zborov bo tekmovanje potekalo v dveh delih - na jutranjem in popoldanskem koncertu.

POTEK REVIJE

Revijski del se lahko prijavi otroški in mladinski zbori. Program naj obsega dve pesmi po lastni izbiri: vsaj ena skladba naj

bo slovenska umetna ali ljudska priredba. Na revijskem delu ni starostne omejitve. Tekmovalni del Na tekmovalnem delu revije lahko nastopijo naslednje zasedbe: - otroški zbori, v katerih pejo pevke in pevci, rojeni leta 2001 in mlajši; v zboru lahko 15 odstotkov pevcev presega starostno omejitev; - mladinski zbori, v katerih pejo pevke in pevci, rojeni leta 1996 in mlajši. Zbori morajo k prijavnici priložiti seznam pevcev z letnico rojstva. Zbori naj predstavijo tri skladbe: - slovensko umetno skladbo, - priredbo slovenske ljudske pesmi,

- skladbo po lastni izbiri. Izvajanje je možno a cappella ali s klavirsko spremljavo. Dovoljena je poljubna instrumentalna spremljava ene skladbe (če je ta predpisana v izvorniku predložene partiture). Strokovna žirija bo nastopajoče zbere ocenila in jim dodelila naslednja priznanja: - zlato priznanje z odliko - zlato priznanje - srebrno priznanje - bronasto priznanje Kriteriji ocenjevanja so: - intonacija, - ritem, - dikcija, - prepričljivost izvedbe, - zahtevnost tekmovalnega programa. Žirija lahko podeli tudi naslednja posebna priznanja: - priznanje za najboljši otroški zbor, - priznanje za najboljši mladinski zbor, - priznanje za najboljšo izvedbo

slovenske umetne skladbe, - priznanje za najboljšo izvedbo slovenske ljudske pesmi, - priznanje za najboljši izbor programa, - priznanje za najboljšo klavirsko spremljavo. PRIJAVA Prijavnico pošljite najkasneje do 15. marca 2012 preko faksa (št. 0481 882964) ali po elektronski pošti na naslov pdvrhsvmihaela@yahoo.it. Zbori, ki sodelujejo na tekmovalnem delu, naj poleg prijavnice in seznama nastopajočih (z letnico rojstva) pošljejo tudi štiri čitljive izvedbe partitur izbranih skladb na naslov: PD VRH SV. MIHAELA - Karen Uljan Brežiči, 1 Vrh Sv. Mihaela 34070 Sovodnje ob Soči Gorica Za dodatne informacije lahko pišete na elektronski naslov pdvrhsvmihaela@yahoo.it.

Obvestila

Kdor bi se želel pridružiti potovanju z Novim glasom na Sicilijo od 20. do 26. aprila letos, naj se čim prej javi, ker se vpisovanje končuje: tel. 0481 533177, 040 365473 in 040 229166.

Na deželnem kongresu SSK v Devinu dne 27.1.2012 je nekdo pomotoma odnesel črn moški plašč velike mere. Ostal mi je lep plašč, a zelo premajhen. Če se je kdo tega zavedel, ga vabim, naj sporoči na tel. 340 1851200 za zamenjavo.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da je ogled zgodovinskih krajev v okolici Gorice 11. februarja odpadel zaradi slabega vremena. Društvo ga bo izvedlo pozneje, ko bodo vremenske razmere ugodnejše.

Sekcija Združenja prostovoljnih krvodajalcev iz Sovodnj vabi na predavanje z naslovom "Čepiva za dojenčke: stvarnost in perspektive" v četrtek, 23. februarja 2012, ob 20. uri. Predavanje bo v Sovodnjah v spodnji dvorani Združne banke Doberdob in Sovodnje. Predavanje bo vodil dr. Luigi Donatoni v sodelovanju z odgovornimi javne zdravniške službe za higieno.

Mladinska skupina Mladi za Prihodnost ter društvu Virgil Šček in Anton Gregorčič obveščamo višješolce, da je termin za oddajo del za literarni natečaj "Grmada v pristanu, ob 20. obletnici Republike Slovenije" podaljšan za 10 dni iz organizacijskih razlogov. Rok oddaje je torej preložen na 29. februar 2012. Literarna dela lahko pošljete na email: mladizaprihodnost@slovenskaskupnost.org.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško pripravljajo tradicionalno praznovanje dneva žena v četrtek, 8. marca, z izletom v Vrbo, na ogled Prešernove rojstne hiše, in v vas Doslovičev na ogled domačije pisateljice Frana S. Finžgarja ob 50-letnici njegove smrti. Obisku Blede bo sledilo srečanje v restavraciji Avenik v Begunjah. Vpisovanje po tel.: 0481 882183 (Dragica V.), 0481 20801 (Sonja K.), 0481 21361 (Ema B.), 3471042156 (Rozina F.), 0481 530661 (Gabrijela V.). Na račun 20 evrov.

Krožek Krut vabi na tečaj Ustvarjanje Mandale, ki ga bo vodila mentorica Tanja Kralj. Srečanja se bodo vrstila ob torkih, in sicer: 28. februarja, 6., 13., 20. in 27. marca od 19.30 do 21.00 na sedežu krožka Krut, Korzo Verdi, 51 v Gorici. Dodatne informacije na tel. št. 0481 530927 (vsak torek in četrtek od 9.00 do 12.00) ali na krut.go@tiscali.it

Sekcija Združenja prostovoljnih krvodajalcev iz Sovodnj vabi na tečaj prve pomoči. Ciklus predavanj se bo odvijal ob četrtek, in sicer 8., 15., 22. in 29. marca 2012, od 20. do 22. ure, v Sovodnjah ob Soči v dvorani Združne banke Doberdob

ZAHVALA

Marija, Elisabetta in Kristina se iskreno zahvaljujemo vsem vam, ki ste nam bili ob strani v tem težkem trenutku, ob izgubi našega dragega IVANA KOVICA, in nam izkazali toplo sočutje.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ in KULTURNO DRUŠTVO STANKO VUK MIREN-OREHOVLJE

vabita na

prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku

SEM DOLGO UPAL IN SE BAL ...

nedelja, 26. februarja 2012, ob 17.30
župnijska dvorana Anton Gregorčič v Štandrežu

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

in Sovodnje. Predavanja bo vodil dr. Adodo Jean Hervé Pogle, ki se je specializiral na področju medicine na delovnem mestu. Informacije in vpisovanje do 29.02.2012 oz. do zapolnitve prostih mest: mail: krvodajalci.sovodnje@gmail.com ali telefonsko na: 328 3717328 (Štefan Tomsič) in 340 3423087 (Paolo Braini)

Nudim čiščenje, likanje ali pomoč in družbo starejši gospe. Sem mlajša gospa z izkušnjami pri takem delu. Kličite na tel. 00386 70777512.

Nudim varstvo otrok na svojem domu, lokacija Miren. Starost: 0 mesecev - 5 let. Več informacij: 00386 40 700111.

Gospa, po narodnosti iz Poljske, išče delo in je na razpolago za nego starejših ljudi. Informacije na tel. 0481 531000.

Sožalje

SCGV Emil Komel se s hvaležnostjo spominja svoje dolgoletne dobrotnice, g. Vere Hmeljak vd. Nanut, in izreka vsem domačim iskreno sožalje.

Darovi

V spomin na dragega moža in očeta Ivana daruje družina Kovic 200 evrov za PD in cerkveni zbor Podgora.

Namesto cvetja na grob dragemu bratu Ivanu daruje Francka z družino 100 evrov pevskemu zboru Podgora.

V spomin na dragega prijatelja Ivana darujejo člani PD in cerkvenega zbora Podgora 220 evrov za PD Podgora.

Za Novi glas: Rozina Colja Bolčina 25 evrov.

V spomin na Vero Nanut daruje družina Kodrič za glasbeno šolo Emil Komel 100 evrov.

Ob slovesu drage tete Silve Jericijo Gorjup darujejo Marilka, Verena in Iva 100 evrov v dobre namene.

Marijeta in Tadej darujeta za pomirjevalno sobo bolnišnice na Stari Gori 300 evrov.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 24.2.2012 do 29.2.2012)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, **razen ob sobotah**, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored:

Petek, 24. februarja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studija 2.)

Nedelja, 26. februarja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 27. februarja (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.

Torek, 28. februarja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 29. februarja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Vesolje, načrt ali slučaj? - Izbor melodij.

Il progetto è realizzato dalla Provincia di Gorizia e finanziato dalla Regione Friuli Venezia Giulia, ai sensi delle leggi 482/99, 38/01 e della L.R. 26/07.

Il projekt al è realizat de Provincie di Gurize e finanziat de Regjon Friul Vignesie Julie, ai sens des leqs 482/99, 38/01 e de L.R. 26/07.

Projekt izvaja Pokrajina Gorica, financira pa ga Dežela Furlanija Julijska krajina v okviru zakonov 482/99 in 38/01 ter deželnega zakona 26/07.

provincia di gorizia
provincie di gurize
pokrajina gorica

www.cronacheisontine.it

Cronache Isontine

Cronichis Lisuntinis - Posoška kronika

Sempre meno risorse per la legge 482/99

Come afferma in una recente nota Carlo Puppo, portavoce del Comitato - Odbor - Komitaa - Comitato 482, il Dipartimento per gli affari regionali della Presidenza del Consiglio dei Ministri ha da poco diffuso la circolare relativa al riparto dei fondi previsto per la legge statale 482/99 per l'esercizio 2012 (anche se i fondi risultano formalmente assegnati all'annualità 2011): il totale delle risorse attribuite alle dodici comunità linguistiche riconosciute dallo Stato italiano attraverso la legge 482/99 ammonta a 1.768.792 euro. La quota spettante alla Regione autonoma Friuli Venezia Giulia è di 362.200 euro: 240.608 per la lingua friulana, 108.605 per lo sloveno e 12.987 per il tedesco. Si assiste così a un'ulteriore riduzione del finanziamento rispetto all'annualità 2010, quando il precedente governo aveva destinato alla legge 482/99 poco più di 2 milioni di euro, dei quali circa 465.000 euro erano stanziati a favore del Friuli Venezia Giulia.

Affinché a uno dei principi fondamentali della Costituzione repubblicana (art. 6) fosse data attuazione attraverso la legge statale 482/99, continua l'esponente del Comitato 482, abbiamo dovuto aspettare oltre cinquant'anni. A oltre un decennio dall'approvazione di tale legge, gran parte dei suoi contenuti attendono ancora una reale attuazione, mentre oggi siamo di fronte a una netta riduzione delle già esigue risorse a disposizione. Alcuni ritengono che tali sacrifici siano dettati dagli organismi europei. Il Comitato 482 ricorda che nella "Terza Opinione sull'Italia", diffusa l'anno scorso dal Consiglio d'Europa e riferita all'applicazione della Convenzione quadro per la protezione delle minoranze nazionali, si sottolinea che le riduzioni ai finanziamenti attuate in passato dai governi italiani rischiavano di avere "conseguenze particolarmente serie per le minoranze" e che erano giustificate le preoccupazioni di chi si vedeva di fatto impedire la possibilità di "promuovere realmente i diritti dei membri di tali comunità". Secondo il Comitato 482, la specialità della Regione Friuli Venezia Giulia va difesa innanzitutto in virtù della presenza maggioritaria di comunità linguistiche, la cui madrelingua è diversa dall'italiano. A tal fine i rappresentanti della nostra Regione dovrebbero dar avvio a un confronto con il governo centrale per il poter trasferire alla Regione alcune competenze e le relative risorse in alcuni settori, iniziando dalla tutela e dalla promozione delle lingue minoritarie nonché dall'organizzazione scolastica. La sede opportuna per discutere queste proposte potrebbe essere rappresentata proprio dal tavolo di lavoro Stato - Regione, al quale si è accennato durante un recente incontro tra il premier Mario Monti e il presidente della Regione Renzo Tondo. Perciò il Comitato 482 auspica che vi sia in futuro una sinergia tra la Giunta, il Consiglio regionale e i parlamentari eletti nella nostra regione a favore della tutela delle lingue minoritarie parlate nel Friuli Venezia Giulia.

Kaj bo z demokracijo po ukinitvi pokrajinskega sveta?

Che ne sarà della democrazia dopo la soppressione del Consiglio provinciale?

Maurizio Vidali, presidente del Consiglio provinciale di Trieste, ha iniziato a occuparsi di politica tre anni fa, quando è stato eletto consigliere nel Comune di Monrupino. Nella primavera del 2011 è stato eletto consigliere

Maurizio Vidali, presidente del Consiglio provinciale di Trieste, ha iniziato a occuparsi di politica tre anni fa, quando è stato eletto consigliere nel Comune di Monrupino. Nella primavera del 2011 è stato eletto consigliere

Dežela s posebnim statutom, zato bi lahko bilo pri nas drugače, čeprav je deželni predsednik Tondo že napovedal referendum o tem, kaj ljudje mislijo o ukinitvi pokrajini, vendar vse kaže, da odlok ne bo upošteval volje ljudstva. Pokrajina Trst je od leta 1954 do leta 1992 imela 24 svetovalcev, in sicer 21 iz tržaške občine in le tri iz okoliških občin. Leta 1996 so po uspešnem prizivu prvič izvolili pokrajinski svet, v katerem je bilo izvoljenih 12 predstavnikov iz Trsta in 12 iz tržaške okolice. Do tega je prišlo, ker je na to vplivala velika prisotnost Slovencev v tržaški pokrajini. Z novim odlokom se Slovincem obetajo težji časi, saj vse kaže, da bo položaj poboden tistemu, ki je bil pred letom 1996. V Gorici je decembra lani potekalo srečanje predstavnikov tržaške, goriške, videmske in pordenonske Pokrajine, ki so razpravljali o skupnih pobudah

in možnih rešitvah, kar zadeva vlogo te ustanove. Poleg tega pa Vidali meni, da je treba širšo javnost podrobneje obveščati o napovedani reformi pokrajini. Že dovolj zgovorno je dejstvo, da znašajo stroški za pokrajine le 4% državnega proračuna, medtem ko občine in dežele bremenijo državno blagajno za 22% oziroma 72%. Kdo bo opravljal vse pristojnosti, ki jih je do sedaj imela pokrajina? Kdo bo poskrbel za višje šole, ceste in okolje? Občine? Dežela? Stroški za pokrajine so dokaj omejeni v primerjavi s stroški politike na državni ali deželni ravni. Kam bodo šli vsi pokrajinski uslužbenci? Slovenskih izvoljenih predstavnikov bo nedvomno manj. Vidali je med volilno kampanjo govoril s ljudmi, jim dal možnost, da so ga spoznali, da jih je prepričal. Katera prihodnost se obeta naši demokraciji?

Maurizio Vidali

Maurizio Vidali, presidente del Consiglio provinciale di Trieste, ha iniziato a occuparsi di politica tre anni fa, quando è stato eletto consigliere nel Comune di Monrupino. Nella primavera del 2011 è stato eletto consigliere

provinciale e attualmente ricopre la carica di presidente di questa assemblea elettiva. Lavora nella cartiera di San Giovanni di Duino. Secondo Vidali, la soppressione del Consiglio provinciale, così come prevista dal decreto

Monti, comporterebbe un calo del livello di democrazia nel nostro Paese e una minore presenza dei rappresentanti della comunità slovena negli organi elettivi della pubblica amministrazione.

Sì a lis tabelis plurilengâls: i zovins furlans le pensin cussì

Sì ai cartelli plurilingui: i giovani friulani la pensano così

"Se eliminâ lis Provinciais al vûl di taiâ i coscj de machine publiche, al va ben. Se, invezit, e je dome una operazione formâl, si à di intervignî in altris manieris, parcè che i ents locai a puartin indenant iniziativis che dal sigûr a son impuquantis pal teritori". Chesto, in pocj riis, e je la opinion dai zovins furlans sui temis de diminuzion des spesis publichis tai tims di crisi, e in mût specific su la sopression o la trasformazion des Provinciais. La idee che i fantats dal Friul Orientâl a àn di chest ent e je di un servizi che nol è par fuarce indispensabil,

ma che dal sigûr al è util: ançe se no cognossin par nuie lis sôs inziativis specificis, tant e tant lis lôr ideis a son precis. Par esempi a son pôcs i "Under 30" che a cognossin progjets come cronacheisontine.it, ma a cognossin i cors di furlan, che però a disin che a varessin di jessi fats cun arguments par zovins. Cun dut che chestis inziativis no risultin masse interessantis, si laudin i tentatifs de Provincie par conservâ lis comunîtats lenghistichis cun cunvignis e aprofondiments.

Si laudin ançe lis declarazions in difese des minorancis lenghistichis fats di esponents politics. Al à vût sucès, par esempi, il progjet di instalazion di tabelis plurilengâls tal Gurizan: "Al è just che si doprin dutis trê lis lenghis dal teritori, talian, furlan e sloven, par pandi la pluralità di chesto zone: sei par cui che al vif za chi e al vif la nestre realtà plurilengâl, sei par cui che al rive di fûr e che in chest mût al pues preseâ la convivenza pacifiche tra dutis lis components lenghistichis".

Tabelis plurilengâls / Cartellonistica plurilingue

L'idea che i giovani friulani dell'Isontino hanno oggi dell'ente Provincia è quella di un servizio non per forza indispensabile, ma sicuramente utile. Ad esempio ha avuto successo il progetto di

installazione di cartelli plurilingui nel Goriziano: "È giusto diffondere le tre lingue del territorio, italiano, friulano e sloveno, per evidenziare la pluralità di questa zona: sia per chi risiede già qui

sia per chi arriva da fuori e può così apprezzare la convivenza pacifica e proficua tra le varie componenti linguistiche".

Un Consiglio aperto a difesa delle Province

Tutti i Consigli provinciali d'Italia riuniti contemporaneamente, compreso quello di Gorizia. Una mobilitazione decisa dall'Unione

Il Consiglio provinciale di Gorizia

delle Province Italiane per rispondere alle intenzioni del governo Monti di sopprimere le Province o di ridimensionarne le competenze. Lo scorso 31 gennaio, il Consiglio provinciale di Gorizia, presieduto da Gennaro Falanga, ha discusso dell'argomento, proponendo una completa riorganizzazione degli assetti istituzionali del Paese, razionalizzandone le funzioni, eliminando gli enti inutili e garantendo sostanziali risparmi. Al termine dell'assemblea, l'assise isontina ha approvato un ordine del giorno in cui si chiede

alla Regione di promuovere un ricorso di fronte alla Corte Costituzionale per far dichiarare incostituzionali le disposizioni contenute nell'art. 23 del Decreto governativo. È stata una discussione aperta, dove sono intervenuti anche soggetti esterni al Consiglio, in rappresentanza delle forze sociali, politiche e istituzionali del nostro territorio. Queste sono in sintesi le proposte emerse: ridefinizione e razionalizzazione delle funzioni della Regione, delle Province e dei Comuni, assegnando alle Province

le funzioni di area vasta, ai Comuni i servizi ai cittadini e l'impresa, mentre alla Regione spetterebbero gli indirizzi e la programmazione, mantenendo il principio democratico della rappresentanza dei territori con organi di governo eletti dai cittadini e non nominati dai partiti; eliminazione degli enti intermedi strumentali (agenzie, società, consorzi, ambiti ottimali), che svolgono impropriamente funzioni che possono essere esercitate dalle istituzioni democraticamente elette.

Al via i lavori del Tavolo scolastico provinciale e transfrontaliero

L'Assessorato al Lavoro, Welfare, Istruzione, Volontariato e Pari opportunità della Provincia di Gorizia ha istituito il Tavolo scolastico provinciale e transfrontaliero, un'assemblea comprendente l'assessore provinciale all'Istruzione Bianca Della Pietra, i rappresentanti dei Comuni di Gorizia, Cormons, Monfalcone, Grado e Doberdò del Lago, i dirigenti delle scuole superiori della provincia e alcuni rappresentanti delle scuole primarie e secondarie di primo grado dell'Isontino nonché degli istituti scolastici della vicina Nova Gorica. Lo scopo è quello di avviare un percorso di confronto sulle tematiche scolastiche, ponendo l'accento sulla dispersione scolastica e sull'orientamento. Il Tavolo di carattere consultivo costituisce un'importante occasione che il territorio provinciale si dà per discutere delle problematiche relative alla scuola, per progettare le linee di sviluppo e per programmare le scelte concrete da attuare in futuro. Si è ritenuto opportuno estendere la partecipazione al Tavolo anche ai rappresentanti della realtà

scolastica della vicina Goriška, per consentire un confronto più ampio e porre le basi per un'organizzazione di manifestazioni, eventi e sinergie, che abbia un carattere di stabilità. Il Tavolo scolastico provinciale e transfrontaliero si è riunito per la prima volta lo scorso 19 gennaio nella Sala del Consiglio provinciale a Gorizia. Oltre a evidenziare la necessità di un potenziamento dell'orientamento, del legame tra scuola e mondo del lavoro, di una più rilevante interconnessione tra istituti tecnici, professionali e licei, e di un sempre maggiore confronto costruttivo tra i sistemi scolastici transfrontalieri italiano e sloveno, nel corso della riunione del Tavolo è emersa la possibilità di una collaborazione tra il Polo liceale di Gorizia e il Ginnasio di Nova Gorica: gli studenti goriziani potrebbero avere l'opportunità di apprendere la lingua russa al Ginnasio di Nova Gorica, mentre i loro coetanei sloveni potrebbero seguire le lezioni di cinese già da tempo avviate nei licei goriziani. Bojan Bratina, dirigente scolastico del Ginnasio di Nova Gorica,

ha inoltre sottolineato che gli studenti del Ginnasio dimostrano un interesse crescente nei confronti della lingua italiana, che in molti casi viene scelta come terza lingua straniera nel percorso di studi liceali.

Riunione "aperta" della Commissione provinciale per le Pari opportunità

Giovedì 23 febbraio alle ore 17.30 avrà luogo nella Sala del Consiglio provinciale la riunione della Commissione provinciale per le Pari opportunità, aperta anche al mondo dell'associazionismo femminile. Nel corso dei lavori, la dott.ssa Anna Grion presenterà la tesi "Comunicare le Pari Opportunità", discussa al Master post-laurea in Comunicazione pubblica e politica all'Università di Pisa, mentre la dott.ssa Anna Maria Mozzi illustrerà l'iniziativa volta alla presentazione al Consiglio regionale di una petizione a favore dell'introduzione della doppia preferenza di genere nel sistema elettorale regionale.

La Provincia contro le discriminazioni

Mercoledì 29 febbraio alle ore 11.30 nella Sala del Consiglio provinciale, l'assessore Bianca Della Pietra presenterà le azioni che l'Ente intende realizzare nell'ambito del protocollo d'intesa della rete UNAR-Ufficio Nazionale Antidiscriminazioni Razziali contro le discriminazioni etniche, lavorative e di genere. La Provincia intende istituire un Osservatorio per monitorare tali fenomeni. L'incontro, al quale parteciperà Massimiliano Monnanni, Dirigente generale dell'UNAR, è aperto a tutti gli Enti e Associazioni impegnati, direttamente o indirettamente, nel contrasto alle discriminazioni.

Contributi per spese scolastiche

La Provincia informa che sono disponibili i moduli per la richiesta di contributi sia per le spese di trasporto scolastico e l'acquisto libri di testo a favore di studenti iscritti alla scuola secondaria superiore statale (L.R. n. 3/98), sia per l'abbattimento delle rette relative all'iscrizione e alla frequenza di scuole elementari, medie o superiori non statali, parificate, paritarie o riconosciute con titolo di studio avente valore legale, istituite senza fine di lucro (L.R. 14/91).

La modulistica è reperibile in tutte le scuole della provincia di Gorizia, nella sede della Provincia (Ufficio Protocollo e Istruzione) e può essere scaricata dal sito Internet istituzionale (www.provincia.gorizia.it) nella sezione Modulistica/Richiesta contributi/Istruzione e Diritto allo studio. La scadenza per la presentazione delle domande è fissata per lunedì 28 febbraio 2012. Saranno ritenute valide anche le domande spedite a mezzo raccomandata (farà fede il timbro postale), purché pervengano alla Provincia entro i quindici giorni successivi alla scadenza del termine.

Scrivono / a scrivini / pišejo:

Alessio Potocco, Marco Bisiach, Paolo Roseano, Matteo Femia, Tanja Zorzut, Jerica Klanjšček, Vanja Sossou, Albert Voncina.

Collaborano / a colaborin / sodelujeta:

Servizio identità linguistiche / Servizi identitàs linguisticis / Služba za jezikovne identitete, Ufficio stampa / Ufici stampe / Tiskovni urad (Provincia di Gorizia / Provincie di Gurize / Pokrajina Gorica).

Promotori / Promotors / Pobudniki:

Società Filologiche Furlane, Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Svet slovenskih organizacij.

1.053 citadins par une scuele garante dai dirits de minorance linguistiche furlane

Presentata da 1.053 cittadini una petizione per una scuola garante dei diritti della minoranza linguistica friulana

Vinars ai 3 di Fevrâr dal 2012 e je stade presentade e aprovade al Consei regionâl la Petizion n. 19 firmade di 1.053 citadins de Regjon "Par une scuele regionâl federâl, autonome te organizazion, garante dai dirits de minorance linguistiche furlane". Considerât che l'Istitut Comprensiv di Romans dal Lusinç al à comunicât di no vè acetât la domande di undis arlêfs pe iscrizion ae prime classe de Scuele Primarie di Migjee, par vie che no si è rivât al numar minim di cuindis arlêfs; nò firmataris di cheste petizion o declarin che il level di democrazie

e svilup di un País si misure prime di dut de sò capacitât di investment par un sisteme di istruzion di cualitât; o domandin al Consei regionâl dal Friûl Vignesie Julie di: - promovî une riflession complesse su la scuele e sui pericui che, intune regjon di piçui comuns come il Friûl Vignesie Julie, une atuazion sbaliade de riforme Gelmini e puarte cun se; - rivendicâ plui autonomie dal Stât, te organizazion de scuele publiche in Friûl Vignesie Julie e te ufierte formative; - rivendicâ il federalisim scolastic

sul model di chel sperimentât in Trentin; - concori a realizâ un gnûf sisteme di governabilitât de scuele e il ricognossiment, dongje de didattiche, de organizazion, de ricercje, de sperimentazion e dal svilup, ancje de autonomie amministrative e finanziarie. Si vise, di fat, che in atuazion dal art. 6 de Costituzione e dai principis gjenerâi di cheste ultime, la Leç n. 482 dai 15 di Dicembar dal 1999 e dis che la Republiche e tutele la lenghe e la culture des popolazions di minorance etniche e linguistiche e che l'art. 4, c.1 de stesse leç e proviôt che tes scuelis dai comuns dulà che e je une minorance linguistiche, il percors formatif de scuele e proviodi, dongje dal ûs de lenghe taliane, ancje l'ûs de lenghe de minorance (il furlan) tal puartâ indenant lis ativitâts educativis; in riferiment al art. 8 dal DPR dai 20 di Març dal 2009, n. 81 cun ogjet "Normis pe riorganizazion de rê scolastiche, ai sens dal art. 64, come 4, dal decret leç dai 25 di Jugn dal 2008, n. 112, convertit, cun modificazions, de Leç dai 6 di Avost dal 2008, n. 133" e che e dispon che: "Tes scuelis in funzion tes

piçulis isulis, tai comuns montans, tes zonis abitadis des minorancis linguisticis, tes areis in pericol di deviance zovanil o caraterizade di une rilevante presine di arlêfs cun particolârs dificoltais di aprediment o di scolarizazion, a puedin jessi costituidis classis unichis par an di cors e direzion di studi cuntun numar di arlêfs inferiôr a chel minim e massim stabilit dai articui 10, 11 e 16" e l'art. 10, come 4, dal stes DPR dulà che si declare "tes scuelis e tes sezions stacadis che a funzionin tai comuns di montagne, tes piçulis isulis e tes areis gjeografichis abitadis des minorancis linguisticis a puedin jessi costituidis classis, par ogni an in cors, cuntun numar di arlêfs inferiôr al numar minim proviodût al come 1 e dut câs no inferiôr a 10 arlêfs" al fin di: - ricognossi ancje ai piçui comuns, dulà che e je insediade la minorance linguistiche furlane, il dirit di scuele pes gnovis gjenerazions e il dirit des fameis di sielzi il percors formatif ritignût plui just pe cressite sociâl, civil e culturâl dai propriis fis; - garantî il respîet dai dirits de minorance linguistiche furlane in Friûl Vignesie Julie.

Il Consei regionâl / Il Consiglio regionale

Venerdì 3 febbraio 2012 è stata approvata dal Consiglio regionale la Petizione n. 19 a firma di 1.053 cittadini della Regione "Per una scuola regionale federale, autonoma nell'organizzazione e garante dei diritti della minoranza linguistica friulana".

Kaj menijo mladi o ukinitvi pokrajn?

Che cosa ne pensano i giovani dell'abolizione delle Province?

Varčevalni ukrepi, ki jih je sprejela italijanska vlada proti finančni in gospodarski krizi, zadevajo tudi pokrajinske uprave. Z namenom, da bi preprečili ali vsaj omilili napovedano ukinitve pokrajinskih uprav, so se decembra lanskega leta v Rimu sestali predsedniki italijanskih pokrajin in pokrajinskih svetov. Podatki iz leta 2010 dokazujejo, da so italijanske pokrajine bremenile državni proračun le za 1,5%, to je najmanj med vsemi javnimi ustanovami. Občine so ga bremenile za 9,5%, dežele za 21,07%, osrednje državne ustanove za 22,55%, socialno varstvo pa za 36,93%. Ob tem pa gre dodati še dejstvo, da bi dejanska ukinitve pokrajin pomenila premestitev pokrajinskih uslužbencev, kar bi bilo za državo 20% dražje. Za mnenje o dosedanjem delovanju Pokrajine Gorica na teritoriju in o usodi, ki ji preti, smo

povprašali nekaj mladih goriških pripadnikov slovenske narodne skupnosti v Italiji. Na vprašanje, kaj menijo o ukinitvi pokrajinskih uprav, je večina mladih bila mnenja, da teh ustanov ne gre ukinit, zgolj iz varčevalnih in proračunskih razlogov brez neke širše teritorialne razvojne vizije, usmerjene v prihodnost. »Čeprav bi z ukinitvijo pokrajin država nekaj privarčevala, to še ne pomeni, da bi bila taka reorganizacija koristna in sprejemljiva za širšo javnost in za številne ustanove, ki delujejo pod okriljem pokrajinskih uprav.« Tako so lastno mnenje izrazili številni mladi, ki si želijo, da bi odločitev o ukinitvi pokrajinskih uprav prepuščili ljudstvu (na primer z referendumom). Nekateri mladi so tudi pravilno ugotavljali, da sama italijanska ustava veleva, da je italijanska

republika sestavljena iz Pokrajin, Občin in Dežel, ki odražajo specifično in različne potrebe posameznih krajevnih skupnosti. Na vprašanje, katero vlogo igra Pokrajina Gorica v prid jezikovnim skupnostim, so intervjuvanci povedali: »Pokrajina je bila doslej pri udeležanju vidne dvojezičnosti na teritoriju veliko bolj nazorna in dejavna kot goriška občinska uprava.«

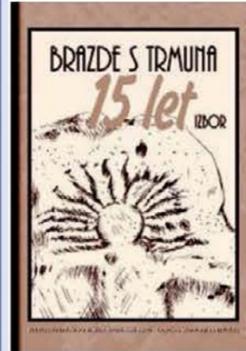
Pokrajinski svet v Gorici / Il Consiglio provinciale di Gorizia

Abbiamo chiesto ad alcuni giovani goriziani appartenenti alla comunità slovena di dirci che cosa ne pensano del ruolo svolto sul territorio dall'amministrazione provinciale di Gorizia e del destino che ora si profila per questo ente. Secondo la maggior parte dei giovani, la Provincia non deve essere soppressa soltanto per mere ragioni di risparmio e di bilancio in assenza di una più ampia visione delle problematiche del territorio e di una prospettiva di sviluppo rivolta verso il futuro.

Kratke

Brazde v Mačkoljah

Brazde s Trmuna že 15 let trgajo pozabi strani iz preteklosti Slovenske Istre. Predstavljajo nam življenja razumnikov in ustvarjalcev, ki so sooblikovali in še sooblikujejo podobo podeželja in obmorskih mest, a predvsem vsakdan preprostega istrskega človeka, njegove zanimive pa tudi trpke trenutke.

Publikacijo izdaja študijski krožek Beseda Slovenske Istre, od leta 2001 je njegova mentorica Nadja Rojac. Delovanje krožka in vsebino zbornika bo s svojimi sodelavci predstavila v petek, 24. februarja, z začetkom ob 20. uri v dvorani Srenjske hiše v Mačkoljah. Na večeru, ki ga prireja Slovensko prosvetno društvo Mačkolje, bo izsek iz življenja in dela Slovencev v Istri dopolnila zvočna kulisa družine Batista, treh rodov negovalcev in poustvarjalcev ljudske glasbe v najpristnejši inačici.

Jubilejni zbornik Brazde s Trmuna - 15 let je izšel novembra lani pri Goriški Mohorjevi družbi v redni knjižni zbirki, ki spremlja vsakoletno izdajo Koledarja. V imenu te založbe bo skupno pobudo predstavil Marko Tavčar.

Prisrčno vabljeni v Mačkolje na srečanje z besedo, glasbo in žlahtnim izročilom Slovenske Istre. / (NT)

Študijski center Melanie Klein / Odprtje Otroške hišice za najmlajše

Otroška hišica je nov, izviren projekt Študijskega centra Melanie Klein, ki se s posebno pozornostjo obrača na najmlajše in njihove starše. Celostno skuša odgovoriti na potrebe mlade družine v današnjem času, z bogatim programom (v Otroški hišici) pa stremi k popolnemu razvijanju zmožnosti in nagnjenj otrok v spremstvu poklicno usposobljenih vzgojiteljic in vzgojiteljev. Za dobro počutje in harmonični razvoj otroka ob spoštovanju njegovih želja in sposobnosti so si pri ŠC Melanie Klein omislili vrsto vsakodnevnih delavnic. Za čim učinkovitejše delo se Otroška hišica za otroke deli na dve starostni skupini, in sicer za dojenčke do 36. meseca in za otroke od 3. do 8. leta. K temu gre seveda dodati še Otroško hišico za starše, katerim je namenjenih več dejavnosti, ki utrjujejo in poglobljajo odnos z otrokom in v paru.

Otroška hišica za najmlajše, ki so jo odprli v torek, 14. februarja, v ul. dello Scoglio 14/1, je projekt medkulturnega značaja in je zato namenjen otrokom slovenskih, italijanskih ali mešanih družin. Program temelji na jezikovni in kulturni izmenjavi po načelu: ena oseba - en jezik. Strokovnjaki s področja medkulturnosti so namreč dokazali, da morajo otroci, ki se razvijajo v dvojezičnem okolju, istovetiti jezik z osebo. Zato se bodo eni vzgojitelji z otroki pogovarjali v slovenskem, drugi pa v italijanskem jeziku ter tako vsem približali oba jezika.

MLADINSKA VOKALNA SKUPINA ANAKROUSIS,
NIŽJA SREDNJA ŠOLA SV. CIRIL IN METOD - SV. IVAN, TRST,
SKD SKALA-GROPADA
ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabijo na

PREDSTAVITEV ZGOŠČENKE
START

vsebinsko bo zgoščenko razčlenil predavatelj zborovodstva
na Akademiji za glasbo v Ljubljani prof. Marko Vatovec
sledil bo nastop vokalne skupine, ki jo vodi Maurizio Marchesich

sobota, 25. februarja, ob 18. uri
Peterlinova dvorana, ul. Donizetti, 3, Trst

Primarne volitve v občini Devin-Nabrežina

Vladimir Kukanja: Od občine do SKUPNOSTI

Primarne volitve v občini Devin-Nabrežina bodo v nedeljo, 4. marca, od 8.30 do 18. ure. Prijavili so se trije kandidati, dva iz vrst

Demokratske stranke (Mariza Skerk in Robert Gotter) in neodvisni kandidat Vladimir Kukanja v imenu ostalih strank leve sredine. Kukanja se je rodil leta 1953 in je od nedavnega v pokoju, zaposlen je bil kot funkcionar v matičnem uradu domače občine. Volitve bodo potekale v štirih volilnih sedežih v občini (Nabrežina, Devin, Mavhinje in Šempolaj) in v mobilnem volilnem sedežu (v avtodomu), ki bo po že navedenih urnikih prisoten v različnih vseh po občini. Na primarnih volitvah lahko glasujejo za enega od kandidatov vsi volilni upravičenci iz občine in tudi tisti, ki so na dan volitev izpolnili vsaj 16. leto starosti, in priseljenci, ki do-

Vladimir Kukanja

mujejo v občini. Glasovanje bo brezplačno, kdor bi pa želel finančno podpreti stroške volitev, bo lahko izročil svoj prispevek. SSK bo s kandidatom Vladimir-

Kukanjo in ostalimi partnerji v dneh pred primarnimi volitvi priredila srečanja z občani po raznih vaseh (urniki in datumi bodo pravočasno objavljeni) in skupaj z njimi usklajevala program. In ravno to je novost kandidata Kukanja, ki ga ob Slovenski skupnosti

podpirajo občanske liste, Stranka komunistične prenove, Levica ekologija in svoboda, Italija Vrednot in Italijanski socialisti. Večkrat je govor o pojmi, kot so na primer 'vzdržni razvoj' in 'Agenda 21', a se žal pozablja na resnične smernice, na katerih temeljijo ti programi. Pojem vzdržnosti izhaja namreč iz drugačnega načina političnega de-

lovanja: upravitelj bi moral odstopiti od svojega privilegiranega položaja in sprožiti neki stalen in transparenten postopek soočanja z vsemi interesnimi osebki, ki živijo in delujejo na območju. V tem vidiku bo koalicijska, ki podpira Vladimira Kukanjo, sprožila vrsto srečanj na občinskem ozemlju in na podlagi izsledkov teh soočanj oblikovala program. Ta ne bo nikakor neka visokoleteča knjiga sanj, temveč gola fotografija, v kateri bodo prebivalci občine Devin-Nabrežina prepoznali sebe, svoje potrebe in svojo prihodnost. Prihodnja dejanja uprave bodo ob enem spremljali tematski forumi, na katerih bodo interesni osebki delili z občinsko upravo

odločitvene postopke, ki bodo težili k ambicioznemu cilju 'soudeležnosti upravljanja'. Geslo *Od občine do SKUPNOSTI* docela zaobjema to filozofijo. Krhkost devinsko-nabrežinskega območja je slonela in še sloni na družbeni razpršenosti, ki jo je načrtno izvajala politika po logiki 'divide et impera'. Devin-Nabrežina razpolaga z izredno zgodovinsko, kulturno in naravno dediščino, ki lahko ponuja drugačno gospodarsko in družbeno usodo od današnje: to pa le v primeru, da bo to bogastvo postavljeno v mrežno koristenje vseh občanov. Nore politike zadnjih let so privedle do 'spalnih naselij' in 'ne-krajev', ki so večkrat prepuščeni svoji usodi. Ob poslušanju potreb in ovrednotenju trenutno živih in reaktivnih območij bo koalicijska Vladimirja Kukanje namenila pozornost tistim okrajem, kjer je skupnost kot taka izginila in kjer primanjkujejo vsakršne osnovne usluge, kot na primer na področju Nabrežina-Kamnlomli. IG

Urniki primarnih volitev

Sedeži bodo odprti od 8.30 do 18. ure:

Nabrežina 103 (sedež Demokratske stranke in stranke Slovenska skupnost)
Šempolaj 13 (hiša Skerk)
Mavhinje 38 (sedež društva Grmada)
Devin (sedež Devinskih zborov)
Mobilni volilni sedež:
Medja vas 8.30 - 9.00
Štivan 9.00 - 9.30
Sesljan (trg) 9.45 - 11.45
Naselje Sv. Maura (bar s. Mauro) 12.00 - 13.30
Ribiško naselje (trg) 14.00 - 15.30
Vižovlje 16.00 - 16.45
Nabrežina Kamnlomli 17.00 - 18.00

Postni govori po radiu Trst A

Radio Trst A vsako leto v postnem času ob petkih in torkih ob 18.45 oddaja postne govore, se pravi razmišljanja, ki nas vabijo, da gremo vase in poiščemo temelje za osebo prenovo in duhovno rast. Namen posta je namreč predvsem spreobrnjenje srca in doseganje večje odprtosti za potrebe bližnjega ter večja povezanost z Bogom prek molitve.

Letošnje radijske postne govore bodo oblikovali salezijanci, ki delujejo na Primorskem. V Sloveniji sicer salezijanci danes delujejo organizirani v 10 redovnih skupnostih, ob teh je ena aktivna v našem zamejskem prostoru, s sedežem na Opčinah, druga zamejska postojanka je v Avstriji, ena skupnost deluje še v Srbiji, ena pa v Črni gori. Kot rečeno, nas v postni čas letos uvajajo bližnji duhovniki, se pravi župnik na Škofijah mag. Štefan Krampač in ankaranski župnik g. Miroslav Simončič s kaplanom, gospodom Francem Šenkom, ki je v to faro prispel šele lani septembra. Po daljšem premoru pa bosta letos sodelovala tudi duhovnika, ki delujeta v našem zamejskem prostoru, se pravi župnijski upravitelj v Dolini in Mačkoljah, gospod Metod Lampe, ter župnik v Trebčah, gospod Ivo Miklavc.

Prva dva nagovora, ki bosta na sporedu 24. in 28. februarja, je pripravil mag. Štefan Krampač, naslednje tri, 2., 6. in 9. marca, vsi bodo ob 18.45, pa g. Metod Lampe, ki smo ga posneli v Mačkoljah.

DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV,
SLOVENSKA ZAMEJSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA,
COMUNITA' DI SAN EGIDIO,
DRUŽINA JEVIKAR

vabijo na podelitev

3. NAGRADE NADJA MAGANJA

ponedeljek, 27. februarja 2012, ob 20. uri
Peterlinova dvorana, Donizettijsva 3

DEVINSKI PEVSKI ZBORI

vabijo na

PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE

gost večera:

pesnik, esejist in gledališki igralec Aleksij Pregarc

sedež devinskih zborov

nedelja, 26. februarja 2012, ob 16. uri

PADRIČE Dom Ieralla

Zahvala trem slovenskim zborom

Prva polovica januarja je prinesla v naš Dom veliko veselja. Obiskali so nas kar trije prestižni zbori in nam s svojo pesmijo vzbudili božično razpoloženje, že ko so se božično-novoletni prazniki nagibali h koncu.

Prvi nas je obiskal stari znanec, mešani pevski zbor Skala-Slovan iz Gropade in Padriče. Prišel je kakor vsako leto na praznik Svetih treh kraljev dopoldne po maši. Obisk zborov je postal že prava tradicija, kakor je menil predsednik Doma, ker sloni na pravem prijateljstvu s prebivalci Padriče, kjer se nahaja naš Dom, in z vsem Krasom. Zbor je vodil Herman Antoni, na harmonij je spremljal Paolo De Cristini. Ta je - po dvojezičnem pozdravu, zahvali in voščilu ene izmed gostov Doma - nagovoril poslušalce in voščil vsem, ki v Domu bivajo in delajo,

srečno 2012. Zbor je odlično zapel lepo število zahtevnih slovenskih božičnih pesmi, zraven pa še eno latinsko, *Sveto noč* v nemščini, italijanščini in slovenščini ter poklonil dve italijanski pesmi poslušalcem italijanskega jezika. Pristopila sta predsednik dr. Dario Rinaldi in ravnateljica s. Primizia z besedami zahvale in razvnel se je klepet med prebivalci Doma in člani zborov, ki so se razpršili po dvorani med gosti. Da je vez med vasjo in Domom res tesna, pričata tudi dve pevki, ki prihajata vsak dan v Dom kot prostovoljki.

Dne 8. januarja nas je veselo presenetila župnija Sv. Jerneja z Opčin. Med nas sta prišla zbor Sveti Jernej in tudi sam župnik g. Franc Pohajač. Zbor je številen, vodi ga znani dirigent Janko Ban, spremlja organist David Lenisa. Tudi njim smo v obeh jezikih izrazili globoko hvaležnost in jim voščili

uspešno leto 2012. Prav tako je v obeh jezikih dirigent Janko Ban pred vsako pesmijo razložil njeno vsebino, kar je bilo v veliko korist italijanskim gostom Doma, pa tudi nam, da smo lažje spremljali izvajanje in resnično razumeli, kar nam pesmi oznanjajo. Pesmi je razvrstil tako, da je ustvaril celo zgodbo, od pastirjev, ki pričakujejo Odrašenika, preko angelskega petja in oznanila, do hlevca, v katerem je bil rojen Božji Sin, in do današnjih dni, ko pesem vabi tudi nas, naj pohitimo častit novorojenega Gospoda. Seveda ni manjkala *Sveta noč*. Že itak prelepo petje zborov sta zelo poživila odlična solista Mojca Milič in Marjan Škerlavaj. Zlasti nas je navdušila sopranistka Mojca Milič, ki je pela pri treh pesmih. Zdelo se je, da iz njenega grla vre čisto zlato. Hvala zboru za izredno prijetno popoldne! Oglasil se je tudi župnik g. Franc Pohajač, ki ni bil prvič med nami. Nekoliko v slovenščini, nekoliko v italijanščini je govoril zbranim gostom Doma in nazadnje povabil nas in zbor, da smo skupaj zapeli Poslušajte vsi ljudje. Za tretji zanimiv koncert je poskrbel glavni

odbor Slovenske Vincencijeve konference v Trstu, s predsednikom dr. Aldom Stefančičem na čelu. Naprosil je s. Karmen Koren, da je s svojim mladinskim zborom Kraški cvet razvedrila ne le

nas, ostarele goste v Domu Ieralla, ampak tudi upokojenke, ki živijo pri Šolskih sestrah pri Sv. Ivanu v Trstu. V soboto, 14. januarja, je zbor pel pri Sv. Ivanu, v nedeljo, 15. januarja, popoldne pa pri nas. Zbor Kraški cvet je znan ne samo

v naši deželi, ampak tudi v Sloveniji. Prejel je že mnogo nagrad, tudi zlatih. K nam je prišel v skrčenem številu, ker so mnogi pevci odšli s starši na smučanje. Kljub temu so se odlično odreza-

leto. Nato so se pod vodstvom s. Karmen Koren in ob klavirski spremljavi Maurizia Lopinta razlili po dvorani njihovi sveži glasovi, kot bi zacingljali srebrni kraguljčki. Oglašali so se tudi mnogi solisti. Zapeli so precej ljubkih slovenskih pesmic, kot npr. *Ko so pastirci ognje prižgali, Hej pastirci, Snežinke bele zvezdice...*, pa tudi latinsko *Adeste fideles (Hlilite, kristjani)*, *Sveto noč* v slovenščini, angleščini in italijanščini, v veselje italijanskim gostom pa tri pesmi v njihovem jeziku. Pri zadnji, *Tu scendi dalle stelle*, je sodelovala vsa dvorana. Na koncu je stopila k s. Karmen Koren tajnica Slovenske Vincencijeve konference, se ji zahvalila in ji izročila bel sopek. Gostje Doma se zahvaljujemo tudi staršem, ki so požrtvovalno spremljali otroke, kakor tudi Vincencijeve konferenci.

Po nastopu je vsak zbor stopil v sosednjo telovadnico, kjer jih je čakala miza s prigrizkom in pijačo.

Gostje Doma Ieralla iz vsega srca vzklikamo vsem trem zborom: Bog vam obilno povrne veselje, ki ste ga prinesli med nas!

Nada Martelanc

Prešernova proslava v Društvu slovenskih izobražencev

V znamenju vesplošne ustvarjalnosti

Slovenska prosveta in Društvo slovenskih izobražencev sta prejšnji teden v Peterlinovi dvorani priredila Prešernovo proslavo s pestrim kulturnim programom, ki so ga izoblikovali Dekliška pevka skupina Vesela pomlad pod vodstvom Andreje Štucin in s klavirsko spremljavo Jane Zupančič, recitatorji Radijskega odra, slavnostni govornik Martin Breclj, ljubiteljski gledališki ustvarjalnost in pesnice ter pisatelji, ki so se izkazali na 40. literarnem natečaju Mladika.

Po nastopu Dekliške pevke skupine Vesela pomlad, ki je zapela ljudsko *Polka je ukazana*, Noč in dva gospola v priredbi Richarda Emersona, je častnik Martin Breclj podal razmišljanje o slovenski kulturi. Preko trditve znanih filozofov in slovenskega literarnega zgodovinarja ter teoretika Dušana Pirjevca je razglabljal o umetnosti in o lepem. Spraševal se je, zakaj človeška skupnost izkazuje umetnikom posebno pozornost in čast ter kaj je pravzaprav umetniškost. Dušan Pirjavec pravi, da umetniškost dela tiči v katarzi, to je očiščenju. Pri Prešernu je na podlagi več njegovih pesnitev podčrtal harmonično zgradbo, ritmičnost in rimo.

"Lepota ni v tem, da bivajoče je, ampak, kako je. Lepota ima malo opraviti s čistostjo stvari, javlja se kot vztrajanje v spremembah, lahko je tudi izmišljena, neresnična.

Foto Kroma

Po Kantu je lepota brez interesa, je sama sebi cilj".

Nato je prišla na svoj račun besedna umetnost v pravem pomenu besede, saj so podelili nagrade 40. literarnega natečaja Mladike. Kot je povedala urednica Nadia Roncelli, je komisija ocenila 97 prispevkov proze in 100 ciklusov pesmi. V kategoriji poezij je prvo nagrado prejela Irena Husu iz Tomaja za cikel *Nedotakljiva*, Dominique Reščič iz Gornje Radgone je prejela drugo nagrado za cikel ne-

objavljenih pesmi iz cikla *Mama*, tretjo nagrado pa je osvojila Marija Šedivy iz Gornje Radgone za cikel pesmi *Luna v razmajnem stolu*. Na prvo mesto v kategoriji

proze se je uvrstila novela *Poskusi vnovič in zopet in znova* avtorice Oneye Barbare Rajšel iz Kopra. Drugo nagrado si je zaslužila Sonja Bežjak iz Ljubljane z novelo *Pradedo Josipa Sanje*, tretja nagrada pa je Tanja Vamberger iz Domžal z novelo *Obtožnica Karoline Trampuš*. Odlomke so na svojevrsten način interpretirale članice Radijskega odra Anka Peterlin, Julija Berdon in Alenka Hrovatin.

V zadnjem delu kulturne priredit-

ve so v ospredje prišli igralci, režiserji, ljubitelji odrske umetnosti in slovenske besede, saj so v preteklem letu dosegli uspehe na tem področju. Priznanja Mladi oder krovnih organizacij ljubiteljske kulture Slovenske prosvete za tržaško pokrajino in Zveze slovenske katoliške prosvete za gorško je podelil Marjan Kravos. Nagrado so prejeli naslednje šole: OŠ A. Gradnika z Repentabra, OŠ F. Milčinskega s Katinare, katinarska podružnica NSS Sv. Cirila in Metoda, proseška podružnica NSS Srečka Kosovela, NSS I. Cankarja in 2., 4. in 5. razred geometrske smeri Tehniškega zavoda Ž. Zoisa. Kar se tiče otroških amaterskih skupin, so nagrado prejeli: ŠKD Cerovlje-Mavhinje, Otroška dramska skupina Breg, igralska skupina Tamara Petaros, lutkarice iz Devina in okolice, Mala gledališka šola Matejke Peterlin, Slovensko dramsko društvo Jaka Štoka s Proseka in Kontovela in udeleženci tečaja lepe go-

vorice za otroke, ki ga je priredil Radijski oder. Za kategorijo mladinskih in odraslih amaterskih skupin so podelili nagrade Gledališki skupini Slovenskega kulturnega kluba, gledališke skupine, ki sta delovali v delavnicah Festivala mladinske ustvarjalnosti v priredbi Slovenskega kulturnega kluba in MOSP-a, Barvani klapi Sklada Mitje Čuka, Dramski skupini SKD Igo Gruden iz Nabrežine in igralski družini Slovenski oder. **Šin**

Obvestila

Kdor bi se želel pridružiti potovanju z Novim glasom na Sicilijo od 20. do 26. aprila letos, naj se čim prej javi, ker se vpisovanje končuje: tel. 0481 533177, 040 365473 in 040 229166.

Na deželnem kongresu SSK v Devinu dne 27.1.2012 je nekdo pomotoma odnesel črn moški plašč velike mere. Ostal mi je lep plašč, a zelo premajhen. Če se je kdo tega zavedel, ga vabim, naj sporoči na tel. 340/1851200 za zamenjavo.

Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljstva vabita 24. februarja 2012 ob 16. uri v Peterlinovo dvorano, ul. Donizetti 3, na počastitev Dneva slovenske kulture. Priložnostno bo govorila prof. Neva Zaghet. Sodeluje tudi gledališka otroška skupina Tamara Petaros pod vodstvom Lučke Susič.

Slovensko dobrodelno društvo bo v petek, 24. februarja, na svojem sedežu v ul. Mazzini 46 v Trstu izročilo tradicionalne Nagrade Mihael Flajban za slovenske univerzitetne študentke in študente iz Furlanije Julijske krajine. Začetek ob 18. uri.

Kulturno društvo Ivan Grbec, dom Jakob Ukmar in Prosvetno društvo Kolonkovec vabijo na Prešernovo proslavo, ki bo v nedeljo, 26. februarja, ob 16. uri v prostorih Kulturnega društva Ivan Grbec v Škedenju.

Društvo Rojanski Marijin dom vabi v nedeljo, 26. februarja, na Prešernovo proslavo. Nastopili bodo: pevka in plesna skupina Stu ledi ter instrumentalisti

Glasbene matice. Priložnostno misel bo podal Ivo Jevnikar. Prireditev bo v Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli 29) ob 16. uri.

Radijski oder obvešča, da bo v nedeljo, 26. februarja, na sporedu Gledališkega vrtljaka predstava Sapramišja sreča v izvedbi Mini teatra iz Ljubljane. Prva predstava bo ob 16. uri (red Rdeči palček), druga ob 17.30 (red Modri palček) v dvorani Marijinega doma pri Sv. Ivanu, ul. Brandesia 27.

Mladinska skupina Mladi za Prihodnost ter društvi Virgil Šček in Anton Gregorčič obveščamo višješolce, da je termin za oddajo del za literarni natečaj "Grmada v pristanu, ob 20. obletnici Republike Slovenije" podaljšan za 10 dni iz organizacijskih razlogov. Rok oddaje je torej premeščen na 29. februar 2012. Literarna dela lahko pošljete na email: mladizaprihodnost@slovenskaskupnost.org.

Darovi

Misijonski krožek Rojan je prejel: za slovenske misijonarje Adelka Vončina 20 evrov; za misijonarja patra Ernesta Saksido - Brazilija E. G. 30 evrov; za akcijo riža otrokom misijonarja patra Pedra Opeke na Madagaskarju Katica Breznik 60 evrov.

V hvaležen spomin na Danilo Fator darujeta Miranda in Marijan Bajc 50 evrov šolskim sestram pri Svetem Ivanu.

V spomin na Danilo Fator daruje Tiziana 10 evrov za uboge.

Za Društvo Rojanski Marijin dom daruje Sonja Ukmar 10 evrov.

Žalostna vest

Danilo Fator v spomin

Svojim prihodom na svet vsak človek obogati ta naš svet. In ko odide, nam zapusti dediščino, nekaj edinstvenega, nekaj pomembnega. In to ne velja samo za znane osebnosti, velja za vsakega človeka. Danila Fator, mali cvet v Božjem vrtu, nam je zapustila več svetlih zgledov. Danilino življenje je bilo zlasti v detinski-otroški dobi zelo hudo.

Rodila se je v Borštu 5.10.1950 mami Genovefi in očetu Jožetu. Oče je bil doma iz Ospa in je bil že starejši, ko se je poročil z Genovefo. Danila je imela še brata Tončka in Vinka. Vinko je bi polbrat in več kot 30 let starejši od nje. V povojnem času je družina živela v velikem pomanjkanju in tudi to je

prispevalo, da je mama Danilo zapustila, ko je bila ta še majhna. Prinesla jo je k šolskim sestram v Borštu. Od tod so triletno Danilo dali v sirotišnico k sestram Dobrega Pastirja v Istrski ulici. Leta 1957 pa sta jo g. Franc Zlobec in Danilin oče pripeljala k šolskim sestram pri Sv. Ivanu, kjer je ostala vse življenje. Vpisali so jo v slovensko šolo. Bila je zelo neboljena in je imela veliko zdravstvenih in osebnih težav. Njeno neurejeno detinstvo jo je zaznamovalo za vse življenje.

Ko je odrasla, je opravljala razna hišna dela. Pri delu je bila vestna in natančna. Veliko je pomagala pri vходу in pri gospoh ter s posebno zavzetostjo skrbelo za potrebe duhovnikov. Kako pri srcu ji je

bilo njeno delo, je bilo vidno tudi, ko je dan pred smrtjo, že delno v omedlevici, vprašala, kdo bo pripravil obednico za duhovnike.

Danilo sta odlikovali posebna umirjena prijaznost in dobrohotnost. Sodelovala je pri žup-

nijem pevskem zboru in rada se je udeleževala romanj in praznovanj. Pri večjih slovesnostih je bila navadno oblečena v narodno nošo. S svojo spontano ljubeznivostjo si je pridobila veliko prijateljstev in poznanstev. Bila je socialna oseba in s prijazno besedo je nevljivo dobila stik z drugimi. Leta 2009 se ji je pojavila rakava bolezen, še prej pa Parkinsonova. Z lanskim Božičem se je začelo njeno zdravstveno stanje iz dneva v dan slabšati. Morala je v bolnišnico. Kljub hudim bolečinam je bolezen vdano prenašala. Moč je dobivala v svetem obhajilu, ki ga je s hrepenenjem vsak dan pričakovala. V bolnišnici so se o njej izrazili, da je hvaležna, prijazna in potrpežljiva. Predzadnji dan, ko ni nobeno zdravilo več pomaga-

lo, je v hudih bolečinah morala: "Marija pomagaj!" Umrta je v petek, 10. februarja, v bolnišnici na Katinari. Danila pušča za seboj veliko praznino. Sestre jo bomo pogrešale, saj je bila pri šolskih sestrah tista, ki je bila vedno in povsod nevljivo prisotna. Hvaležne smo Bogu, da nam jo je podaril. Od otroških let je živela s sestrami, bila je del samostanske družine, preživela s sestrami vesele in žalostne dni, razvijala se je in rasla ob njih. Zapuščala nam tri velike zaklade: zgled zaupanja in optimizma. Čeprav jo je življenje trdo preizkušalo, ni obupavala. Veselo je šla naprej in se ni pritoževala. Napredovala je v potrpežljivosti, spoštljivosti in ljubeznivosti. S kakšno potrpežljivostjo je stregla starejšim gospoh, tudi zahtevnim! Kako vestno je pripravljala mizo duhovnikom in jim stregla.

S kakšno ljubeznivostjo je sprejemala ljudi pri samostanskem vходу in odgovarjala na telefonske klice. Nikdar se ni razburila. Če je bilo prehudo, je utihnila ali zajokala.

Rasla je v veri. Njena vera ni bila pobožnjakarska, bila je trdna in pristna. Duhovno hrano je prejela s rednim obhajanjem prvih petkov in pri nedeljski sveti maši v farni cerkvi.

Pri Danili se je uresničil slovenski pregovor: kakršno življenje, taka smrt. Od blizu in daleč je prišlo veliko ljudi na njen pogreb. Somaševali so štirje duhovniki: kaplan g. Milan Nemač, msgr. Franc Vončina, p. Ralko Ropret in g. Dušan Jakomin. Pel je sve-toivanski cerkveni zbor, pri katerem je Danila preživela mnogo srečnih dni. Naj ji bo dobri Bog bogat plačnik!

Šolske sestre

Nabrežinski praznik kulture v znamenju koroških Slovencev "To je bogastvo, več kot zlato"

Dvorana lepega kulturnega doma v Nabrežini je bila v nedeljo, 12. februarja, pretesna za vse, ki smo se "prešerno" zbrali za počastitev slovenskega kulturnega praznika. Domače društvo Igo Gruden se je želelo ob tej priložnosti pokloniti našim rojakom iz Koroške in je medse povabilo glasnike sonarodnjakov iz Podjune, najvzhodnejše regije koroške dežele. Ogledi so nas znani oktet Suha iz Pliberka ter veliki poznavalec koroških ljudske pesmi dr. Bertelj Logar z inštituta za glasbeno etnologijo v Gradcu. Slovence na Koroškem in nas v Italiji združujeta kultura in ljubezen do materinega jezika, ki sta nam pomagali preživeti skozi dogodke polpretekle zgodovine. Angažirana predsednica društva Mariza Škerk je po uvodnih pozdravih prepustila od ubrane-

mu pozdravu dekliškega pevkega zboru Kraški slavček pod vodstvom mlade Petre Grasič ter domačega mešanega zboru Igo Gruden z dirigentko Mikelo Šimac Uršič. Dolg in občuten večer je bil nasploh v znamenju glasbe, pete in interpretirane, saj "kdor poje, slabo ne misli".

Člani okteta Suha se z ljudskim petjem koroških pesmi v podjunske narečju ukvarjajo že od 80. let prejšnjega stoletja. Oživeli so ljubezensko, cerkveno in pripovedno koroško ljudsko literaturo, vsa ta leta pa dodajajo tudi aranžmaje svetovnih popevk. Pesmi, kot so *Pr Zili rož'ce rastejo*, *Oj prišel sem na okene* in *Ljube sirote* izražajo duhovno kulturo dežel Zile, Roža in Podjune. Čustev se dotikajo melanholično, intimistično in z globokim hrepenenjem po nedoseženem, pa naj

bo to ljubljena oseba ali oddaljena domačina. Oket, ki je prav novembra obhajal 30. obletnico delovanja, zadnje zgoščenko *Živjo na svet* pa izdal leta 2009, je na sproščen in smešen način zapel v pravi ljudski maniri. O tem, kakšna mora ta biti, smo lahko prisotni slišali na dveh predavalnih sklopih ustanovitelja okteta Suha in njihovega najtesnejšega sodelavca, Bertelja Logarja. Dr. Logar svojo ljubezen do koroške zvočne dediščine izkazuje z življenjskim poslanstvom, ki si ga je zadal: z etnomuzikološko stroko ohraniti koroško ljudsko petje pred zobom časa, zbirati ljudsko gradivo na terenu, študirati in analizirati njegove elemente, prepisovati in arhivirati dragocen ljudski ma-

terial. Nekaj značilnosti koroškega ljudskega petja, kot so prepevanje v variantah, značilni 3 plus 2-četrtinski takt ali poudarek melodije v baritonu ter podvojena spremljiva tenor-

okteta, predstavil zgodovinski kontekst razvoja slovenske ljudske pesmi na Koroškem, od prihoda Karantancev v 6. stoletju, preko protestantskega gibanja okrog leta 1550, okre-

nekaj osebnosti, pomembnih za koroško petje, kot so npr. Matija Majer, Matija Kastelec, A. M. Slomšek, pa Oskar Dev in Zdravko Švikaršič, vse do slavne zbirke Slovenske narodne pesmi

Karla Štreklja in novejših zapisovalcev Marolta, Kramolca in Kernjaka. Častni gost dr. Bertelj Logar je za svoj trud minulo leto prejel prestižno Štrekljevo nagrado; med njegova najbolj znana dela pa uvrščamo zbirko osmih zvezkov *Vsaka vas ima svoj glas* ter zbirko *Pesmi in glasba iz južne Koroške*.

Ljudsko prepevanje je ob prijetnem druženju donelo pozno v noč, domov pa smo se vrnili z lepimi občutki ob tako zanimivi Prešernovi proslavi v Slovenskem kulturnem društvu Igo Gruden iz Nabrežine.

Jernej Šček

ja in basa, je razkril tudi nam. Predvsem pa je "naš Bertelj", kot ga prijateljsko nagovarjajo člani

pljenega etnomuzikološkega zanimanja v 19. stoletju vse do današnjih dni. Naštel je tudi

Celovita predstavitev Slovenije v Milanu

Občuti Slovenijo / Cogli il verde

V ponedeljek, 13. februarja, je v obsežni slovenski predstavitvi v Milanu potekala gala "Slovenski večer" z glasbeno skupino Sounds of Slovenia in podelitvijo novinarskih priznanj za v letu 2011 najodmevnejše prispevke v Italiji o Sloveniji kot turistični destinaciji. Na gala večeru je spregovoril tudi veleposlanik RS v Rimu Iztok Mirošič, ki je poudaril, da dogodek predstavlja nadaljevanje in potrditev procesa vsestranskega sodelovanja in prijateljstva med Slovenijo in Italijo oziroma Lombardijo. Slovenija in Italija, ki letos praznujeta dvajseto obletnico vzpostavitve diplomatskih odnosov, imata bogate politične, gospodarske in kulturne bilateralne vezi. V ta okvir sodi tudi intenzivno gospodarsko in kulturno sodelovanje Slovenije z Lombardijo. Italija je slovenski prvi največji turistični partner, zato je to področje turistične promocije še posebej poudarjeno. Turistična menjava iz Italije v Slovenijo je pomembno rasla tudi preteklo leto. Znotraj Italije Lombardija predstavlja enega pomembnejših turističnih trgov za Slovenijo. Veleposlanik Mirošič je

podčrtal, da se Slovenija želi v Milanu predstaviti kot privlačna gospodarska, kulturna in turistična destinacija s poudarkom na zelenem turizmu, naravnih lepotah in lepotah slovenskih mest na stičišču Sredozemlja, Alp in Panonske nižine.

V torek, 14. februarja 2012, so

Republike Slovenije dr. Danila Türka lani v Milanu je to sodelovanje še okrepil in podal temelje za letošnje celovito gospodarsko, turistično, kulturno in enogastronomsko predstavitev Slovenije v Milanu pod naslovom "Občuti Slovenijo" oz. v italijanščini "Cogli il verde". Slovenija bo sodelovala tudi na

potekali pogovori na politični ravni. Veleposlanik RS v Rimu Iztok Mirošič se je skupaj s slovensko delegacijo sestal s predstavniki občine in pokrajine Milan. Pogovori so tekli o političnem, gospodarskem in kulturnem sodelovanju. Slovenija in Italija, ki letos praznujeta dvajseto obletnico vzpostavitve diplomatskih odnosov, imata bogate bilateralne vezi. Državniški obisk predsednika

enem najpomembnejših dogodkov za Milan, in sicer na EXPO 2015. Veleposlanik Iztok Mirošič je predlagal ustanovitev operativne delovne skupine za pregled in pospešitev gospodarskega in kulturnega sodelovanja med Slovenijo ter pokrajino Milan oz. regijo Lombardijo, ki bi pred začetkom EXPO 2015 pomagala pri konkretnih gospodarsko-turističnih aktivnostih.

Dve srečanja za projekt A-A TOURISM v Krminu Treba je privabiti čim več gostov iz Slovenije

Slovensko deželno gospodarsko združenje (SDGZ) in Confcommercio Gorizia sta priredila v torek, 7. februarja, v hotelu Felcaro v Krminu čezmejno informativno srečanje o projektu Interreg IV Italija Slovenija 2007 - 2013 Alpe Adria Turizem - A-A TOURISM. Obe združenji sta projektna partnerja za našo deželo, Slovenska gospodarska zveza Celovec (SGZ) pa avstrijski glavni partner projekta A-A TOURISM. Kot sta povedala Davorin Devetak za čedajsko SDGZ in Antonietta Piacquadio za goriški Confcommercio, je preko projekta prišlo do povezave skupine 28 nastanitvenih gostinskih struktur, 16 iz Koroške in 12 iz pokrajine Videm in Gori-

ne in marketinške akcije projekta v raznih tiskanih in elektronskih medijih v Sloveniji ter posebej urejeno spletno stran www.tusmodoma.eu, tudi z doprinosom deželne agencije "Turismo FVG". To so predstavili konec januarja na sejmu Alpe-Adria Turizem in Prosti čas TIP 2012 v Ljubljani, sedaj pa še medijem in zainteresiranim operaterjem v FJK. Istega dne je bilo v isti lični, avstro-ogrsko urejeni lokaciji Brd še matchmaking srečanje vseh sodelujočih operaterjev pri projektu A-A TOURISM, ki spada med akcije za kakovost in je bilo namenjeno tematiki "slovenskega gosta". Skupno omizje gostinskih delavcev iz Brd, s Krasa in iz Nadiških dolin sta animirala

bljati sodobna promocijska sredstva, kot so socialna omrežja. Iz neposredne informacije in soočanja raznih izkušenj je prišlo na dan, da je podoba slovenskega gosta dokaj različna tisti, ki jo kažejo turisti iz Avstrije, Nemčije in severne Italije. Iz posameznih nastopov, denimo Avguština Devetaka s Krasa, Giannija Felcara ali Barbare Bottarin iz Brd, Patrizie Marinig, predsednice združenja Invito in lastnice hotela Alla trota iz Podbonesca, in Maurizia Pitassija iz Gastaldie d'Antro (Landarska jama), pa so prišla zanimiva pričevanja o krajevnih problematikah.

Koroški kolegi in glavni projektni partner SGZ žal niso prišli zaradi snežnih razmer. Slišati pa je bilo tudi ugotovitve turističnih izvedencev z Goriškega, Paole Prizzi Merljak in Silvana Merljaka, da bi morala podjetja več vložiti v turistično promocijo in sporočanje ter incoming. Pri tem pa naj bi jih morali bolj podpirati javne ustanove in drugi organi. Predstavnika organizacij, ki sta priredili obe srečanja, Devetak in Piacquadio ter tudi nekateri prisotni operaterji so dejali, da je prav projekt A-A Tourism dragocena priložnost. Pomembno pa je, da bodo sodelujoči operaterji iz FJK in Koroške nadaljevali delo tudi, ko bo projekt konec marca uradno končan, in da bodo še naprej imeli dejavno spletno stran s svojimi ponudbami in sprejemali goste iz Slovenije v domačem jeziku. Za informacije: SDGZ Čedad (tel. 0432730153), Čedad Trst (0406724824), info@sdgz.it

Avguština Devetak, Davorin Devetak, Gianni Felcaro, Andreja Lajh in Boris Novak (foto A. Waltritsch)

ca, z namenom da bi se povečal priliv novih gostov iz Slovenije v obe obmejni regiji. Sodelujoči hoteli in gostišča so obiskali tečaj jezikov ter prevedli informativni material v slovenščino, da bi lahko sprejeli goste v lastnem jeziku. Strokovni sodelavec Aleš Waltritsch je orisal glavne vsebi-

strokovnjakinja s področja kulinarike in enogastronomije Andreja Lajh in lastnik turistične kmetije iz Dolenjske Boris Novak. Gosta iz Slovenije sta svetovala prisotnim operaterjem, da bi morali ovrednotiti predvsem lastno osebnost in specifiko, bolj sodelovati med sabo ter upora-

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Drugje

Vam uspe živeti sedanjí trenutek? Ali resnično vam uspe ne-načrtovati prihodnosti, ne premlevali o preteklosti, ali vam zares uspe izvzeti se iz tega kolesja in biti samo tu in zdaj, v tem trenutku in v tem prostoru? Pravijo, da je resnična življenjska modrost ravno tale: vedeti, da je srž življenja samo v polnem doživljanju tega trenutka, brez oklevanja, brez nepotrebnega balasta. Otroci in modreci vedo, da je prihodnost le sosledje toliko današnjih dni in preteklost le osnova za zdajšnje življenje, a samo to. Stran, ki v življenjski knjigi mora biti obrnjena. Morda se moja nediscipliniranost kaže že v samem dejstvu, da vsako knjigo vzamem najprej v roke, jo prelistam, skrbno preberem hrbtno naslovnico, morda podnaslove poglavij, zatem pa še... zadnje vrstice. Kar seveda pomeni, da ne bom nikoli strastna bralka kriminalke, že samo zaradi dejstva, ker bi si mazohistično skvarila preseučeno odkritje krivca. Na srečo se ne lotem le esejistike in me bolj izpovedno čtivo primora k sledenju po določenem redu, od začetka do konca (ali vsaj proti koncu...). Vem, da se tudi v teh zunanjih znakih odraža moje hlastanje. Po vedenju, po (prehitrem) razumevanju. Brez pardaona. Mož mi včasih pravi, da imam v sebi prvine neke divjine, živalskosti, kot prijatelj-konj, ki sva ga naključno odkrila med najinimi sprehodi ob koncu tedna in katerega zdaj redno obiskujemo s korenjem v nahrbtniku. Močan konj ne bo nikoli mirno čakal na priboljšek, nervozno bo s kopitom butal ob tla, šele po žvečenju se bo umiril. V življenjsko pomembnih zadevah sem res

taka. Energično butam s svojim miselnim kopitom ob tla, grebem po zemlji pod sabo in želim odgovore na svoje zakaj-je, kdaj-je, kje-je in kdo-je. V prvi vrsti ne prizanesem sebi, ne dopuščam si miru, za katerega vsi modreci poudarjajo, da je naša edina resnična sreča. Notranji mir, ko te noben veter, nobeno neurje ne premakne. Mene premika občutek, da živim napol. Moj fizični del živi tu v tem prostoru, v tem času, moj duh pa je že drugje, na drugi celini, z živim bitjem, ki ga še ne poznam. Občutek, da ne boš nikoli tak kot prej, življenje samo ne bo nikoli več tako, kakršno je zdaj, vsaj v določenih obrisih. Občutek, da si del države, v katerem se je rodil otrok, ki ga še ne poznaš, da se ti nasilje tiste zemlje zarezuje zelo globoko v meso. Veliko globlje, kot če bi le prebiral o kakem nepoznanem predelu sveta. Občutek, da se samodejno razdvajaš, da ne moreš biti stoočstotno tu in zdaj, ko pa si istočasno tudi drugje! Občutek, da boš, da si že v določenem oziru del tiste družbe, ker je tvoj otrok njen del. Ker se iz tega ne moreš izvzeti.

Kaj pomeni živeti neko "normalno" življenje na tem koncu sveta, istočasno pa biti tam daleč, na drugi celini, v tisti nori regiji, kjer je policija "normalno" (!!!) v vsej svoji obrambni opravi ugledna gostja v osnovni šoli, sami učenci (tudi deklice) pa si želijo postati "policisti, zato, da se obvarujemo"? Kako na razdaljo doživljati že desetletja nerešeno nasilno družbeno situacijo, v državi, kjer se je rodil tvoj otrok? Ne vem. Predvsem pa ne vem, kaj je to mirno nekajletno čakanje, ne poznam ga.

CERKEV SV. IVANA IN NJEN ČAS (11)

Mariza Perat

Zamisel o zopetni ustanovitvi Združenja je zaživela po 2. cerkvenem zboru, ko se je tudi ekumenska zavest med verniki bolj okrepila. Msgr. dr. Rudolf Klinec je leta 1965 na ekumenski proslavi v kratkem Katoliškem domu dal pobudo za zopetno ustanovitev Apostolstva sv. Cirila in Metoda v Gorici. Takoj se je prijavilo 45 članov.

Dne 12. novembra 1949 je Vrhovni predstojnik dominikancev v Rimu poslal tozadevno diplomu z ustanovnim dekretom in pooblastil msgr. Gregorca, naj začne delovanje nove bratovščine. K njej so pristopili člani Tretjega reda in člani društva Skalnica. Namen bratovščine je bilo čiščenje Matere Božje in molitev rožnega venca. **Mladeniška Marijina kongregacija**

Mladeniška Marijina kongregacija v Gorici z voditeljem g. Mirkom Mazoro

Istega leta je nadškof msgr. Andrej Pangrazio odobril pravila Združenja in izdal ustanovitveni odlok Apostolstva sv. Cirila in Metoda pod varstvom Device Marije.

Vodstvo so sestavljali: škofijski kancler dr. Rudolf Klinec, g. Bernard Špaccapan, župnik v Podgori, in Štefan Kleindienst, fotograf. Leta 1975 je vodstvo prevzel dr. Jožko Markuža, dekan.

Bratovščina sv. rožnega venca

Poleg omenjenih Združenj je v cerkvi sv. Ivana imela sedež tudi bratovščina sv. rožnega venca. Ker je podobna bratovščina že obstajala za italijanske vernike pri sv. Roku, je zamisel o ustanovitvi enake slovenske bratovščine naletela na nekatere ovire. Kljub temu pa je bila bratovščina ustanovljena. Dne 8. novembra 1949 je namreč nadškof Karel Margotti izdal odlok, da se v župniji sv. Ignacija s sedežem pri sv. Ivanu ustanovi slovenska bratovščina sv. rožnega venca. Za voditelja je bil imenovan msgr. Srečko Gregorec.

V kongregacijo je kmalu vstopilo 25 fantov in dne 17. maja 1951 je nadškof Margotti s tem odlokom ustanovil Marijino kongregacijo za slovenske mladeniče z naslovom "Kongregacija Brezmadežne Device Marije s stranskima zavetnikoma sv. Alojzijem in sv. Stanislavom" (Nadškofijski arhiv - Gorica in zapiski msgr. Rudolfa Klinca).

Kongregacija je dobro uspevala in kmalu štela 120 članov. Fantje so prihajali iz mesta in s podeželja. Izdajali so svoje glasilo Planika in se

udeleževali tudi v prosvetnem življenju. Kongregacija je delovala do leta 1961, ko je bil njen voditelj g. Mazoro premeščen v Šempolaj. Pozneje so glasilo Planika prevzeli slovenski goriški skavti.

PLANIKA

Glasilo Mladeniške Marijine kongregacije "Brezmadežna" - Gorica
LETO 2 MAJ-JUNIJ 1957 ŠTEV. 3

Dr. Rudolf Klinec

PRVE MARIJINE KONGREGACIJE V GORICI

UVOD

Versko in kulturno delovanje oo. jezuitov v Gorici ostaja še vedno zgodovinsko neraziskanano. In vendar so bili prav ti redovniki v 17. in 18. stoletju glavni oblikovalci vsega goriškega javnega življenja in osrednje žarišče verske obnove in kulturne rasti v deželi.

Jezuitje so otvorili v Gorici prvi kolegij, v katerem se je vzgajal cvet primorske mladine; odprli so v mestu prve javne šole in izvedli šolstvo do zavidljive višine; s slovenskim in italijanskim pridigovanjem v Gorici, z misijoniranjem in duhovnimi vajami v mestu in na deželi so opozorili versko življenje; zgradili so veliki kolegij Ignacija, ki je kaj zgovorni

Glasilo Planika

/ dalje

Za povrnitev ugleda Slovenije v mednarodnem okolju Vlada deluje odločno

Nova vlada je ob začetku delovanja, takoj po prevzemu funkcij in pristojnosti od prejšnje oblasti, sprejela nekaj ukrepov, ki jih je večji del javnosti ugodno in z razumevanjem sprejel. Najprej se je lotila varčevanja in s tem zniževanja vseh vrst stroškov, kar naj bi omogočilo postopno znižanje javnega dolga Slovenije. Odpovedala je univerzijado 2013, veliko mednarodno športno tekmovanje študentov, ki naj bi bilo v Mariboru. Finančni minister dr. Janez Šušterčič je sporočil, da v proračunu ni denarja za financiranje projekta, ki je bil tudi slabo pripravljen in je nemara omogočal tudi finančna okoriščanja posameznikov. Vlada pa bo najbrž odobrila poročilo za najem posojila pri evropski investicijski banki, v višini 440 milijonov evrov, ki bi omogočilo nadaljevanje gradnje termoelektrarne TEŠ 6 v Šoštanju. Toda pred tem hoče ugotoviti, kdo so bili tisti vplivneži, ki so se pri snovanju zdej največjega investicijskega projekta v Sloveniji okoristili s sredstvi države. Finančni minister odločno ukrepa tudi za odpravo slabega poslovanja obeh največjih bank, Nove ljubljanske banke in Nove kreditne banke v Mariboru. Obe banki sta brez vodstva, imata izgubo, ki dosega skoraj 500 milijonov evrov, in kot

se je to dogajalo v preteklosti, pričakujeta, da bo država pokrila izgubo in bankama celo odobrila nova sredstva za utrditev njune vloge na finančnem trgu. Vendar pa vlada bankama ne bo več dajala denarja iz proračuna, to je iz sredstev davkoplačevalcev, ker meni, da naj njuno poslovanje sanirajo zasebniki.

V finančnem ministrstvu medtem pripravljajo gradivo za popravke državnega proračuna za letošnje leto, s katerimi bi morali

jasne politike ter usmeritve vlade. Ob tem navajamo, da so Janezu Janši k izvolitvi za premierja čestitali predsedniki vlad vseh napjembnejših držav, a tudi mnogih manjših dežel. Tako sta Janezu Janši čestitala k izvolitvi ameriški predsednik Barack Obama in predsednik vlade ruske federacije Vladimir Putin, prej kot je to, očitno nerad, storil državni poglavar dr. Danilo Türk. Janezu Janši sta k izvolitvi za predsednika vlade čestitala tudi generalni

Finančni minister dr. Janez Šušterčič

prihraniti od 800 milijonov do milijarde evrov. O popravkih proračuna bodo morda že v začetku aprila odločali poslanci državnega zbora. Evropska komisija Sloveniji sicer pošilja opozorila, predloge in mnenja glede ravnania in politike na raznih področjih, vendar pa izraža tudi zadovoljstvo zaradi odločne in

tajnik Organizacije združenih narodov Ban Ki Moon in predsednik italijanske vlade Mario Monti. Vendar o čestitkah in željah premierju in novi vladi javna občila levo usmeritve v Sloveniji ne poročajo. Pač pa še naprej uprizarjajo gonjo zoper Janeza Janšo. Sociolog dr. Matej Makarovič je v kolumni, objav-

jeni v novi številki tednika Demokracija, zapisal, da vzroki sovraštva in gonje proti sedanjemu Janševi vladi izhajajo iz razočaranja nad dogodki (frustracij), ideološkega in političnega fanatizma in iz interesov, to je pohlepa po prilasčanju državnega denarja in virov. Ta fanatizem se žal ne umirja. Kar naprej ga spodbuja tudi pesnica in literarna umetnica Svetlana Makarovič. Na njene izpade sovraštva zoper Katoliško cerkev je v rubriki Pisma bralcev v mariborskem časniku Večer Franc Cerar iz Maribora takole odgovoril: "Cerkev je v dveh tisočletjih obstojala naredila mnogo dobrega. Slovence je med drugim naučila pisati. Naredila je tudi kaj slabega, kar obžaluje. Če jo kdo sovraži in ji želi zlo, mu tega ne brani. Sama pa se bo še naprej trudila vsem in vsakomur želeči in delati dobro". Duhovnik in časnikar Božo Rustja pa je v svojem komentarju, objavljenem v reviji Ognjišče, sovražno izjave Svetlane Makarovič povezal z grožnjami s smrtjo. Tako grožnjo so dobili predsednik civilne iniciative za pravice otrok in družine Aleš Primc, posamezni duhovniki in verniki, po elektronski pošti je prišla tudi na naslov Slovenske škofovske konference. Odzval se ni nihče od državnih organov. Rustja je zato v svoji kolumni "spoštovane časnikarje in predstavnike državnih organov vprašal, koliko pobitih kristjanov bi zadoščalo, da bi enkrat začeli braniti njihove pravice". Komu od politikov verjeti, je v pismu mariborskemu časniku

Večer razmišljal Stane Jurjec iz Zgornje Poljskave. Odgovoril je, "da verjame lvu Boscarolu, lastniku in direktorju zelo uspešnega podjetja Pipistrel v Ajdovščini. On je dejal, da Janeza Janšo zelo ceni, ker sta veliko delala skupaj. Janša je velik garač in je pripravljen umreti za Slovenijo". Med dogodki v tekoči kroniki omenjamo, da je vladna komisija za prikrita grobišča izdala tretje poročilo o svojem delu. Povzeto je v knjigi, ki obsega 576 strani velikega formata, v njej pa je objavljenih več kot dvesto besedil strokovnjakov z različnih področij, ki sodelujejo pri odkrivanju ali obravnavi povojnih pobojev. Objavljenih je tudi 832 umetniških ali dokumentarnih fotografij. Kriminalist Pavel Jamnik je, upošteva nove dokumente, odkrite v vojaških arhivih v

Beogradu, ki so bili prvič objavljeni, zapisal, "da ti dokumenti dokazujejo osebno odgovornost Josipa Broza-Tita za izvedbo največjega pomora neoboroženih ljudi po drugi svetovni vojni v Evropi". V novem poročilu je vladna komisija za prikrita grobišča tudi navedla, "da so bila v času zadnjega mandata vlade kršena vsa programska načela komisije, čeprav sta bila predsednik države dr. Danilo Türk in predsednik nekdanje vlade Borut Pahor uradno naklonjena urejanju prikritih grobišč". Ve se, da je hotela Pahorjeva vlada komisijo za prikrita grobišča kar dvakrat razrešiti. Kakšna bo usoda komisije, ki jo vodi zgodovinar Jože Dežman, tudi urednik omenjenega obsežnega poročila, povzete v knjigi oz. v zborniku, še ni jasno.

Marijan Drobež

AGD Kontrada Kanal

Premiera: Odlikovanje / Častihlepnost, dobro poznana človeška slabost

Spet so se pred domačo publiko in gosti na petkovi premieri, 17. februarja 2012, v udobni dvorani v Desklah - Kanal je še zmeraj nima -, predstavili navdušenci Amaterskega gledališča Kontrada Kanal, katerega delovanje sega v preteklo časa in se je po krajši prekinitvi od l. 1996 spet polnokrovno pojavilo na gledališkem ljubiteljskem obzorju in sedaj vztrajno vsako leto ponuja gledalcem novo odsko stvaritev. Do lanskega leta je bil njegov umetniški vodja igralec Stane Leban, upokojeni član SNG Nova Gorica, a žal ga je lani bolezen priklenila k domačemu ognjišču in prekinila to večletno sodelovanje s kanalskimi igralci. V lanske sezoni so se zatekli po pomoč k režiserju Emilu Aberškemu, ki svoje ustvarjalne sokove že desetletja razdaja med mladimi in starejšimi gledališkimi ljubitelji, tudi pri nas v zamejstvu. Kar tri desetletja je bil namreč vesten vodja štandreskih komedijantov, celo desetletje pa se je ukvarjal - poleg z drugimi mladimi seveda - tudi z otroško - mladinsko gledališko skupino Mak iz Deskel in z njo ustvaril nekaj nepozabnih, dognanih pravljicnih iger. Zato je v tem obsoškem kraju kar domač. Tako je na povabilo Kanalcev spet prišel za režijske vajeti gledališke skupine Kontrada in drugič z njimi ustvaril prijetno gledljivo, jasno zasnovano in izpeljano komedijski splet, ki se bo gotovo še bolj razvil ob nadaljnjih ponovitvah. "Iz besede", kot je režiser zapisal v drobno gledališko opogjenko - "je nastala predstava", in sicer Odlikovanje, populamega, tudi med ljubiteljskimi igralci izredno priljubljenega Georgesa Feydeaua (1862-1921), mojstra lahkotnih komedij z zapletenimi, hitro se menjavajočimi in razvijajočimi situacijami. Komedijo je l. 1994 Aberšek že režiral v družbi štandreskih komedijantov. Tudi tokrat so se v sicer malce počasnejšem tonu razlile vse satirične bodice, ki jih avtor naperja proti častihlepnosti, tudi danes močno razširjeni slabosti, ki sili človeka z vsemi sredstvi v ospredje. Prav tak je protagonist komedije, zdravnik Paginet, do skrajnosti zaverovan v svojo teorijo: negacijo mikrobov. Za svoje "zasluge" si vztrajno "nabira" različna odličja in si tudi s posredovanjem ministrstva nečaka neadeja, da bo prejel še težko pričakovani viteški naslov. Toda nekaj se zalomi in odličje prejme njegova žena zaradi dobredelnega udejstvovanja, to pa sproži pravo "tragedijo", dokler se vse skupaj ne poravna zaradi "naključne nesreče", katere protagonist je Dardillon. S tem je na skrivaj zaročena Paginetova nečakinja Simone, katero hoče stric v zameno za osebne usluge izročiti za ženo ne ravno bistremu ministrovemu nečaku. Ob koncu se seveda vse zgleda in mlada zaljubljenca se lahko vzameta. V približno dvehimi komedijski štreni je Aberšek poukred dal predvsem značajskim potezam nastopajočih likov, ki jih je znal tako imenitno izrisati Feydeau, da živo stopijo pred gledalca z vsemi napakami in skritimi skominami po časti. Pagineta je ob dolgoletni odskri izkušnji dobro osvetlil Severin Drekonja, ki je imel ob sebi malce manj izrazito Vanjo Montini kot svojo soprogo, gospe Paginet. Mlada zaljubljenca Simone in Dardillon sta sveže in dokaj sproščeno posebila Katarina Jerončič in Martin Gerbec, Anej Filej je bil malce "storasti" Plumarel, ustrežljiva služkinja Josephine je bila Ksenija Krmel, Paginetov kolega, "nasprotnik" in malce naiven konkurent v pridobivanju odličij Livergin je bil Simeon Kodelja, ob katerem je bila Anka Majnik kot na svojega moža ponosna gospa Livergin. Valentina Dugar je malce premalo zapeljivo odigrala pacientko, plesalko Targinette. Zelo posrečen v karikaturnem orisu kratkovidnega novinarja Rasanville pa je bil Slavko Jereb, ki je s svojim nastopom ob zaletavanju v karkoli izval kar nekaj smeha. Publika je lepo sprejela novo domačo uprizoritev, v katero so igralci vložili kar precej truda. Predstavo odlikujejo tudi domiselno izbrani, lepi stilni kostumi, za kar je okusno in z malce ironije poskrbela Nevenka Tomašević, ter realistični scenski elementi, ki predstavljajo eleganten izsek Paginetovega malomeščanskega stanovanja. Med poklonom so izvajalci prejeli čestitke in cvetlične šopke, tudi iz rok Božidarja Tabaja, predstavnika dramskega odseka PD Štandrez, ki ima s kanalsko skupino dolgoletne prijateljske vezi. Med gledalci je bil tudi predsednik SKPD F. B. Sedej Filip Hlede s števerjanskim županom Franko Padovan. Pedstavo sta si ogledala tudi vodja območne izpostave Nova Gorica JS RS Maja Bratec Jerman in selektor območnega srečanja ljubiteljskih skupin Severne Primorske Marko Bratuš. / IK

Emil Aberšek

Odpovedana univerzijada v Mariboru Zadolženi športniki

Varčevanje je postalo ključna beseda za slovensko gospodarstvo. V letošnjem letu bo potrebno privarčevati 800 milijonov evrov, je napovedala novoustoličena Janševa vlada. To pomeni, da bo treba prihraniti dobra 2,5 odstotka BDP. Kako bo Slovenija to storila in kje bo rezala, še ni znano. Vlada naj bi svoj načrt krčenja javne potrošnje predstavila marca. Prvo poskušino novih vladnih prijemov pa je slovenska javnost imela v prejšnjem tednu. Minister za kulturo, šolstvo in šport Žiga Turk je na pooblastilo vlade odredil državno pokroviteljstvo projekta univerzijade v Mariboru. In to dejansko pomeni tudi, da univerzijade sploh ne bo. Država bi morala garantirati sredstva za uspešno izpeljavo športne prireditve: ker pa je Slovenija v primežu izrazite krize, je vlada mariborskemu županu rekla jasen in odločen ne. Slovenija nima sredstev za financiranje mednarodne športne prireditve, ki ne prinaša pomembnega prispevka k premoščanju težkega stanja javnih financ. Zaradi tega se univerzijada, ki si jo je Maribor priboril leta 2008, enostavno odpove manj kot leto dni pred njenim predvidenim začetkom. Maribor in njegov župan Franc Kangler bosta morala zato poslušati "pridige" jeznih funkcionarjev mednarodne športne študentske organizacije, Slovenija pa bo nedvomno izgubila mednarodni ugled. Gre pa za manjše zlo v nasprotju s stroški za univerzijado v višini približno 30 milijonov evrov, ki bi obtežili slovensko blagajno. **Univerzijada, eden od mnogih slabo vodenih projektov** Žiga Turk je na tiskovni konferenci dejal, da Slovenija ne bo

sofinancirala univerzijade, ker gre za zelo slabo voden projekt. Franc Kangler, mariborski župan in član koalicijske SLS, je ob tem komentiral: "Če Slovenija ne premore 22 milijonov evrov za univerzijado, je v veliki krizi in katastrofi, smo na slabšem kot Grčija". Odločitev vlade pa gre tolmačiti nekoliko drugače. Najprej je bilo namreč dogovorjeno, da bo država prispevala približno 30 odstotkov sredstev, občina pa preostalih 70. Izkazalo pa se je, da Maribor svojem delu stroškov ne bo kos: obseg celotnih investicij za univerzijado, ki je bil najprej ocenjen v višini 300 milijonov evrov, so namreč organizatorji nazadnje omejili na "samih" 30 milijonov evrov. Pa tudi to je bilo preveč. O slabi organizaciji nazadnje priča tudi dejstvo, da le slabo leto pred izvedbo univerzijade še vedno ni gradbenih dovoljenj za predvidene objekte, pa tudi vseh zemljišč, na katerih naj bi ti objekti zrasli, občina še ni odkupila.

Skratka, slabo voden projekt, katerega odpoved pomeni približno 30 milijonov evrov prihranka za državo. Univerzijada pa je, žal, samo eden od tolikšnih slabih projektov, ki jih vodi Slovenija in v katerih se izgublja stotine milijonov davkoplačevalskega denarja. Primer športnega objekta Stožice sredi Ljubljane je lahko vzor za tako razmetavanje javnega denarja. Drži, da Ljubljana in Slovenija potrebujejo infrastrukturo, ki jo lahko predstavimo mednarodni javnosti. Ampak, v času najhujše krize pomenijo športni objekti v Stožicah (stadion

in arena z ustrežno infrastrukturo) za ljubljansko občino dodatnih 40 milijonov evrov stroškov. Prvotno je bilo predvideno, da občina v ta projekt ne bo prispevala ničesar, razen zemljišča. No, do danes je morala iz svojega močnjaka odšteti že 40 milijonov. To še ni vse. Stožice so nastale v kontekstu širše zamisli: poleg športnih objektov bi moral tam stati tudi veličasten trgovski center. Seveda, investitor, podjetje Grep, se je lotil tudi tega projekta, a brez denarja. Najel je kredit v višini 115 milijonov pri državnih bankah, torej pri davkoplačevalcih, in ga seveda ne more plačevati. Prvi mesečni obrok v višini 300 tisoč evrov, ki je bil na vrsti januarja letos, seveda ni bil iz-

milijončkov, ki je kar tako izpuhtelo. **Bo Slovenija sposobna organizirati EP?** Slovenija si je pred nekaj meseci pridobila tudi organizacijo košarkarskega evropskega prvenstva 2013. Največji problem ponovno predstavljajo investicije v infrastrukturo. Za tako pomembno tekmovanje bi morala Slovenija zgraditi nekaj novih evropskih košarkarskih dvoran, za kar, spet, ni denarja. Dvorane, ki bi jih bilo treba na novo zgraditi, stanejo namreč več deset milijonov evrov. Morali bi jih tako zgraditi na Ptuj, v Novem mestu in v Kopru. Težave pa prihajajo na dan, druga za drugo. Najprej se je zaskrbljeno oglašil novomeški

Minister za kulturo, šolstvo in šport dr. Žiga Turk

župan Alojz Muhič, ker občina še ni našla zasebnega investitorja za dvorano, nato pa je z besedo na dan prišel še koprski župan Boris Popovič, ki je celo napovedal odstop od soorganizacije EP zaradi težav pri gradnji dvorane. Vprašanje je, kako se bo zadeva izšla. Sloveniji sicer privoščimo košarkarski EP, ki je po vidljivosti in prihodkih neprimerljivo pomembnejša prireditve od univerzijade. A jasno je: brez moke ni kruha.

Andrej Černic

SD SONČNICA Emilija Pavlič v Gorici

Zlati nasveti za zdravo kuho

Drugo februarjsko predavanje v organizaciji Skupnosti družin Sončnica je v soboto, 18. t. m., izzvalo veliko zanimanja in tudi dobre volje. V goste je v Močnikov dom v Gorici prišla priznana in priljubljena kuharica Emilija Pavlič, ki je kot je sama povedala - najprej deset let delala v restavraciji, potem pa 25 let skrbela za prehrano otrok v vrtcu na Koprskem. Zna je po svojih prizadevanjih za zdravo - zlasti otroško - prehrano, po tradicionalnih slovenskih receptih, pa tudi po svojih uspešnicah (lani je za knjigo *Mamica, nauči me kuhati* prejela naziv "Best in the world" na mednarodnem sejmu v Parizu). Večerno predavanje, ki ga je v imenu prireditelja uvedla Ani Zorzut, je kronalo popoldansko delavnico, na kateri se je skupina mladih ob izkušeni strokovnjakinji marsičesa naučila in se sama preizkusila ob loncih in kozicah. Emilija Pavlič je s svojim energičnim mediteranskim temperamentom kmalu "segrela" občinstvo. Iz rokava je stresla kup modrih in zlatih nasvetov ne le za gospodinje, temveč prav za

vsakogar, ki mu gre za zdravo in lepo življenje, na poseben način pa za starše ali vzgojitelje, saj so njena velika ljubezen otroci, njihovo zdravje in zdrav osebnostni razvoj. Otroci danes ne jedo domače hrane, ne pijejo zdravih napitkov. Razlogov je veliko, gotovo tudi ta, da pre malo ali skoraj nič ne pomagajo pri pripravi jedi. Naloga odraslih je, da jim pokažejo, kako se to naredi. "Zamesiti kruh in ga speči bi moral znati vsak otrok, preden stopi v šolo". (Kako lahko je zamesiti kruh, je pokazala kar med predavanjem). Mnogi žal ne znajo skuhati skoraj nič, "imajo dve fakulteti, pa si ne znajo zamesiti kruha". Zaradi napačnega prehranjevanja imajo tudi zdravstvene težave. "Niso oni krivi, če imajo prebavni trak kot dojenčki. Mame in none se morajo zamisliti... Leni in razvajeni mladi so invalidi", je odločno zatrdila. "Ni mineštre brez fiziola in ni kariere brez mineštre"! Starost se dela v mladosti, je

dodala, toda "težko je to mladim dopovedati, če so že razvajeni". Zaradi tega je njena velika želja, da bi mlade naučila kuhati. Kuhanje je namreč neke vrste umetnosti, telovadba, trening za možgane "in družino skupaj drži". O svojih knjigah je povedala: "Jaz tako pišem, tako živim, nič ne lažem. Zato me imajo ljudje radi. Za svojim projektom stojim stoočstotno". Njeno merilo je letni čas in sveža hrana... in ščepec ljubezni. "Ostala sem zvesta svoji mami. Mame so že vedele"! / DD

In memoriam

Prof. Milko Rener

Vgoriški bolnišnici je v četrtek zvečer, 16. t. m., umrl profesor Milko Rener, nekdanji profesor klasičnih jezikov in umetnostne zgodovine ter ravnatelj klasičnega liceja Primož Trubar, publicist, umetnostni kritik in kulturni delavec, ki ga zadnje čase nismo več videvali med nami, pred leti pa je bil stalni gost in soustvarjalec kulturnega življenja na Goriškem. Pokojni prof. Milko Rener se je rodil 9. junija leta 1926 v Štjaku v kmečki družini očetu Francu in materi Tereziji Grmek. V Štjaku je pokojnik želel biti tudi pokopan, pogreb je bil danes, v četrtek, 23. t. m., v svetoivanski cerkvi v Gorici. Po osnovni šoli v domačem kraju je prof. Milko Rener obiskoval gimnazijo v Malem semenišču v Gorici, Castellieri pri Vidmu in ponovno v Gorici, kjer je maturiral na slovenskem klasičnem liceju. Študiral je na leposlovni smeri filozofske fakultete Tržaške univerze in leta 1955 diplomiral z disertacijo z naslovom Razsvetljenje na Slovenskem in Valentin Vodnik. Dolga leta je bil prof. Milko Rener profesor latinščine, grščine

in umetnostne zgodovine na klasičnem liceju Primož Trubar v Gorici. S šolskim letom 1976-77 je postal poverjeni ravnatelj, s šolskim letom 1982-83 pa red-

ni ravnatelj klasičnega liceja Primož Trubar; ravnatelj je bil do šolskega leta 1995-96. Od leta 1972 je bil član deželne odbora za katalogizacijo kulturnih dobrin ter vsestransko aktiven v kulturnih ustanovah naše narodne skupnosti. Kot šolnik je le-

ta 1982 prevedel Grško književnost Raffaella Cantarelle. Bil je izjemen poznavalec in ljubitelj likovne umetnosti, o kateri je veliko pisal, tako v slovenskem kot italijanskem jeziku. Veliko je pisal tudi za slovenski Radio Trst A, bil je tudi odličen poznavalec in ljubitelj glasbe. Pokojni prof. Milko Rener je redno spremljal razstavne dejavnosti v vsej naši deželi in seveda na Slovenskem, še posebej je rad pisal o primorskih slikarjih, pripravil je niz razstav, pisal o mnogih umetnikih. Kot odličen pisec v italijanskem jeziku si je prizadeval za boljše poznavanje slovenskih umetnikov v italijanskem svetu, zato je objavil več člankov v različnih italijanskih revijah v Gorici in drugje. Prof. Milko Rener je bil poročen s profesorico Noemi Glessi, ki je tudi sama izjemna poznavalka in ljubiteljica likovne umetnosti; v zakonu s profesorico sta imela štiri otroke: Marta, Ivo, Peter in Jaki. Zaradi zdravstvenih težav se je pred desetletjem umaknil in zadnja leta preživel v domu za starejše občane Villa Verde v Gorici. Prof. Milka Renerja bomo pogrešali, ker je bil mož plemenitega duha in umirjene besede, tkalec toplih, kulturnih odnosov. Sorodnikom izrekamo občutno sožalje!

Internacionalizacija in globalizacija poslovanja

Nujnost gospodarskega mednarodnega poslovanja

Pred kratkim je Fakulteta za menedžment v Kopru izdala izredno praktično knjigo z naslovom *Izzivi mednarodnega poslovanja*, ki ima 161 strani. Pri obravnavi mednarodnega poslovanja je potrebno strokovno analizirati problem in temu primerno ukrepati. Poznati moramo ustrezno strokovno literaturo in jo povezati z vsakdanjo prakso, da bi na najbolj učinkovit način prešli v pozitivno poslovanje. Na področju mednarodnega poslovanja sta znana strokovnjaka prof. dr. Mitja Ruzzier in prof. dr. Dragan Kesić. Avtorja sta na izredno praktičen način oblikovala dvanajst poglavij. V prvih poglavjih sta osvetlila teorijo mednarodnega poslovanja, globalizacijo, internacionalizacijo in glavne dimenzije mednarodnega poslovanja s poudarkom na internacionalizaciji. Posebej sta orisala spodbude in omejitve ter merjenje internacionalizacije oz. globalizacije. Dotaknila sta se številnih mednarodnih organizacij ter institucij, ki so pomembne za mednarodno sodelovanje. K temu sta dodala pregled pomembnih slovenskih inštitucij, ki spodbujajo mednarodno poslovanje. V osrednjem delu knjige so orisane oblike uravnavanja mednarodnega poslovanja in trgovine, številna tveganja v mednarod-

nem poslovanju in financiranje v mednarodnem poslovnem okolju. Prav to je osrednje vprašanje, ki ga rešujejo najrazvitejše države sveta. V vsakem primeru moramo poznati državnost, finančna in poslovna tveganja ter plačilne instrumente in bančne garancije v mednarodnem poslovanju. Pri vstopanju v mednarodno okolje in sklepanju pogodb moramo med drugim poznati in obvladovati marketinški splet, to je problematiko produkta, plačilnih pogojev, distribucije in promocije. Brez ustreznih tržnih cen pa seveda ne moremo biti uspešni in učinkoviti. Informacijsko - komunikacijske tehnologije v mednarodnem poslovanju igrajo posebno vlogo, mesto in pomen, zato morajo vsi udeleženci omenjenega poslovanja obvladati ne samo komuniciranje, ampak tudi marketinško informacijski sistem.

Avtorja sta se v sklepnem delu knjige dotaknila še sociokulturnoloških okolij v mednarodnem poslovanju. Raznolikost kultur namreč odraža pestrost in raznolikost sveta, ki lahko pri aktivnostih poslovnega komuniciranja v mednarodnem poslovanju povzroča različne težave. V novejšem času nekateri domači avtorji poudarjajo, da je končni uspeh odvisen od mednarodnega poslovanja tudi v t. i. intelektualnem šarmu, o čemer bodo sledile še nove razprave in utemeljitve tega novega področja. Avtorja obvladata značilnosti in slabosti sodnih sporov in postopkov na sodiščih v mednarodnih sporih. Zato morajo biti zlasti mlajši menedžerji izredno previdni pri vstopanju v mednarodne tokove trgovanja.

Izzivi mednarodnega poslovanja

Mitja Ruzzier
Dragan Kesić

Management

Gabrijel Devetak

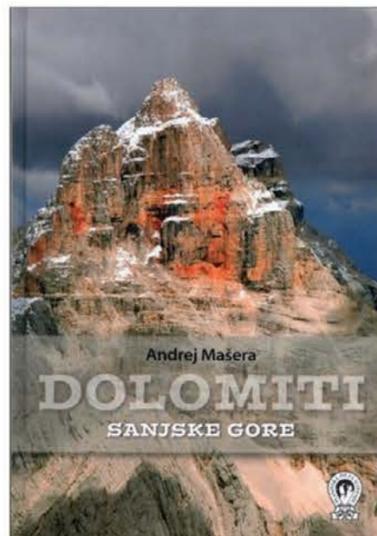
V gore z glavo!

Andrej Mašera – Dolomiti, sanjske gore

Morda ste se v treh mesecih objav člankov o planinskih, gornjskih in alpinističnih vodnikih že privadili na knjižne predloge in obravnavanje gorskih tematik. Vesel bi bil, če bi bilo tako. Na svetu pa se prej ali slej vse konča. Iz korektnosti zato najvraj vsem, ki so se tedensko radi zastavljali ob rubriki *V gore z glavo!*, da bo tale zapis predzadnji v seriji, v kateri smo zaokrožili različne vidike gornišva preko vodniške literature. Za naslednji teden pripravljam za to zadnje bralno srečanje majhno presečneje velikega pomena. Ponudil vam bom bralno sladkarijo izpod peresa pogumnega moža, ki je v svojem življenju do dna spoznal Julijske Alpe in svoj intimni, neločljivi odnos do njih ubesedel v dragulje slovenskega planinskega pisanja. Morda kdo že sluti, kdo bo tale "Julius". Do takrat pa še en knjižni dragulj, ki ga je napisal eden izmed največjih poznavalcev Alp in priznani slovenski gornjski publicist Andrej Mašera. Do danes smo se ukvarjali izključno z gorami slovenskega kulturnega prostora, sam Mašera je npr. napisal slavni vodnik *Julijske Alpe*, ki že v sedmi, popolni izdaji varno vodi obiskovalca skozi to apnenčasto gorstvo. Tokrat se z njim odpravljamo k drugačnim, veličastnim skalnatim ostenjem sosednjih Dolomitov. Vodnik *Dolomiti, sanjske gore* (PZS 2009) je kaj več kot sterilen izbor štiridesetih najlepših vzponov na to obširno območje, ki ga od leta 2009 varuje celo Unesco v seznamu naravne dedišči-

ne kot rezervat, pomemben za človeštvo. Knjiga, opremljena s prekrasnimi fotografijami, tudi velikega formata, nam poveča srčni utrip že ob prvem pogledu. Mojrsko delo Andreja Mašere, ki je sicer izbral širok spekter zahtevnosti tur, je temeljno, čeprav sveže vodniško delo za vse, ki bi se radi približali strahospoštovanim višinam in ostrim oblikam Dolomitov. Napisati

vrednostna presoja avtorja pa je največ, kar lahko bralec dobi od tovrstne knjige. Vodnik *Dolomiti, sanjske gore* je fenomenalna, spektakularna in vratolomna knjižna tura, ki nas popelje na tako rekoč vse najpomembnejše vrhove Dolomitov. V knjigi je kar precej dokaj zahtevnih tur, saj drugače tam ne gre. Vključene so pravzaprav same čudovite ture - od "grandes courses" na velikane Dolomitov, kot so Monte Cristallo, Antelao, Tofana di Rozes, Piz Boe, Civetta in Marmolada, prek razgibanih, tudi zgodovinsko pomembnih poti, do lahkih, priljubljenih izletov, kakršen je npr. obkroženje vrhov Tre Cime. Uvodi in opisi tipa "a la Mašera" nudijo bogate, natančne in objektivne informacije, ki jih avtor natančno uokvirja v težavnostne stopnje. Navadili smo se že na avtorjevo kategorizacijo plezalnih poti (ferat) od PP1 do PP6, plezalne težave opredeli po standardni lestvici UIAA od 1. do 3. težavnostne stopnje; vzponi s plezalnimi elementi in tisti na tritisočake pa so ovrednoteni z alpsko težavnostno lestvico od F (facile) do preko D (difficile) do ED (extremement difficile). Navedena so vsa potrebna opozorila in predlogi tur (prenočišča, sestopi, nasveti); že samo listanje po nadpovprečno številnih, prekrasnih fotografijah pa tudi v nepoznavalcu vžge globok estetski užitek. Prava paša za oči! Kakšna doživetja si bomo šele nabrali, ko bomo knjigo spravili v prepoln nahrbtnik in zakorakali proti cilju v letošnjem poletju. Z vrhov "Dolomitov, sanjskih gore" bomo imeli bogate razglede, tako kot je bogata tudi knjiga Andreja Mašere, ki vam jo predlagam, da jo vzamete v roke in počasi, mirno preberete.

Andrej Mašera

DOLOMITI
SANJSKE GORE

Jernej Šček

NOVI
GLASODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.it
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.itTISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Zdrženja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 21. februarja, ob 14. uri.

Odtujenost, nemir, želja po odhodu

Namenjeno vsem, ki v tem trenutku bežijo ...

Dan na pol poti med zimo in pomladjo je bil, ko sem se spet povzpela na Črne hribe, na tista pobočja, kjer še ječijo spomini na prvo vojno in kjer v tišini borovcev lahko sedeš in od daleč sanjaš o morju, ki se zlata na obzorju.

Tako prijetno toplo je bilo, kljub temu da sta bila dolga dva tedna zimskega mraza komaj za nami, da sem morala pomisliti na poletje, na morje, na škržate in na vse tisto, kar z eno samo, a prelepo besedo imenujemo Mediteran. In na misel mi je prišel film, ki sem ga pred dnevi gledala že petič ali šestič, a vedno z istim užtkom, saj je morda celo moj najljubši film. Gre za film Mediterraneo, avtor katerega je Italijan Gabriele Salvatores.

Zgodba o italijanskih vojakih na grškem otoku je, kot se za latinsko dušo spodobi, polna sanjave poezije, posnetki so enkratni, taki, kot jih vso dolgo zimo nosim v srcu in jih vsako jesen požrešno kradem po Kvarneru, glasba pa je čisti Mediteran v notah. Najbolj pa sta mi tokrat ostali v spominu obe posvetili. Film je namenjen vsem tistim, ki sedaj nekam bežijo. Beg je v teh časih namreč največkrat edina možna rešitev. Da, v teh časih, pa

čep rav je Mediterraneo nastal skoraj pred dvajsetimi leti. Ampak tudi v današnjih časih si človek vse bolj želi, da bi lahko bežal in se skril nekam daleč v samoto. Nekam na otok, ki so ga čas, zgodovina in vsakdan pozabili, na otok, na katerem je večno poletje in kjer je morje modro. Nekam tja, kjer je vse preprosto in lahko, kjer so preprosti in odkriti tudi odnosi med ljudmi.

Občutek imam, da mi je beg nekako prirojen. Beg je sicer tudi iskanje. Iskanje pa je nemir, notranji nemir človeka, ki noče sprejeti tega, da tega sveta in njegove bednosti ni mogoče spremeniti. Beg sem začela udeležati že v mladih letih. Tako kot veliko dvajsetletnikov, ki so prepričani, da jim življenje s starši omejuje svobodo in življenje. Tedaj sem odšla od doma, da sem lahko žive-la sama. Tega obdobja se sedaj spominjam kot najlepšega v svojem življenju. To so tista leta, ko je še vse mogoče in ko trdno verjameš, da je še vse mogoče. In ko imajo dnevi največkrat edina možna rešitev. Da, v teh časih, pa

Potem sem nekako odrasla, mor-da sem samo mislila, da sem, in sem našla službo, dobro stalno zaposlitev. Vendar je imela zaposli-

Prizor iz filma Mediterraneo

tev določene pogoje, ki jih jaz, kot še nezrel idealist, nisem hotela sprejeti. Kot da ne bi vedela, da je v svetu tako povsod, kot da ne bi vedela, da pravice ni, da obstajajo diskriminacije, da so nekateri priporočeni, drugi ne, da nekateri plačujejo, tudi če živijo v barakah, drugi ne. Tega nisem hotela sprejeti in ostal mi je samo beg. In čeprav zveni čisto noro, bežala sem in se odrekla stalni službi. Ker

sem bila še otrok ... in otroci so idealisti.

Poročila sem se z Italijanom, prav-zaprav Tržačanom, Istranom in zato sem se vse bolj vključila v ita-lijansko govoreči del našega tesne-ga zamejskega prostora. Nekaj pa mi je bilo v njem tuje in s to odtu-jenostjo sem si razlagala tudi po-raze, tudi krivice, tudi drugačnost. Nekega popoldneva, ko so po tele-viziji predvajali končni del nogo-metnega prvenstva in je na soses-dovem balkonu plapolala italijan-

kjer bo zvenela slovenska beseda, tam, kjer se bo slišala slovenska pesem.

In zdaj sem tu, v objemu Črnih hribov spoznavam, da žal ni dru-gače. Niti med ljudmi, ki govorijo tvoj jezik in pojejo pesmi iz tvoje-ga otroštva. Kajti ljudje so povsod enaki. Krivica je namreč povsod, brezbrzižnost in nespoštovanje do sočloveka pa ne poznata narodno-sti in meja. Tudi ko vse naokoli do-ni slovenska pesem, si lahko sam, globoko sam in boleče drugačen.

Spominjam se prijatelja, ki mi je po značaju podoben in o me-ni pravi, da sem kot Peter Pan, ki ni hotel postati odrasel. Pa vem, da je tudi on otrok in da trpi, kot trpim jaz. Sicer je Slo-venec, ki živi v Italiji; ravno zadnjič, ko se je zaradi staršev spoprijemal s tukajšnjo birokracij-o, mi je potožil, da sploh ne ve, kje je doma. Saj tudi jaz ne vem, kje sem doma. In ne vem, ali sploh obstaja dom in ali ga bom kdaj resnično imela. S Črnih hribov gledam na morje. Ta pobočja, te gozdove, te bore, ki ječijo v burji, te Koso-velove bore imam rada. V njih objemu se tudi jaz počutim var-na. In doma. Med ljudmi pa ne. Občutek imam, da smo si vsak dan bolj tuji, da ni več solidarnos-ti, da nam ni več do tega, da bi se

govorjali. Vsi pa smo vedno bolj sami. In ko gledam morje, si ne morem kaj, da ne bi sanjala o be-gu. Kajti morje je pot, je odprta pot, ki vabi in pripoveduje.

Čez nekaj mesecev bo ravno ta modrina, kjer se na obzorju stika-ta nebo in morje, za vedno odtrga-la od nas eno izmed mojih prijatel-jic. Naveličala se je izkoriščanja, hinavstva, plač, ki sploh ne za-doščajo za preživetje, kaj šele za šolanje in doraščanje dveh otrok. Zato se je odločila za Avstralijo, tako kot toliko drugih. V Sloveniji v teh mesecih agencije za delo v tujini rastejo kot gobe, ljudje pa odhajajo čez oceane, kot so odhajali v preteklosti. Strah in bedo pa je v samotni čutili vsak dan huje.

Morje se zlata ob zatonu, mirno je in je že čutili pomlad. Pomlad prinaša vedno upanje, pa tudi nemir. Nemir pa je tisto, kar nas sili, da se odločimo in gremo na pot. Da iščemo in sanjamo. O otoku brez hinavstva, brez laži, brez vsega te-ga, kar so nam povedali, da nujno potrebujemo, brez tega hitenja, bogatenja in večne revščine. In morje pripoveduje zgodbe in poje pesmi, prinaša obljube in vabi vse tiste, ki ta trenutek in vedno ... bežijo. In bodo še dolgo, dolgo bežali.

Suzy Pertot

Odveč je zaskrbljenost ...

Na zloglasni pustni vikend niso naši športniki nič manj uspešni kot sicer

Za nami sta pust in pepelnica, čas, ki ga športni delavci pri nas pričakujejo z določeno mero zaskrbljenosti. Nekoč je namreč po dokaj grobem posploševanju veljalo nepisano pravilo, da zamejske ekipe na pustni vikend praviloma izgubijo. V prejšnjih letih smo

točk, saj je doma igral samo neodločeno, potem ko je trikrat vodil, razočaral pa je v bistvu le Breg z domačim porazom. Enajsterice Primorca, Sovodenj in Mladosti pa so uspešno opravile svojo dolžnost.

Tudi košarkarji so bili dokaj uspešni. Jadran je sicer tesno iz-

boju za obstanek, dragocene točke v skupini za napredovanje v B2 ligo je iztržila tudi Olympia. Zalet D je doživel časten in neboleč poraz, mladinci Olympie in valovci so zmagali, kiksni-li pa sta mlajša Slogina vrsta in Soča. Skratka, v vseh panogah čisto povprečen obračun, prav nič slabši kot po navadi, ko ne vladajo maske, pustni sprevodi, zdravice in ples do jutranjih ur. Dokajšnji tekmovalni naboj pa ima navsezadnje tudi... sam pust. Na sprevodih vozov in skupin mask na Opčinah, v Sovodnjah, Tržiču, Romansu, Škednju in Trstu so predstavniki slovenskih vasi igrali v vlogi protagonistov, zasedli so namreč najvišja mesta. Tudi na pustnih tekmah so se torej izkazali. Končni izdelek - voz z dodelano tehniko in ko-reografijo, originalne in hudo-mišne zamisli, domiselne in barvite maske - je rezultat trdega dela, ki traja več mesecev, letos ga je v končni fazi oviralo tudi neugodno zimsko vreme. Moti-vacija in trud pa - tako kot v športu - naposled dajejo zelene sadove. Kot zanimivost naj ob koncu dodamo, da sta na 45. Kraškem pustu občinstvo prese-netila in navdušila s svojo prisotnostjo tudi novopečena mla-dinska svetovna prava v jadralnem razredu 470 Jaš Farneti in Simon Sivitz Košuta, člana se-sljanske Čupe, ki sta se sprevoda kajpak udeležila na... jadrnici. HC

skušali to zgodbo preko teh stolpcov nekako razstaviti na prafaktorje in demantirati oziroma prepričanje zanikati. Letošnji tekmovalni izkupiček pa dejansko še enkrat potrjuje, da nista pustna sobota in nedelja za naše ne bolj ne manj uspešni kot navadni športni konci tedna.

V nogometu sta bila na sporedu dva dopadljiva slovenska derbija. Vesna, ki ima v postavi več Slovencev in pretežno mladih fantov, je že v soboto kar sredi Štandreža presenetila favorizirano Juventino, katere moštvo med drugim sestavljajo nekateri družinski očetje in glavnina za pustne norčije menda manj dovtetnih italijanskih nogometašev. Pri Brišičkih pa je v nedeljo Primorje ugnalo Zarjo, s tem da je razmerje pustarjev v eni in drugi sredini na papirju uravnovešeno. Kras je zamudil priložnost za osvojitve vseh treh

gubil v gosteh tekmo za začasno prvo mesto, Bor, Breg in Kontovel, pa tudi druga Borova četa in Sokol v pokrajinski promocijski ligi, pa so prepričljivo potegnili daljši konec. Malce slabše je šlo pri odbojki, kjer pa popolne bere zmag tudi sicer niso ravno na dnevnem redu. Sloga Tabor je počivala, dekleta Zaleta C so osvojile pomemben uspeh v

NOGOMET	
Elitna liga:	Kras - Azzanese 3:3
Promocijska liga:	Juventina - Vesna 1:3
1. amaterska liga:	Sovodnje - Isontina 1:0, Cormonese - Primorje 0:0
2. amaterska liga:	Primorje - Zarja 1:0, Breg - Mariano 0:2
3. amaterska liga:	Mladost - Audax 2:1
KOŠARKA	
C1 liga:	Marghera - Jadran 59:57
C2 liga:	Breg - Romans 74:64, Cervignano - Bor 68:75

D liga:	Fogliano - Kontovel 67:71
ODBOJKA	
Moška B2 liga:	Sloga Tabor je bila prosta.
Ženska C liga - Play-out:	Sacile - Zalet 0:3
Moška C liga - Play-off:	San Vito - Olympia 2:3
Play-out:	Buia - Val 1:3, Reana - Soča 3:0, Sloga - Fincantieri 0:3
Ženska D liga:	Zalet - Rizzi 2:3
Moška D liga - Play-out:	Olympia - Il Pozzo 3:0
HOKEJ IN LINE	
B liga:	Palet Kwins - Carno 25:1

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

101

Pred dnevi me je znanka ponovno opozorila, da v svojih zapisih prevelikokrat pišem o smehu in veselju, kot me je tudi ponovno prosila, naj se vendar smejem, pa na zid svojega FB profila naj dam vedno fotografijo, na kateri sem nasmejan. Prav razdraženo sem odvrnil, da naj mi pove, zakaj bi se moral človek nenehno smejati in kazati veselje, za katerega nimam zadnje čase zares skorajda nobenega razloga; vsaj tako dojemam zadnje čase svoj vsakdanjik, ki ga označujejo, poleg mukotrpnih vsakdanjih voženj, prevažanj, poslušanj raznih dušebrižnikov in seveda delovnih obvez, vsakodnevnih obiskov bolnika, čigar muk lahko odreši le prijazna smrt.

Ja, prijazna smrt. Ko človek pride na konec svoje življenjske poti in mu postane staro, zgarano in ohromelo telo le še tesna, neživljenska kletka ter vir nepopisnih bolečin, življenje postane neznozna muka, kateri lahko konec naredi le prijazna smrt. Smrt, ki je prijazna za trpečega in prijazna za tiste, ki ob trpečem molče spremljajo svojo in bolnikovo usodo. Ker ob mejnih stanjih zares nimaš besed, kot jih tudi sam Kristus na križu ni imel, ko je postal v svojem predsmrtnem krikju najbolj človeški in obenem v svojem sprejemanju usode tudi najbolj Božji.

Prav lepo mi je te dni ob obisku umirajoče osebe dejala gospa, ki skrbi za čistočo prostorov, snažilka je zame beseda, ki mi le diši preveč po odurnih javnih straniščih!, ko sem šel k nji iskati kavno žličko: "Kakšni ubogi reveži so ti naši bolniki in te naše uboge trpeče bolnice, že v življenju so imeli zelo malo dobrega in sedaj še to neznošno trpljenje, to velikansko trpljenje, ki mu ni videti konca"! In je pri tem čisto topla, blagohotno, človeško vzdihnila nad goro umazanih krožnikov, ki jih je mirno dajala v pomivalni stroj. Samo ta drobna topla opazka, ta lepa in čisto človeška, topla solidarnost te prijazne gospe z juga nekdanje Jugoslavije, ki dnevno nemo opazuje trpljenje umirajočih in posredno minevanje lastnega življenja, mi je pomagala, da sem odšel mirno sprijaznen z usodo tega našega vsakdana naprej in sem ob prižiganju cigarete v avtu in v vratnem ogledalu tudi človeško spravljivo zagledal moža poznih srednjih let, ki ve, da se o mejnih stanjih skorajda ne da in ne zmore na dostojni ravni govoriti. To sem nato v telefonskem pogovoru iz avta priznal tudi prijatelju Marku Tavčarju, ko sem se mu zahvalil za jutranji klic, med katerim sem bil redkobeseden in odmaknjen v mestoma zares neznošno, a čisto vsakdanjo bolečino minevanja. Marko ima v sebi nekaj tistega, kar smo kmečki otroci doželi in preželi na zemlji, ko smo rasli sredi takratnega vsestranskega pomanjkanja, a povezani z zemljo, z naravo, z domačimi živalmi, in nas je to zaznamovalo za vse življenje, pa čeprav so nam tisti svet ukradli in ga ni več, še jezik iz tistih časov so nam vzeli, kot je tudi res, da smo sami odšli v svet, ker je bilo na takratnih malih kmetijah, kot je vedno govorila moja mati: "Zemlje premalo za živeti in preveč za umreti"! Čeprav sam ni rojen na mali kmetiji, je Marko eden redkih, ki mu rad in vedno priznam, da razume in dojema, kaj je tista stvar, ki nas je kmečke otroke za vedno zaznamovala, pa čeprav so že desetletja minila, odkar ne živimo več od zemlje in ne z zemljo. Gre za neko notranje soskladje in povezanost z naravo, ki je danes ni več med nami, za tiste človeške odnose, ki so bili pogojeni tudi od letnih časov, letin, odnosa človeka do zemlje in posledično samega sebe. Ko je bilo tudi samodejno, preprosto, vsem

razumljivo in naravno, da so stari ljudje umirali doma, ko je bilo nekaj vsakdanjega, da smo imeli doma starega očeta na smrtni postelji. Čisto zraven nas otrok je pri nas doma ležal v sosednji sobi stari oče, ko je umiral, in čisto preprosto smo otroci zjutraj, ko smo se zbudili in nam je tata povedal, da je stari oče umrl, kar v pižamah šli takoj pogledat, kakšen je stari oče na smrtni postelji. In se nam je zdelo, da spi, kar smo tudi povedali na glas, nato so nas peljali v sosednjo sobo, saj je bilo treba starega očeta umiti, ga preobleči v mašno obleko, pripraviti za pare in za pogreb; takrat so v domači hiši umrli ljudje ležali na parah doma in malokraj sem kasneje v življenju slišal tako čudovite zgodbe, kot sem jih poslušal ponoči ob bdenju pri mrtvem starem očetu, katerega so prišli pokropiti sosedje, sorodniki in stari prijatelji. In kako smo se lahko tudi otroci smejali ob pripovedovanju vojnih dogodivščin, ki so prišle na dan, ko so prišli pokropiti starega očeta njegovi vojni sotrpini! In smo se lahko smejali, pa čeprav je stari oče ležal v sosednji sobi!

Drugačno življenje je bilo, ja. Saj ni res, da so takrat bili in smo bili boljši, a bolj povezani smo bili, bolj človeško solidarni, to pa gotovo.

V spomin mi prihajajo slike bdenj ob sosedih, ki so tiho odšli v večnost, v času vsakdanjega življenja bili dolga leta tudi skregani s sosedji, a se tudi spominjam, kako je njihov sosed, zvečer, ponoči zvečer, le prišel praznično oblečen pokropiti mrtvega sosedja, s katerim se nista razumela, in zamišljeno postal pred truplom tam na vratih preproste sobe, v kateri je njegov sosed ležal na parah. Ni bilo veliko nepotrebnih besed, tiha solidarnost drobnih dejanj je bila tista, ki je pričala o preprosti človeški solidarnosti, ki jo danes najbolj pogrešam.

In se mi danes vse bolj zdi, da ta svet dojemata in razumeta samo dva moji prijatelja, ki nista rojena v tem mojem izgubljenem kmečkem svetu, ki ga ni več, ker ga je kruto, a tudi za vedno zabrisal čas, saj mi tako Andrej Malnič kot Marko Tavčar že vrsto let stojita z dobrohotnimi pogovori ob strani, kot mi tudi nevsiljivo in vedno tudi prizanesljivo dopovedujeta, naj si že enkrat za vselej vtepem v glavo, da tistega sveta ni in nikdar več ne bo.

In sem bil zato iskreno vesel, ko sem pred časom na letališču v Neaplju ob vkrcanju na letalo za Trst naletel na preprosto gospo, ki me je vprašala, če mi je všeč knjiga, ki jo imam v rokah, ja, zares ne znam potovati, tudi tokrat nisem imel prostora v potovalki za debelo knjigo! Nasmehnil sem se in veselo odvrnil, da je to neverjetno vedno, lepo, veselo branje. Ne boste mi verjeli, da je k nama pristopilo kar nekaj uslužbencev in policistov ter drugega letališkega osebja, ko sva jima z gospo na kratko pripovedovala o knjigi Jonasa Jonassona, v kateri je glavni junak stoletnik; že sam naslov knjige je neverjeten, posrečen: Il Centenario che salto' dalla finestra e scomparve (Stoletnik, ki je skočil skozi okno in izginil).

"Vsega jima ne smeva povedati"! je v neapeljskem narečju rekla gospa močne postave, za katero na prvi pogled nikdar ne bi rekel, da veliko bere. Povabil sem jo namreč na kavo, kjer sva ugotavljala, katere knjige so nama všeč. V pol uri se seveda vsega ne da izvedeti od knjižnega molja, kar je gospa iz Neaplja bila, se pa lahko zaveš, da se je lepo tudi z neznanecem ob prebranih knjigah spraševati: "Kaj sploh počnem tukaj"?

Dramska družina SKPD F. B. Sedej Števerjan / Premiera Limonada slovenica

Politične spletke za udobne "stolčke"

Prav na pustno soboto, 18. februarja 2012, ko so pustne šeme plesale po mestih in vaseh in se mastile s krofi, so igralci dramske družine SKPD F. B. Sedej iz Števerjana pod režijskim vodstvom Franka Žerjala v Sedejevem domu v Števerjanu premierno predstavili domačemu občinstvu in gostom satirično, ujedljivo komedijo *Limonada slovenica* Vinka Möderndorferja (1958), gledališkega, radijskega, televizijskega in filmskega režiserja, dramatika in pisca scenarijev. Vsebinska predstava seveda ni "pustna", čeprav v njej nastopa kar nekaj "mask", s katerimi si politiki radi zastirajo obraze, da bi ljudje na njih ne mogli razbirati pravega vzroka, zaradi katerega se tako vzvzeto borijo za politične položaje in se kot klopi držijo svojih "težko" pridobljenih stolčkov. Zbadljivo omedijena Möderndorferjeva komedija se ukvarja prav z njimi, ko nam prikazuje, kako si dve nasprotni politični strani ob izenačenih volilnih izidih na različne načine prizadevata pridobiti zase mladega, v Ameriki uveljavljenega ekonomista, ki mu je sam Obama podelil častni doktorat. Ko se zavajo, da je slep, ga ogorčeni zapustijo, češ da jih je nalagal, ker jim ni razkril svojega hendikepa. Ne zavedajo se, kako so sami slepi za resnične potrebe ljudi in za

splepljeni od političnega prerivanja za oblast. Franko Žerjal je s solidnim režijskim vodenjem, ob mladi, iznajdljivi asistentki Jasmin Kovic, dogajanje strnil v dobro uro trajajočo, dinamično predstavo, ki v hitrem tempu prikazuje odvijajoče se dogajanje, pri katerem gledalcu večkrat zaigra smeh na ustih zaradi nerodnih situacij, v katerih se znajdejo nastopajoči politiki, še posebno pa zaradi učinkovito stkanega besedila. Dogajanje, ki se v prizorih skrivanja in ruvanja posrečeno humorom upočasnjuje – sočasno sicer "poskočno" swingovsko glasbo –, je med prizorom tiskovne konference pomaknjeno tudi v dvorano, tako da še gledalci postanejo "žrtve" politikantov. V njih lahko vzremo obraze z današnje slovenske, pa tudi tuje politične scene, čeprav je Möderndorfer to zajedljivo komedijo napisal že l. 1998. "Corsi e ricorsi della storia", bi modro dejal italijanski mislec Vico in mi, vdani v usodo, lahko samo potrjujemo njegovo misel. V nadrobno naštudirani in zrežirani predstavi je Žerjal veliko pozornosti namenil natančnemu orisu posameznih likov in njihovih smeh vzbujajočih sli po oblasti, pa tudi jasni, raz-

ločni, tekoči odrski govorici, tako da gledalcem ne uide nobena replika imenitnega Möderndorferjevega besedila, ki verno odslikava "značilno" slovenski zdrarharski značaj. Na odru se tako izrisuje priostrena komična slika

gnach – Alojzija Grandovec, kot politika, ki bi se tudi sama rada uveljavila. V to godljo spada tudi sekretarka Helena, ki želi z ljubezenskim osvajanjem ujeti v politične mreže mladega Vasilija. Vanjo se je prelevila Monika Zaj-

Ustvarjalci predstave Limonada slovenica

predstavnikov iz nasprotnih si političnih taborov. Vanje so se s suverenim odrskim nastopom imenitno vživel Matej Pintar – dr. France Počivavšek, zazrt vase in v svoje rdeče nogavice; Branko Terčič – Gabrijel Urban, njegov uslužni tajnik; Mihael Corsi – bojevit Počivavškov nasprotnik Vlado Kremžar; Martin Komjanc – Anton Tomažičič in Ilarija Ber-

šek, izvrstna debitantka z več kot opazno splošno uglašenostjo – tudi jezikovno; Heleno je prikazala kot elegantno, odločno Počivavškovo tajnico, ki ve, kaj ji je storiti. Vasilija, profesorja, ki živi že dvajset let v Washingtonu in se za nekaj časa vrne v domovino, je umirjeno, včasih skoraj neobjeljeno pred pritiski političnih "nadležnežev" odigral Nikolaj

Pintar. Tadej Lukman iz Grgarja, dijak na gledališki gimnaziji v Novi Gorici, je v sproščenem mladostniškem zanosu prijetno presenetil v živahni vlogi praktičnega in samozavestnega profesorjevega asistenta Alana Mcconnella, mladega Američana, ki se z ameriškim naglasom trudi s premlevanjem slovenskega jezika in njegove dvojine in se čudi nad tem, da Slovenci ne vedo, kaj sploh želijo, kar se odraža že v presladkani limonadi. Poseben, s komičnostjo prepojen par sta ustvarila Marinka Černič in Simon Komjanc kot Vasiljevi starši; ona je Primorka, zato ji je Černičeva dala pristen briški jezikovni zven in iskreno odprtost Primorcev, ki jih Dolenjci, te predstavljajo oče, sploh ne razumejo. Ko vsakič med kreganjem stopita na oder, vzbujata spontan smeh pri gledalcih. Privlačni mladenki Stefania Beretta in Liza Terčič sta se kot statistki v salonnarjih elegantno pojavljali na odru in v sinhroniji predstavljali scenske elemente. Na TV posnetkih, ki jih, kot nastopajoči liki, gledamo na velikem platnu, so nastopali poleg nekaterih omenjenih igralcev še Daniel Agbetiafa, Lucrezia Bogaro, Alessandro Frandolich in Anka Komjanc. Tehnična ekipa (Jože Napotnik, Franko Kovic, Janez Terpin, Vasja Križmančič, Marko Lutman, Jan Leopoli, Hljacint Jussa) je poskrbela za realizacijo videoposnetkov in - po srečeni zamisli Jasmin Kovic - ze-

lo funkcionalne, sodobno zasnovane scene – vanjo sodi tudi posnetek nočnega pogleda na mesto. Scensko prizorišče spreminja podoba z raznimi praktično uporabnimi premičnimi elementi; takih tehničnih pripomočkov navadno ne srečujemo na odrih ljubiteljskih skupin. V sozvočju z vsem so kostumi, pri izbiri katerih je bila svetovalka Snežica Černič. V zakulisju je kot že nekaj let pozorno spremljala predstavo šepetalka Katja Dorn. V dvorani so bili na premieri med drugimi goriška pokrajinska podpredsednica Mara Černič, števerjanska županja Franka Padovan, predsednik SSO za Goriško Walter Bandelj, predsednica KCLB Franka Žgavec, predsednik SSK za Italijo Marjan Terpin. Vsestransko zelo dobra predstava nedvomno znači neko prelomnico na poti ustvarjalne rasti števerjanske dramske družine, ki je doživela ob simpatično podanem poklonu dolgotrajno ploskanje. Ob prigrizku so se nekateri gledalci kremžili zaradi kisle limonade, drug pa so se že obilzivali ob spetati pogovori z ustvarjalci, katerim so šle čestitke za uspešno premiero *Limonade slovenice*, ki je zdaj, po reprizi v domači dvorani, v nedeljo, 19. februarja, pripravljena na obhod po raznih slovenskih odrih. V nedeljo, 4. marca, bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž.

Iva Koršič

KCLB ZSKP Iskrivi smeh na ustih vseh

Z ironijo posuta pravljica in nagrade natečaja Mladi oder

Veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž je v četrtek, 9. februarja 2012, na večeru niza veseloiger ljubiteljskih odrov Iskrivi smeh na ustih vseh, katerega prireditelj sta Kulturni center Lojze Bratuž in Zveza slovenske katoliške prosvete, vela taka svežina, kot jo znajo pričarati le mladi s svojo navdušeno zagnanostjo. Na velikem odru KCLB so namreč

di mladi in odrasli gledalci, ki so na četrtkovem večeru skoraj popolnoma zasedli veliko dvorano KCLB in mlade igralce nagradili s pristranim ploskanjem. Tokratni večer Iskrivega smeha je imel slavnosten prizvok, saj sta na njem predsednici KCLB in ZSKP, Franka Žgavec in Franka Padovan, podelili priznanja vsem tistim ljubiteljskim skupinam, ki so se prijavile na natečaj

lavžev večer, režija Daniela Puja; Otroška skupina KD Sabotin za igrice *Polna luna in shuševalna kura* Aksinije Kermauner v režiji Slavice Radinja; Mala dramska družina SKPD F. B. Sedej iz Števerjana za prizor *Na prvi zvezdici se pripelje sv. Miklavž* Franke Ferletič v režiji Nikol Dorni, Stefanie Beretta in Lize Terčič; Otroški pevski zbor PD Vrh Sv. Mihaela za igrice *Jezuščkovo darilo* Doriane Devetak v priredbi Tatjane Devetak in režiji Karen Ulian, Nike Cotič in Mihaele Devetak (*na sliki*). Mladinske skupine: Mladinska gledališka skupina Hrast iz Doberdoba za igrice *Čarobni trenutek* Franke Ferletič v režiji Jasmin in Tamare Podveršič; Gledališka skupina O'Klapa iz Gorice za kar dve uprizoritvi, in sicer *Štirje fantje mu-*

Harvey Mary Chase v režiji Franka Žerjala.

Vsem dobitnikom priznanja naj gredo iskrene čestitke z željo, da bi se še predajali gledališki modrici in navdušeno zahajali na oder ter tako bogatili kulturno življenje na Goriškem.

Kot je že ustaljena navada, so se na slovesnem večeru podeljevanja priznanj, ki ga je tokrat povezovala mlada Cristina Marussi, zaslišala tudi misli o gledališkem ustvarjanju in delu z mladimi. O tem je spregovorila prof. Maja Brajkovič, ki je izhajala iz stihov *Glose* našega velikega Franceta Prešerna, ki se je tudi sam "spraševal o smislu ustvarjanja, o tem, kaj ustvarjanje pravzaprav pomeni človeku umetniku. V srcu mu ta sila ni dajala miru, neprenehoma je iskal nove oblike, izraze, poti, da bi ubesedil to, kar je nosil v sebi", je ugotavljala prof. Brajkovičeva. Povedala je, da se kot solnica stalno srečuje z mladimi, ki niso brez kreativnosti, kot včasih mi mislimo. Dovolj je, da jih malce spodbudimo in privrejo na dan njihova "čustva in vse njihovo notranje bogastvo". To je spoznala prav ob pripravi gledališke predstave *Cesarjeva nova oblaci-la*, pri kateri "si je bilo treba krepko zavhati rokave". Trud pa je bil bogato poplačan. Prof. Brajkovičeva je prepričana, da se je vedno vredno truditi pri delu z mladimi in da delo z njimi ima zmeraj neki smisel. Od tega ustvarjalnega dela "so prav mladi tisti, ki odnesejo največ. Z gledališko igro in z nastopanjem na odru si krepijo svojo samozavest, jezikovne sposobnosti, ustvarjalnost, socialne veščine, medosebne odnose in navezanost na svoje narodne korenine. V času, ko v svetu prevladuje boj za materialne dobrine, nam ti mladi ustvarjalci s svojim delom nenehno dokazujejo, da hrepenijo prav po medčloveških odnosih in prijateljstvih, ki se spletajo ob takih dejavnostih. Zato naj živi in naj se še naprej razvija vsepovsod gledališče za mlade in za mlade po srcu"! je svoj vzneseni nagovor sklenila prof. Brajkovičeva.

Foto DP

učenci III. B razreda Nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice uprizorili znano Andersenovo pravljico *Cesarjeva nova oblaci-la* (*na sliki*), ob kateri smo se kot otroci vselej nasmejali. Predstava je nastala v lanskem šolskem letu kot del učnega programa slovenskega jezika ob zamisli prof. Maje Brajkovič, ki je za pomoč pri ureditvi predstave povabila k sodelovanju priljubljenega ljubiteljskega igralca Božidarja Tabaja, člana in gonilno vzmet dramskega odseka PD Štandrež. V razredu opravljena posodobitev pravlji-ce, ki je v novi preobleki pridobila svežino in prijetno ironično noto na račun muh novodobnih modnih kreatorjev, pa tudi nečimrnih oblastnikov, je prepricala tudi člani žirije lanskega leta. 9. izvedbe festivala zamejskih amaterskih dramskih skupin v Mavhinjah, saj so igri prisodili drugo mesto v otroški kategoriji. Ob njej so se prijetno zabavali tu-

Foto DP

Mladi oder. Le-tega že dolgo let razpisujeta Slovenska prosveta iz Trsta in Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, da bi predvsem v mladih vzbudili veselje do gledališkega uestvovanja in odrskega nastopanja. Zelo razveseljivo je, da se je natečaja na Goriškem udeležilo več otroških in mladinskih skupin, katerih mentorice so v glavnem mlada dekleta. Priznanja so prejele: otroške skupine: Otroška gledališka skupina Štandrež za prizor *Mik-*

zikatje Miroslava Košute in *Trije dobri mošje in ljubezen*; obe v režiji Franka Žerjala. Odrasle dramske skupine: dramski odsek PD Štandrež za komedijo *Zbeži od žene* Rayja Cooneyja v režiji Jožeta Hrovata ter za komedijsko enodejanko *Ah, te pravljice!*, ki sta jo napisala in zrežirala Majda Zavadvlaj in Božidar Tabaj, imenitna igralska dvojica z dolgoletnimi igralskimi izkušnjami; Dramska družina SKPD F. B. Sedej iz Števerjana za predstavo

Poslušajmo ... z branjem

Siddharta – Rh- (KifKif, 2003)

Odločil sem se, da bom tokrat aktualen. Uprl se bom skušnjavi ponujanja ljudske muzike, pa čeprav v obliki I. 2012, saj je ta vedno "fletna", a hkrati poceni in "ziher-ovska". V recenziji slovenske plošče za naš tednik Novi glas se opiram na koncertni spektakel, ki je v zamejskem dogajanju spodbudil aplavz organizatorski ekipi Slovenskega stalnega gledališča v Trstu. Po lanskoletnem preboju z aktivistično-radikalnimi Laibachi, katerim gre zahvala za prepoznavnost Slovenije v širšem evropskem prostoru, tega ne gre zanemariti, se potrjuje uspešna naveza z zavodoma Bonaventura in gledališčem Miela. Še kvalitetno široke muzike v Trstu, prosim.

Skupina Siddharta je v slovenski prostor leta 1995 udrla z nadstandardno, globalno rock glasbo. Še vedno se sprašujem, čemu so se poimenovali po slavnom romanu nemškega spiritualista Hermana Hesseja, morda so od njega prevzeli nekaj new age simfoničnosti. Siddharta so v več kot petnajstletni karieri, s šestimi studijskimi izdelki in z zavidljivim "stadionskim" dosežkom prevetrili in monopolizirali predstavo o kulturnem rock bendu. Prostora za Kalamare, Pepel in kri ter Buldožerje je ostalo med mladimi malo. Tri leta po nastanku so se takratni člani Tomi, Primož, Boštjan in Cene že "platinasto" ovenčali s prvencem "Id"; druga plošča "Nord" je s singlom "B-Mashina" prodrla na evropski trg, kasnejši single Rave je stopil na MTV, tretji album "Rh-" pa so obarvali že diamantno. Zatem je leta 2006 izšla "Petrolea" in prejeli so slovenske Viktorje za medijsko prepoznavnost, po nekajletnem "onstranstvu" so doživeli ponovni prerod s ploščama "Saga" (2009) in z zadnjo, šesto, z neposrednim imenom "VI". Siddharta so nedvomno izvedli malo revolucijo tako na prodajnem trgu kot v navezanosti fanatičnih najstnikov (in najstnic). Prvo triletnje novega tisočletja je bilo za to skupino magično. Na albumu "Rh-" so se prvič predstavili v spremenjeni zasedbi in lahko bi se zgodilo, da bi zabredli. Pa niso: odprli so turnejo s koncertom, kot ga Slovenija še ni poznala. Ob podpori Simfoničnega orkestra RTV Slovenija in 70 plesalcev so Siddharta odigrali slavni koncert preko 30.000-glavi množici in nekaj tisočim, ki so razprodani koncert spremljali pred vrati nabito polnega stadiona za Bežigradom. Posnetek koncerta sta predvajala nacionalni radio in televizija, DVD, ki je iz tega nastal, pa velja ohraniti pred zobom časa. Vrhunec slovenskega simfo-alter-rocka.

Kaj pa glede glasbe? Plošča "Rh-" je, po mojem, res dobra. Istoimenska skladba odpira mračno, a ne turbno atmosfero, v kateri globino Tomijevega recitala podpira mogočna zvočna struktura. Orkestracija skladb in vrhunska produkcija poslušalca razvajajo z nivojem kakovosti. S tem izdelkom se bend "ni prodajal za prodajo", temveč je imponiral svojevrstno ustvarjalno vizijo, ki je med ljudmi "prišla". Tako je treba. Skladbe, kot so "Napotj", "T. H. O. R" in "Ring", so določile zvočno kuliso odraščanja marsikaterega izmed nas. Ko jih danes poslušam, si rečem: imeli smo srečo.

To, kam so Siddharta zabredli v naslednjih letih, prepustim škodoželjnemu. Sam vem, da je "Rh-" naziv za Bežigradom vrhunec nekega obdobja. Potrebno se jim je pokloniti in v ta namen se raje odpravim v SSG kot pa v kak "prepoten" šotor.

Jernej Šček